לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

לקוראי „על המשמר"
ולכל אזרחי ישראל
שנה טובה
מאחל
בית „על המשמר"

יום ד', כ"ט באלול תשמ"ז, 23 בספטמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13454 / המחיר 1.50 ש"ח כולל מע"מ

תקרית אש נוספת בין הפריגאטה „ג'ארט" וכלי־שיט איראני

ארה"ב יוזמת במועה"ב אמברגו נשק על איראן

בריה"מ הביעה נכונות לשתף פעולה באמברגו כזה ● בהתקפה על ספינת המוקשים האיראנית אתמול נהרגו 4 ימאים, ו־26 „נעצרו" ● נשיא איראן מזהיר: ארה"ב עוד תצטער על הפשע שביצעה ● רייגן: איננו מודאגים מאיומים בתגמול– פעולתנו היתה מוצדקת, עשינו מה שהחוק מתיר לעשותו במים בינלאומיים

מאת סוכנויות הידיעות

ניו־יורק. — ארה"ב החלה לגבש הצעת החלטה שתונח על שולחן מועצת הבטחון של האו"ם, במטרה להטיל אמברגו על משלוחי נשק לאיראן, בצד להתם במלחמת המפרץ הפרסי — הודיע אמש שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ. שולץ אמר במסיבת עתונאים, כי וושינגטון האיצה את התייעצויותיה (המשך בעמוד 4)

מוקשים על הספינה האיראנית

ושינגטון – צילום זה, המוכיח המצאותם של מוקשים ימיים על הספינה האיראנית, איפשר אתמול לרייגן לומר: מילאנו חובתנו על פי חוק חבי"ל (צילום: איי.פי)

עמירב: אמשיך להאבק בתוך תנועתי על קו מתון כלפי הפלשתינים

מזכירות תנועת ה„חרות" החליטה אתמול להוריד מסדר היום את פרשת משה עמירב ולא לנקוט כלפיו צעדים משמעתיים־משפטיים. בתגובה על החלטת תנועת מזכירות החרות שלא להוציאו מהתנועה, אמר משה עמירב: „אני גאה בהחלטה של תנועתי שהוכיחה שוב את העובדה, שיש בה פלורליזם מחשבתי. אין בכוונתי להיפגש יותר בעתיד עם אישים המזוהים עם אש"ף — אך אמשיך להיאבק מתוך תנועתי, תנועת ה„חרות", על קו מתון וריאליסטי כלפי הפלשתינאים".

המהנדסים, הטכנאים והאקדמאים לא יצטרפו להסכם — תובעים מו"מ נפרד

הכריזו סכסוך עבודה ומאיימים בצעדים ● שוקלים הקמת רשימה נפרדת בבחירות להסתדרות

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

המזכירויות הארציות של הסתדרויות הטכנאים, המהנדסים והמח"ר (אקדמאים במדעי החברה והרוח) החליטו אמש, בישיבה משותפת לנקוט (המשך בעמוד 4)

תכלה שנה וקללותיה
• קללת הסכסוך הממאיר, הטרור הרצחני, הכבוש המשחית.
• קללת הפערים המעמיקים והעוול החברתי.
• קללת הקפאון הכלכלי והרס מגזרים יצרניים.
• קללת הגזענות והקנאות הלאומנית והדתית.
• קללת הירידה והובשת מקורות העליה.

תחל שנה וברכותיה
• ברכת השלום והשכנות הטובה.
• ברכת השוויון והצדק החברתי.
• ברכת הצמיחה בתעשיה ובחקלאות.
• ברכת התחדשותה הדמוקרטית וההומניסטית של ארצנו.
• ברכת העליה וקבוץ פזורי ישראל.

שנה טובה ומבורכת!

הסכם השכר על סף חתימה

אמש עסקו בליטוש הפרטים האחרונים ● עיקרו: תוספת אחידה של 75 ש"ח ● מזכיר מ.פ. ת"א: מי שמנסה לזלזל באופן ציני בתוספת הזאת — בוודאי אינו נמנה עם בעלי ההכנסות הנמוכות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

נציגי האוצר, ההסתדרות והאיגודים המקצועיים, היו עסוקים אמש, עד השעות הקטנות של הלילה, בניסוח פרטי הסכם העבודה החדש בסקטור הציבורי, בהתאם לעקרונות שסוכמו ביום שני בערב בפגישה שהתקיימה בלשכת שר־האוצר בירושלים.

על פי ההסכמה שבין האוצר להסתדרות יקבלו כל העובדים בסקטור הציבורי תוספת אחידה של 75 שקלים החל ממשכורת חודש אוקטובר.

תוספת של 75 ש"ח

למעשה התוספת אשר סוכם עליה היא 71 שקלים, אך תחול עליה תוספת־היוקר אשר תשולם לכל העובדים במשכורת חודש אוקטובר. ההסתדרות ויתרה בכך על תקופה של חצי שנת, שכן הסכם העבודה הישן פג בחודש אפריל השנה והתשלום לא יהיה למפרע. יצויין שההסכם שיחתם היום יפוג באפריל 1988. (המשך בעמוד 2)

ערבים תקפו שני נערים

שני נערים בני 14, תושבי רמת השרון הותקפו אתמול לפנות ערב, בפרדסים בדרך להרצליה, על ידי שני ערבים, שפצעו אותם במכשיר חד וניסו לחנוק אותם. אחד הנערים נפצע באורח בינוני והשני קל. עוברת אורח הועיקה עזרה והשניים הועברו לביה"ח „איכילוב" בתל אביב, שם הם מאושפזים. המשטרה פתחה בחקירה ובודקת אם יש לצערים רקע פלילי. המשטרה עצרה בגבה נערים לחקירה. (עתים)

שנה חדשה — תקוות חדשות

בראשיתה של כל שנה חדשה עומד אדם ועומד עם עם תקוות חדשות בלב, כאלו שלא התגשמו בשנה שחלפה, וכאלו שרק נולדו. כל ראשית שנה ממלאה אותנו באופטימיות מחודשת ובאמונה עמוקה, כי בשנה זו יהיה לזמן ערך סגולי, והוא לא יבוזבז ברשלנות על־ידי מנהיגים ופוליטיקאים, המבקשים, למרבה הפארודוקס, להרוויח זמן.

השנה שחלפה היתה למרבה הצער עוד שנה מבוזבזת. ממשלת האחדות הלאומית משכה את הזמן, ולא קידמה את התהליך המדיני אף לא צעד קטן קדימה. בוויכוח המר בין יצחק שמיר לשמעון פרס על ראשיתו של תהליך פרוצדוראלי – כן או לא ועידה בינלאומית כפתיחה למו"מ ישיר עם ירדן והפלשתינים, נתלשו עוד כמה שערות מהפדחת המתקרחת של השלום.

עדיין יש בישראל חוגים פוליטיים רחבים, אשר חוששים מן השלום יותר מאשר מן המלחמה – ורואים בכל חיבחוב קלוש של שלום סכנה. עדיין חד צלילו של השלום מעורר אצלם רפלקס של מגננה והתחפרות בתוך הטיעונים החלודים, שיש בהם מס שפתיים לטובת השלום, אך הם נעדרים קורטוב של אומץ לב לאומי לקבל את העם הזה ואת האזור הזה למהלך של שלום.

השנה שחלפה גם לא היטיבה עם אלה אשר נותרו עוד שנה בתוככי העשירונים הנמוכים. הפערים בחברה לא צומצמו. את מחיר חיצוניות הכלכלית והורדת האינפלציה המשיכו לשלם העובדים ברמת השכר שלהם, ובוויתור מאונס על שירותי בריאות וחינוך, שקוצצו.

השנה שחלפה החריפה את העימותים בין דתיים לחילוניים כאשר הממשלה ושריה ממשיכים לעשות את חשבון הקואליציות הבוצעת על חשבון הציבור הרחב, שאת חרויותיו נוגסים בשם חזות הקודשה.

אך היתה זו גם שנה ללא מלחמה. שנה של שקט יחסי בישובי הצפון, ושקט מוחלט בגבול עם מצרים.

שנת תשמ"ח המתדפקת בשערינו, שנת הארבעים לייסודה של מדינת ישראל, ממלאה אותנו תקוות חדשות־ישנות לחברה צודקת ושוויונית יותר. לשגשוג כלכלי, שממנו יהנו קודם כל העובדים, אך מעל לכל – לפריצת דרך של ממש לקראת מו"מ לשלום עם שכנותיה של ישראל, ובראשן ירדן והעם הפלשתיני.

מי יתן ותהא זו שנה, שבה יושם קץ לסכסוך הערבי־ישראלי. שנה שבה יאמר סוף סוף, ותשקוט הארץ.

"על המשמר"

רעל/סטייה אידאולוגית

חרות נוסח „חרות"

חטא כפול ומכופל חטא משה עמירב, איש הליכוד. האחד שנפגש עם שני מנהיגים פלשתינים מקורבים לאש"ף, ד"ר סרי נוסייבה ופייצל חוסייני. השני, חמור לאין ערוך מקודמו, שהחשיד את ראש־הממשלה, יצחק שמיר, כאילו ידע מראש על המגעים הללו ונתן להם את הסכמתו.

על החטא הראשון, מגיע לעמירב מה שעשו לחבר נאמן אחר של תנועת החרות, אריה נאור. על נאור, כידוע, הוטל חרם רבינו לימור ליבנת והוא סולק מתנועתו בבושת פנים בשל טטיות אידאולוגיות שאין הדעת סובלתן.

על החטא השני, עלילת דם מרושעת, שהוציאה את ראש־הממשלה מכליו והציתה בו זעם בלתי מבוקר, מין הראוי להעניש את מוציא הלעז בכל חומר הדין. להגיד על שמיר שבידיעתו ובאישורו נעשה מהלך כלשהו של הידברות עם גורמים פלשתינים? היתכן? היעלה כבדבר הזה בראשו של איש בר דעת? לתלות בשמיר חשד מכוער כל כך, בלתי סביר כל כך?

לאשפו את עמירב כחולה רוח עד צאת נשמתו. להסגיר אותו במקום את נקש. לגלות שאשתו היא בעצם בת אחות של פרס. להדליף שלמעשה תמך בביטול פרוייקט הלביא. מה, חסר מה לעשות אתו?

לזר

אח"מ / דאלאס

עיסקת נפט כושלת

מעריצי הסדרה „דאלאס" בארצות־הברית, עלולים לאבד שניים מן הכוכבים הבולטים שלהם, אלא אם כן יצליחו התסריטאים והמפיקים למנוע זאת. לא, הבעייה אינה כספית אלא יותר עניין של כבוד עצמי. ללארי הגמן, הוא ג'יי־אר, ולקן קרצ'בל, המגלם את יריבה, קליף בארנס, יש נוספיק ירוקים.

נה שקליף רוצה, וזה עקרוני לגביו. זה שיתנו לו צ'אנס להתנקם סוף־סוף בג'יי.אר הנורא ולהשיב לו כגמולה, כאשר קרא את פרמי הסדרה בעונת הצילומים הבאה, נדהם להיווכח שלא רק שאין סיכוי לנקמה, אלא שג'יי. אר. יכניס לו קטנות וגדולות, בלי רחמים, לחרוות מעריציו. הוא התרגז והודיע חד־משמעית למפיקים, כי אם לא ישנו את העלילות, הוא פורש (לאחר תשע שנים רצופות) וזהו זה.

מנגד, הודיע לארי הגמן, כי אם המפיקים ימשיכו לערן את דמותו ויתנו לו עוד כמה קווי־אופי חיוביים, יפרוש גם הוא, לדעתו, ג'יי.אר רע ותכנן הוא ערוכה להצלחה.

אגב, בניגוד לדימוי הנעבכי של קרצ'בל בסדרה, בחיים הולך לו לא רע בכלל והוא מחזיק בכל מניותיה של חברה מצליחה לייצור פופקורן, הגמן, תתפלאו לשמוע, דווקא הפסיד כמה מיליונים טובים בגלל עסקת־נפט כושלת. בחיים, כמובן, בחיים.

עומר ניר

מדף / מלחמה

הקרב המר על המגורים

ג'ון טולנד, „הקריביטור הבליטה"; מאנגלית: עמנואל לוטם; עטיפה זיו בשן; הוצאת מערכות/סדרת מלחמת העולם השנייה; ספטמבר 1987; 347 עמודים.

ספר חדש, שביעי במספר בסידרה המרתקת על מלחמת העולם השנייה, על אחד הקרבות החשובים והמכריעים של מלחמת העולם. במיטב הסיגנון האמריקני הכולל מאות סיפורים אישיים ואנושיים יחד עם ניתוח כולל ומבט היסטורי מקיף, מביא לנו ג'ון טולנד את סיפור הקרב, שלב אחר שלב. את הרקע ההיסטורי, הצבאי והמנטלי של הכוחות הפועלים. את הקור והיאוש ואת התבוסה הגרמנית וניצחון בעלות הברית.

אבל העיקר, בעיני לפחות, הוא הסיפור האנושי הגדול. אין כאן תרועות ניצחון ושמחת מנצחים אלא עצב גדול על חיים שנקפדו. יש כאן ראייה עמוקה של הפסיכולוגיה של הלוחם, כמו בקטע המרגש בעמוד 320: „החיילים כבר העניקו כינוי לשלב זה בלחימה, „הקרב על המגורים". מדי בוקר גרשו אותם ממרתפים חמים יחסית כדי לצאת להתקפה. משהגיעו לקור, התקדמו בפראות אל קבוצת המרתפים הבאה, שכן הם לחמו לא למען הניצחון ולא למען התהילה, אלא כדי לזכות במקום להתחמם בו".

אהבתי בספר גם את הראייה החדה והאכזרית של הצבא האמריקני, כאילו פטריוט אמריקני כתב את הספר. וכך מתאר טולנד את הצבא האדיר: „רבים מקציניו היו שלומיאלים כושלים אולם שדה הקרב חיסל או דילל את רובם עד מהרה". ועל הכישלון המודיעיני של האמריקנים, שלא הצליחו לחוות את המיתקפה הגרמנית בארדנים הוא כותב: „מה שהביא את בעלות הברית עד סוף אסון בארדנים לא היה כישלון מודיעיני אלא קוצר הדמיון".

מומלץ לאוהבי הספרות הצבאית וגם לאחרים המחפשים את ההיבט האנושי בתוך הקלחת שלו הפגזים המתפוצצים, המסתערים וחיילי הרגלים המתפרפים כשוחות שועל.

לוי מורב

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

על המשמר בשטח/גלי צה"ל

כל הזמן ולכל מקום

אפשר לרקוד על שתי חתונות. גלי צה"ל עשו זאת אתמול בצהריים: אחת, חגיגת יום הולדת 37 לתחנה. שתיים, חנוכת משרד חדש בעל עוצמה ללא־תקרים בגל"צ. על התגיגה ניצחו — מי אם לא — ארז טל ואילנה דיין, שהעבירו במקביל לשידורים הרגילים, שלוש שעות שידור מיוחדות ב־A.M, דרך המשדר החדש כמובן. את עניין יום ההולדת איזכר שידורם של ציוני דרך ושידורים מפורסמים שעשו גל"צ במשך השנים. אבל אין ספק ששמחת המשדר החדש האפילה לחלוטין על עניין הגיל ושהוא היה הכוכב האמיתי של השידור. למשדר, אגב, ביוגרפיה מרתקת. — הוא נלקח כשלל מלבנון במלחמת של"ג. חודשים ארוכים ישב משמים והמתין לתקציב שיחדש את נעוריו, עד שזה סוף סוף בא: 100 אלף ירוקים אמריקניים, תרומה צנועה מאת אוהד סמוי ונדיב של גל"צ, מיסטר אייזנברג, הוא ולא אחר.

נחמן שי, מפקד גל"צ מבטיח כי המשדר החדש, שיש בו 100 קילווט (לעומת 20 העלובים שהיו עד עכשיו) יעשה למאזינים את

ארז טל ואילנה דיין – „שתי חתונות"

החיים קלים ונעימים. מהיום שידורי גל"צ ב־A.M יהיו קליטים ובאיכות טובה בכל חלקי הארץ. את החוכחות הראשונות לביצועם המרשימים סיפק כבר אתמול. — מאזינים נרגשים צלצלו ודווחו על קליטה טובה במחוזות „נידחים" בארץ־ישראל: חדרה, נתניה, כפר בלום, ערד.

כטוב ליבם במשדר, חילקו טל ודיין בשידורם המיוחד אתמול, פרסים ובונוסים למאזינים, ג'ינגלים משנות החמישים, הקוראים למלחמה בשוק השחור. שידור נדיר של הטכנאי דוד גביש אשר נאלץ לסקר את ביקור בגין בקהיר, כי הכתב שלו נעלם פתאום, ו... קטע שנפסל לשידור ואושר על־ידי נחמן שי, חד־פעמית, רק לאתמול — עדנה עכרון מראיינת את האופנאית הירושלמית רותי גלזר, אשר מתוודה על הרטטים הארוטיים החזקים שמעביר בה מראה של מקרופון. מה ישז

ורד לוי

קטלוג/יצאו ערב החג

מדריך למתגייס הירוק

ילדים ונוער

● עשי וינשטיין: „חמישה ילדים וכל ירושלים"; צילמה: יעל רווך הורן, הוצאת מודן.

● סמדר שיר: „הגובה הכי־הכי"; איור: ליאת בנימיני אריאל; ספריית „מעריב".

● סטרואן דייר: „המצאות ותגליות"; אנציקלופדיה כללית לנוער; מאנגלית: עדי גינצבורג; הוצאת מודן.

● מיכאל טייטלבאום: „פייבל והחלום האמריקאי"; 2 ספרים: „פייבל החלום האוכר" ו„בריחה מהתתוקים"; מאנגלית: נורית גולן; עלילי תסריט של ג'ודי פרויברג וטוני גאיס; הוצאת מודן.

עיון

● איריס קליין: „כשהמות כוגר בגוף"; על מחלת האלצהיימר; ספרית פועלים; 15 ש"ח.

● צבי ברהוריה: „חלום ושברו"; על כשלונות בתנועה הקיבוצית; ספרית פועלים; 17 ש"ח.

● חיים רביה ועמנואל רוזן: „מדריך למתגייס"; לחייל הירוק — על בקו"ם, טירונות וטרטורים; הוצאת כתר.

שירה

● דוד אבידן: „אבידניום 20"; אסופת שירים מהשנים 1965 — 1985; הוצאת כתר.

● צמח וילסון: „בצל מהלך"; הוצאת כתר.

ציורמצב

תפס כותרת/משה עמירב

בית"רי משוגע לשלום

משה עמירב, המזוהה עם מחנה שמיר־ארנס ב„חרות", סבור כי הסערה שעוררו מגעיו עם הפלשתינים סרי נוסייבה ופייסל חוסייני, טרם נסתיימה. עמירב, חבר מרכז „חרות" ומוסדות אחרים של המפלגה, הוא גם נציג הליכוד במליאת רשות השידור. לדבריו, עוד כאשר היה פעיל בבית"ר הכין תזכירים בנושא השלום, וגם בשנה האחרונה חיבר תזכיר בעניין השלום. למען הרקורד הוא מציין, כי היה חבר בהנהלת תנועת מענ"ה.

בשיחה עמו הוא חוזר ואומר, כי תוכנית האוטונומיה, הרחבה מאוד, שאותה הציע לבני שיחו הפלשתינים, דווקא היתה מקובלת עליהם. יחד עם זאת, הם דחו את גירסתו לגבי ירדן, כריבונות פלשתינית.

על ההתקפות הרבות נגדו אין הוא מוכן להגיב לפי שעה. הוא גם לא מוכן להתייחס להתנערותם של כמה אישים במפלגתו, שידעו על מהלכיו.

האם יהיה גורלו של משה עמירב כגורל אריה נאור,

משה עמירב

שהועמד לדין בבית הדין המפלגתי בגלל תמיכתו בוועידה הבינלאומית? ואם גם לו ימהרו לסתום את הפה?

דורית

רק רקע/הרעלות

גם אותך גורבאצ'וב?

מה גרם לקילקול־הקיבה המסתורי של מיכאיל גורבאצ'וב — לא נדע. אולי היה העוף זקן מדי; אולי שתה המזכ"ל מים אחרי פירות, בניגוד לעצה הפולנית.

מלעיזים במערב מיהרו לשער בקול רם, שהמנהיג הפופולרי הורעל בידי חורשי־רעתו מבית. החבר סטאלין חשד במרעילים פוטנציאליים, כאשר העמיד כ־

מוראל גורבאצ'וב

1952, ל„משפט הרופאים" המפורסם, תשעה מהידועים ברופאי בריה"מ, באשמת קשר להרעיל את ראשי המדינה. העובדה, ששישה מהם היו יהודים, הספיקה לרודן כדי לקבוע מיהו המוח מאחורי התוכנית: ההסתדרות הציונית, אירגון הג'וינט ושירות־הריגול האמריקני. הקושרים הספיקו לדברי התובע, לרצוח את המנהיגים הסובייטיים שצ'רבקוב וג'דאנוב, והבאים בתור ברשימת החיסול היו לא פחות מאשר שר ההגנה, הרמטכ"ל והמרשאל גיבור מלחמת־העולם קונייב. למזלם של הנאשמים, מת סטאלין זמן קצר אחרי פתיחת המשפט, ובאפריל 1953 הם שוחררו.

לפרשה היה אקורד־לווי ישראלי, כאשר פרצן אלמוני את שגרירות בריה"מ ברמת־גן. היחסים הדיפלומאטיים נותקו וחודשו רק אחרי שכוך הסערה.

טעימת מזון מורעל נחשבה אחראית לירידתם מעל בימת ההיסטוריה של רבים וגדולים. מאלכסנדר הגדול (שנתקף לפתע, בעיצומו של מסע כיבושים, והוא בן 33 בלבד), דרך מוצארט (החושד נפל על מלחין החצר המקנא, סליירי), או על מסדר „הבונים החופשיים", שסודותיו נחשפו באופרה „חליל הקסם), ועד נפוליאון (שבריטים הכניסו ארסן למזון באי־גלות סנט־הלנה).

בהצרות מלכי־קדם נודע התפקיד של טועם המזון המלכותי להעניק בשחוו קוליגרי לשלום. שמועות מבהילות על עלות להרעיל את גורבאצ'וב לימים הם ...

פרס מצפה לפתיחות מצד שוורנאדזה

ייפגש היום עם שר־החוץ הרוסי ● קיבל דיווח מעודד משולץ

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

ניו־יורק. — „נודע לי ממקורות ערביים במזה"ת, על פתיחות רבה יותר של הסובייטים בנושא תהליך השלום". — גילה אמש שר החוץ שמעון פרס לכתבים ישראלים בניו־יורק.

פרס ציין, שאין ביכולתו לאמת דיווחים אלה, ובכוונתו לנסות ולבדוק אותם היום במהלך פגישתו עם שר־החוץ הסובייטי שוורנדזה.

עוד אמר פרס כי, לאירועים האחרונים במערכת היחסים בין ארה"ב לבריה"מ „יש השלכות על כל המקומות כולל המזה"ת". אישית, הוסיף פרס, הייתי מעריך שההליכים ישלמו לפני השגת ההסכם על הטילים הגרעיניים בין ארה"ב לבריה"מ. כיוון שה„דרכה מגלה כבריה"מ, יותר רגישות לדרישות דעת־הקהל, לפני השלמת ההסכם כו רצחה".

פרס משוכנע שהחודשים הקרובים יהיו אינטנסיביים מאוד ביחסי שתי המעצמות, גם בנוגע לתהליך השלום.

אתמול נפגש פרס לשיחה קצרה (20 דקות בלבד) עם שר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, כהכנה לפגישתו עם שוורנדזה היום. שיחתם המרכזית תתקיים רק לאחר החג.

פתיחות ויחס לזכויות האדם

בצאתו מהשיחה אמר פרס, כי הם החליפו דיעות ביחס לפגישות עם הסובייטים בוושינגטון בשבוע שעבר. שולץ סיפר לפרס, כי שיחתו עם שוורנדזה היתה „הפתוחה ביותר שהיתה לו אי־פעם", בנושאי זכויות האדם ויהדות בריה"מ. שולץ התרשם, לדברי פרס, שהרוסים מוכנים לשמוע, לבדוק ולהתייחס לכל נושא, בניגוד לגישתם בעבר.

„גילינו שלרוסים יש אוזניים", אמר פרס.

הוא אמר, שהצעדים המהססים של הסובייטים „לקראת נירמול היחסים עמנו, מעודדים מאוד, גם אם אינם מספיקים או מספקים".

היום ימשיך בבדיקת עמדות הסובייטים בשיחתו עם שוורנדזה, שתתקיים בבניין המשלחת הסובייטית בניו־יורק. פרס אמר, שהוא מייחס חשיבות רבה לעמדותיהם בנושא היהודי והמזרח־תיכוני.

פרס יפגש גם עם שרי־חוץ נוספים, ביניהם הפולני וההונגרי.

המשכים

הסכם השכר

(סוף מעמוד ראשון)

הישג מצומצם

גם בעניין קיצור שבוע העבודה הישגי ההסתדרות היו מצומצמים. על פי המוסכם קיצור שבוע העבודה יחול רק מהסכם העבודה הבא, המתחיל באפריל 1988. וזאת בתנאי שהוא יהיה לשנתיים. אין איזכור לקיצור שעות העבודה פרט לקיצור שעות עבודה לאותם עובדים אשר עובדים 47 שעות לשבוע. לגביהם יקוצרו שעות העבודה ל־45 שעות.

מיקדמה לגימלאים

גימלאי הסקטור הציבורי יקבלו מיקדמה של 27 אחוזים וזה יהיה ככל הנראה גם שיעור פיצוי עבור שחיקה אשר הם יקבלו מתוקף ההסכם.

לא על חברות עיסקיות

יש לציין שההסכם לא יחול על עובדים בחברות הממשלתיות העיסקיות וזאת מתוך הנחה שהם כבר קיבלו תוספות מפעליות ועל כן לא מגיעות התוספות אשר סוכמו בין האוצר להסתדרות.

לא תנוכה מהשכר

„שביתת המחאה בת היומיים שהכריזה הסתדרות הפקידים הוכרה כחופשה ולא יהיה ניכוי משכר העובדים" — אמר אמש משה בית־דגן, מזכ"ל הסתדרות הפקידים בהרמת כוסית לרגל ראש־השנה, שהתקיימה לעובדי קרן מקפת ההסתדרותית.

בית־דגן מעריך כי קיצור שבוע העבודה ל־40 שעות צפוי הרבה לפני 1992 וזהו הישג נוסף שזקפה לעצמה הסתדרות הפקידים במאבקה לשיפור תנאי העבודה של עובדי המיגזר הציבורי.

ממשלת ניקרגואה הכריזה הפסקת־אש חד צדדית

מאנגואה. — ממשלתה הסאנדיניסטית של ניקרגואה הכריזה אתמול באורח חד־צדדי על הפסקת אש „הדרגתית" באיזורי העימות עם מורדי ה„קונטרס". ממשלת ארה"ב, מצידה, הביעה את התנגדותה להכרזת הפסקת אש חד־צדדית על ידי ממשלת מנגואה.

(עי"ד)

סופית: הסרט על איש־שלום לא ישודר

הבמאית: כנראה שהמלה „שלום" מרגיזה הטלוויזיה

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

סרטון של חנה קלדרון ודפנה קםלנסקי על מאבקו לשלום של דוד איש־שלום יקוצץ ולא ישודר בערב ראש־השנה במסגרת התכנית „התחלות חדשות" — כך החליטו מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, ומנהל מחלקת התכניות יוסי צמח אתמול.

עילת הקיצוץ — היותו של איש־שלום אישיות שנויה במחלוקת בגלל פגישותיו עם נציגי אש"ף, למרות שהסרט עצמו איננו עוסק בפגישות אלו, אלא במאבקו לשלום של מי שנטש את כל עסקיו, ומקדיש את זמנו ואת הונו לעשיית שלום.

בתגובה על קיצוץ הסרט, אמרה אתמול הבמאית חנה קלדרון: „אני מבינה את הנהלת הטלוויזיה. סרט בן 11 דקות, שהמילה „שלום" מוזכרת בו 48 פעמים הוא דבר מפחיד, מרגיז ומטריד, שעלול לקלקל את מצב רוחו של עם ישראל ערב ראש השנה. וזאת למרות שהסרט קיבל את כל האישורים הנחוצים מכל הדרגים בטלוויזיה".

סוכל נסיון הצתת עשרות כלי רכב בירושלים

נסיון הצתת כמה עשרות כלי רכב סוכל אתמול בירושלים.

קיימת סברה, כי הרקע הוא חבלני, אולם המשטרה חוקרת בכל הכיוונים האפשריים.

סמוך לשעה 4 בבוקר גילה בועז יצחקי בשכונת מעלות דפנה, שהיה בדרכו לבית הכנסת לאמירת „סליחות", כי ב־30 מכוניות נעשה נסיון הצתה ע"י שפיכת חומר דליק על המכוניות ומתחתיהן. הוא הבחין גם במספר סחבות טבולות בדליק כשהן כבר בוערות.

השכנים העירניים שחשו למקום הצליחו לכבות את הסחבות הבוערות ובכך מנעו אסון כבד.

הודעת קיבוץ געתון

מזכירות קיבוץ געתון מוחה בתוקף על הסגנון, האופן והעיתוי שבו נכתבה כתבתו של עודד ליפשיץ ב„דף־הירוק", על חברנו אושי פרידמן וקיבוצי „מילואות". הננו תובעים ממערכת העתון לערוך בירור נוקב עם הכתב. אנו רואים בכתבה זו עלבון ופגיעה בביזיונו הקיבוצי ובחברנו אושי ודורשים התנצלות מיידית.

מזכירות קיבוץ געתון

בפרוס השנה החדשה
שלוחה ברכתנו
תהא השנה החדשה
שנת שלום, בטחון וברכה
למדינת ישראל, לעם ישראל
ולחברינו בהתיישבות העובדת

ברית פיקוח לקואופרציה
החקלאית העובדת בע"מ

לכל ידידינו
ולכל עם ישראל
ברכת שנה טובה
תהי זו שנת שוויון־אמת
שנת הבנה, שלום וידידות
סלוא וקאסם זייד

לידידי וללקוחותי – שנה טובה
„מרטין"
מגרש מכוניות חחדש
דרך פ"ת 62, ת"א (מול „מי ומי" ע"י מצברי שגם)
טל' 377875 (מזכירה טלפונית 236196)
טרקטורים ★ משאיות ★ טנדרים
מסחריות ★ פרטיות

דחוף מאוד!
לכל חיילינו באשר הם ולבני הקיבוץ בארץ
ביום ד' 7.10.87 ערב חג הסוכות
נחוג את פתיחת שנת ה־40
לקיבוץ שמרת
המפקדים מתבקשים לשחרר את חיילינו לערב זה
בית שמרת

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-[illegible]
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex. 341652.
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגסור חדרים 102–121. טל' 3–233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבוגר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

אלוף (מיל') הוד היה מעורב בעיסקה למכירת נשק מישראל לאיראן

מגלה עתון „העיר" ● את החוזה לעיסקה הכין עורך־דין ממשרדו של ח"כ אהוד אולמרט

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מפקד חיל האוויר לשעבר, האלוף (מיל') מוטי הוד, היה מעורב לפני שלש שנים בעיסקת נשק גדולה של מכירת 250 טנקים מישראל לאיראן באמצעות פרגוואי.

עתון „העיר", המפרסם בגליונו היום תחקיר בעניין זה, מוסר כי מוטי הוד, המשמש כיום כיו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית, ובנו יובל הוד, נפגשו בשנת 1984 בישראל עם גנרל בצבא איראן עלי אחמדי שנודע בכינוי ג'אן פייר ד'אלנס, הפגישה נערכה כדי לקדם מכירת 250 טנקים מסוג 48־אם. לאיראן דרך פרגוואי.

עו"ד ממשרדו של אולמרט

הגנרל האיראני נפגש בישראל, בחשאי, גם עם גורמים ישראליים רישמיים, אולם העיסקה לא יצאה אל הפועל, לאחר שקונסול ישראל בפרגוואי ריכר יה באופן פומבי עם רמטכ"ל צב פרגוואי, במהלך ארוחת ערב נ מצמת בנוכחות עשרה אנשים. גובה אמר מוטי הוד לכתבת הע: „אני לא זוכר סחר בטנקים, או מישהו מספר לי עכשיו סיפור שאני לא זוכר כעת, נכון הוא שפעם נתתי עצה לעיסקת מטוסים". יובל הוד אמר: „אין תגובה". לדברי „העיר", את חוזה המכירה הכין עבור מוטי הוד עורך הדין ברוך ארלה, שותפו של ח"כ אהוד אולמרט במשרד עורכי הדין שלו.

שמיר ייוועד היום לראשונה עם משלחת פלשתינית מהשטחים בראשות אל־עמלה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ייוועד היום בראשונה בלשכתו עם פלשתינים מן השטחים, כאשר תבוא אליו משלחת של אגודות הכפרים בראשות ג'מיל אל־עמלה. בכפר בית־אולה נער[illegible] כה לפני כמה ימים סולחה בין ג'מיל אל־עמלה, שהוא גם ראש המועצה הכפרית, לבין מתנגדיו, לאחר יריבות קשה שהגיעה עד לכלל פתיחה באש. היריבים לשעבר הכריזו חגיגית כי ההתבטאויות הקשות ומעשי האלימות הם נחלת העבר.

(על המשבר בבית־אולה ראו במוסף החג)

תיקון טעות

בשיריו של אייל מגר, הנדפס במוסף החג, חלו שיבושים [illegible] חמורים. השירים יפורסמו מתוקנים בחוברת סוכות. עם המשורר והקוראים הסליחה.

הטור השבועי

תביעת הפנסיונרים התקציביים בתוך הסכם השכר

בשיחה בין חח' ח. חברפלד, יו"ר האגוד המקצועי וא. אברהמוביץ, יו"ר הסתדרות הגימלאים, חזר הראשון על התחייבות כי תוספת השכר שתקבע במו"מ על השכר תחול גם על הפנסיונרים התקציביים. כמו־כן תשולם מקדמה ע"ח שחיקת הפצתו של 16.7% בשיעור של לא פחות מ־10% כאשר הסכום הסופי יסוכם בעזה משותפת.

חח' חיים חברפלד הודיע כי כל ההבטחות שניתנו למשלחת הגימלאים התקציביים ולמרכז הסתדרות הגימלאים ע"י מזכ"ל ההסתדרות ועל ידו – יקויימו.

תוכן השיחה בין א. אברהמוביץ וח. חברפלד הובא לידיעת ראשי הגימלאים התקציביים.

לקראת סיום פרשת מצויי השחיקה ב„נתיב"

הועדה המרכזת בישיבתה ב־30.8.87 שמעה את הצעת הנהלת „נתיב" ונציג ארגון הגימלאים על המסקנות של ועדה בראשותו של חח' דב פלג.

הועדה המרכזת אישרה את המסקנות שפרטיה פרסמנו בעבר. הנהלת „נתיב" קיבלה על עצמה לבצע את המסקנות. ארגון גימלאי „נתיב" הודיע כי הוא דורש תקונים מסויימים במסקנות.

האוניברסיטה הפתוחה

הרישום ללימודים לאוניברסיטה הפתוחה נמשכת. החברים המעוניינים להשתתף בלימודים מתבקשים לפנות למרכז הסתדרות הגימלאים, רח' ארלוזורוב 93 ת"א קומה ד' חדר 407, אל חח' חיים טלמור או לח' רחל מירסקי. החברים שמילאו שאלונים מתבקשים להופיע בכתובת שצויינה לעיל לשם הסדר הרישום וקביעת הקורסים. כמו כן קביעת ימי הלימוד והשעות.

בסניפים

גימלאי משרד הקליטה קיימו יום עיון ביום שני 14 בספטמבר ש.ז. השתתפו 40 גימלאים וגימלאיות, הנושא: מצב הגימלאים במדינה ובסיומו סיורו בגליל. חח' חיים טלמור גימלאי המשרד וכיום מזכ"ל הסתדרות הגימלאים הרצה על הנושא: יעדיה ופעילויות של הסתדרות הגימלאים.

חדרה – הופיע „ניב הגימלאי החדרתי" (מס. 8) בעריכת ישראל פיין, חברי המערכת: יהושע תורן ויעקב הולצמן. בגליון רשימות, [illegible] נעדרים ועוד.

קרית מוצקין – ב־10 לספטמבר ש.ז. סניף קרית מוצקין חידש פעילות המועדון המקיים הרצאות בכל יום חמישי בשבוע. ד"ר גבריאלה סוסנה הרצתה על נושא: שינויים פיזיולוגיים אצל הגימלאים הבריאים. הנחתה יו"ר גימלאי קרית מוצקין – לילה דרורי.

נוה שאנן – ב־10 לספטמבר ש.ז. התקיימה מועצת סניף מורחבת בהשתתפות יו"ר גימלאי מחוז חיפה חח' יוסף [illegible], מנהל המוסד לבטחון סוציאלי ליד מ.פ. חיפה חח' שלמה [illegible] העבודה ד"ר רחביצקי.

סדר היום היה פתיחת מכללה לגימלאים [illegible] הגימלאים במחוז, ובעיות סוציאליות. חח' יוסף [illegible] על בעיות הגימלאים בארץ, בירכו: חח' שלמה [illegible] ד"ר רחביצקי. הנחה – יו"ר גימלאי נוה שאנן [illegible] הישיבה הסתיימה בהרמת כוסית לכבוד השנה [illegible]

הסתדרות הגימלאים מברכת
את הנהגת ההסתדרות
חברי השדולה למען הגימלאים בכנסת
הנהלת קרנות הפנסיה וציבור הגימלאים [illegible]
בשנת טובה
שנת שלום, בטחון, יצירה [illegible]
אורטאל אברהמוביץ [illegible]

הקונגרס היהודי האמריקני

ישראל צועדת לקראת שלטון המיעוט — או שתהפוך למדינה לא יהודית

בהודעת הקונגרס היהודי מובעת תמיכה בוועידה בינ"ל כדרך לשלום ומניעת שתי הברירות הקשות העומדות בפניה □ שמיר הגיב בזעם: הפרת מסורת ארוכה של אי התערבות במחלוקות פוליטיות בישראל

הקונגרס היהודי האמריקני הביע אתמול תמיכתו בפתרון של פשרה בשטחים שנכבשו על ידי ישראל, והודיע כי הוא תומך בוועידת שלום בינלאומית. על ידי הצהרה זו חרג הקונגרס היהודי האמריקני ממסורות של הארגונים היהודיים בארצות הברית שלא להתערב בשאלות המדיניות המתייחסות להשכנת שלום במזרח התיכון.

בהודעה שפורסמה בניו יורק מביע יושב ראש הקונגרס היהודי האמריקני תיאודור מאן, דאגה נוכח הגידול המהיר של האוכלוסיה הערבית ב„ישראל רבתי" הכוללת את ישראל בגבולות שלפני מלחמת ששת הימים, בתוספת השטחים שנכבשו במלחמה.

גידול זה עלול להפוך את „ישראל רבתי", במהירות, למדינה שהיא דה־פאקטו, דו־לאומית, במישור המדיני והתרבותי — „אם לא ינקטו צעדים מדיניים בעלי משמעות". עוד מציינת ההודעה כי לקראת שנת 2000 תצטרך ישראל לבחור בין הפיכתה למדינה לא־יהודית, או למדינה לא־דמוקרטית. אף אחת מברירות אלה, אינה מתקבלת על הדעת — מטעים תיאודור מאן.

יו"ר הקונגרס היהודי האמריקני מציין שהמסורת לא להתערב בהחלטות המתייחסות לתהליך השכנת השלום כובדה, כל עוד ממשלת ישראל נקטה עמדה ברורה בנושא זה. אך עתה קיימת מחלוקת בקרב ממשלת ישראל עצמה, ויהודי ארה"ב חייבים להשתתף בוויכוח ההיסטורי המתנהל עתה.

שמיר: הפרת מסורת

ראש הממשלה הגיב בביקורת חריפה על הודעת ראשי הארגונים היהודיים בארה"ב והקונגרס היהודי בזכות הוועידה הבינלאומית, ואמר: „זאת הפרה מובהקת של מה שהיה בבחינת אמת מקובלת ומוסכמת כל השנים, שהממסד היהודי בארה"ב לא יתערב במחלוקת פנימית בישראל. הוא קרא לכל המוסדות והארגונים היהודיים בארה"ב ללא קשר לדיעות מנהיגיהם, שלא ללכת בדרך הזאת".

גוש אמונים: חוצפה

מזכ"ל גוש אמונים, דניאלה וייס, הגיבה אתמול על הודעת הקונגרס היהודי האמריקני: „חריגת הקונגרס מדרכו שלא לגעת בנושא יש"ע מטוב ועד רע היגה בבחינת חוצפה ועזות מצח", אמרה דניאלה וייס מזכירת גוש אמונים. „חברי הקונגרס, כמו כל יהודי ארה"ב, יכולים וחייבים לעלות לארץ וכך לפתור בגופם את הבעייה הדמוגרפית אשר כל כך מעסיקה אותם".

אסד: סגרנו משרדי אבו־נידל; עתון שוודי: הוא ב„מעצר בית" בלוב

אסד הודיע רשמית על צעדו נגד אבו־נידאל בראיון ל„וושינגטון פוסט"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

נשיא סוריה חפז אסד הודיע באופן רשמי, כי סוריה סגרה את משרדיו של אבו נידל בדמשק. בראיון שהעניק ל„וושינגטון פוסט" אומר אסד כי קבוצה זו היתה מעורבת ברציחת אזרחים בנמלי התעופה של רומא, וינה וקראצ'י.

זה זמן ידוע על קרע ביחסי סוריה ואבו־נידאל, על רקע ההפשרה ביחסיו עם ערפאת.

באותו ראיון מצהיר נשיא סוריה, כי מדינתו ממשיכה לחתור להשגת איזון צבאי אסטרטגי עם ישראל, „למרות השקט הזמני במתיחויות הצבאיות בין שתי המדינות, ולמרות הפעילות הסובייטית להפסקת הריסותו של העימות עם ישראל". לדברי שליט סוריה, קשה לראות הענות ישראלית לצורך בשלום צודק, כל עוד חשה ישראל בעליונותה.

כתבנו בשווייץ יוסף אלמרין מוסר: העיתון השוודי „לה מטאן" מסר אתמול כי מאז גורש אבו נידאל מסוריה הוא נמצא בלוב, ואינו מורשה לעזוב את הבסיס הצבאי טוקרה שבו הוא „מתארח". לדברי העיתון חושש קדאפי מתגובה אמריקנית אם יצליח אבו־נידאל לארגן פעילות טרור כאשר הוא שוהה על אדמת לוב.

ועדת מעקב של „התחייה" אחר הליכוד

מזכירות „התחייה" שהתכנסה אתמול בירושלים להמשך לפגישת סיעת „התחייה" עם ראש הממשלה, החליטה להקים ועדת מעקב שתעקוב יום יום בשטח, אחרי מילוי התחייבויות הליכוד לתחיה בנושא עיבוי והקמת התנחלויות חדשות בשבועות הקרובים.

תא"ל חדווה אלמוג — קצינת הח"ן החדשה

אל"מ חדווה אלמוג (בתמונה) היום, לקצינת ח"ן ראשית והועלה לדרגת תת־אלוף.

אל"מ חדווה אלמוג באה במקום תא"ל עמירה דותן, המסיימת את שרותה הפעיל בצה"ל.

נולדה ב־1948 בחיפה. בוגרת מדעי המדינה (חינוך) באוניברסיטת חיפה והמכללה לבטחון לאומי.

ב־1967 התגייסה לצה"ל במסגרת גרעין של הנח"ל.

בחיל זה מילאה תפקידי מ"כ, מ"מ, ומ"פ בכירה. לאחר־מכן היתה קצינת הח"ן של הנח"ל ובתפקיד זה נטלה חלק במלחמת יום־הכיפורים.

לאחר ששימשה כסגנית של קצינת ח"ן ראשית, היתה – במלחמת לבנון – קצינת הח"ן של פיקוד הצפון. תפקידיה האחרים: ראש ענף מפקדות בבה"ד 12 ומפקדת בה"ד 12.

נשואה ואם לשני בנים. (שע"ה)

הנשיא בנאומו לרגל השנה החדשה: הגיעה העת לכונן חוקה בישראל

הנשיא התייחס גם לקטל בדרכים — 350 הרוגים מתחילת השנה האזרחית הם תוצאה של רשלנות, שחצנות, אי התחשבות וחוסר יעילות

נשיא המדינה חיים הרצוג תומך ביוזמה לגבש חוקה למדינת ישראל. בדברי נשיא המדינה לרגל השנה החדשה אומר הנשיא, כי לדעתו „הגיעה העת לקיים דיון לאומי יסודי ואי־פוליטי על בסיס הסכמה לאומית ורחבה בסוגיית עיצובה של חוקה חדשה לישראל. חוקה, אשר תגן על עקרונות חייה של המדינה ותבצר את הדמוקרטיה הישראלית, ותשקף את המאחד ואת המייחד אותה כאומה, כפועל יוצא ממגילת העצמאות וכמתחייב ממציאות החיים בישראל אחרי 40 שנות מדינה".

בהמשך דבריו מצביע נשיא המדינה על תופעות מסוכנות שנתגלו השנה במדינה וקורא לא להשלים את התהות גורמה של „ניהול מאבקים על גב הציבור והפניית הזעם, כלפי האזרח הקטן או אף שימוש באלימות עד כדי כליאת אנשים ושלילת הדבר היקר ביותר לאדם — החופש".

נשיא המדינה התייחס בדבריו לקטל המתרחש בכבישים. הנשיא אומר, כי הוא „נחרד משיוויון הנפש האכזרי שאנחנו מגלים כלפי המארה הזאת, כאילו שכחנו והקלנו ראש בקדושת החיים ובערכם".

הנשיא מציין, כי מתחילת השנה האזרחית ועד חודש ספטמבר נפגעו כ־16 אלף אנשים בתאונות דרכים ברחבי הארץ, ובהם כ־350 הרוגים. הנשיא הוסיף ואמר „האם לא די במספרים הנוראיים האלה שמאחוריהם ים של יגון, צער וכאב ונזק כלכלי אדיר, כדי להמחיש את הסכנה והאימה האורבת לנו מידינו אנו. כיצד היינו מגיבים לו נפלו קרבנות אלה בידי האוייב, מדוע תהיה תגובתנו הלאומית כה אדישה רק מפני שהאויב איננו חיצוני, אלא אויב פנימי ששמו רשלנות, שחצנות, אי התחשבות וחוסר יעילות".

נשיא המדינה שלח ברכה מיוחדת לחיילי צה"ל ולאנשי זרועות הבטחון. כן, מאחל הוא דרור ובשורה טובה לשבויים ולנעדרים. הנשיא קרא לעליה גוברת ופנה אל היורדים החיים בחו"ל, לשוב הביתה.

בשדר מיוחד ששלח נשיא המדינה ליהודי בריה"מ מביע הנשיא תקווה לפתיחת השערים. הנשיא קרא ליהודים לעלות לישראל ולא לפנות לנתיבים זרים. (עתים)

על הניצחון
בבחירות בארגנטינה
ברכה
לחניכי השומר הצעיר
בארגנטינה
לחברי מפ"ם,
לאוהדיה ולשליחינו
ההנהגה העליונה
ברית עולמית מפ"ם

אצלנו בלבד תקבל עוד מדד!
„צמד תשואה"
רווח מיידי של 1.24% + ריבית של 4.25% לשנה למצטרפים.
בלעדי לבנק המזרחי!
תכנית ל־24 חודש עם 25 מדדים
הצטרף עוד היום ל„צמד תשואה" ותהנה ממדד יסודי של חודש יולי 87.
השקעה זו היא ל־24 חודש ומעניקה לך רווח מיידי של 1.24% בנוסף לריבית שנתית צמודה בשיעור של 4.25%.
הצטרף גם אתה אל הנהנים מהתשואות של בנק המזרחי!
*המבצע לתקופה מוגבלת. הבנק רשאי להפסיקו בכל עת.
תשואות לבנק המזרחי
בנק המזרחי

מתרבות העדויות ששמיר היה בסוד המגעים עם פלשתינים מקורבי אש"ף

ח"כ צרלי ביטון: לא אוכל לפרסם את כל מסכת המגעים עם משרד רה"מ, פרסמנו המזכר משום שהפרו הבטחה לשחרר את חוסייני ממעצר מנהלי □ איש שלום: ח"כ אולמרט השתתף באחד המפגשים עם נוסייבה

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

הפלשתינאים ואנשי השמאל הישראלים שהשתתפו במגעים בין הליכוד לבין אש"ף אמרו אתמול, כי ראש הממשלה יצחק שמיר ידע על המגעים. הם גם פירסמו את המזכר שסוכם בין משה עמירב, איש מרכז „חירות" לבין פייסל חוסייני מתומכי אש"ף בשטחים.

ח"כ צ'ארלי ביטון אמר, כי איננו יכול לחשוף את כל מסכת המגעים עם משרד ראש הממשלה אבל החליט לפרסם את המזכר, כיוון שאנשי משרד ראש הממשלה לא עמדו בהבטחתם לשחרר את פייסל חוסייני מן המעצר המינהלי. הוא אמר כי המזכר הזה מונח גם על שולחנם של אנשי משרד ראש הממשלה. פעיל השלום, דוד איש-שלום, אמר כי המסמך הזה איננו הסכם אלא ממחיש את הפוטנציאל של מו"מ עם אש"ף. הוא אומר כי אש"ף מאותת, בכל הצנורות, לישראל, כי הוא מעוניין בהסדר, אבל ישראל משליכה את נושאי הבשורה לכלבים.

דיווחו לשירותי הבטחון

הוא גולל את מסכת המפגשים ואמר כי לא יתכן שראש הממשלה לא ידע עליה. למשל, איש-שלום עצמו, בידיעת הפלשתינים, דיווח על המגעים לשירותי הבטחון, ולא יתכן שהם לא דיווחו לראש הממשלה. עובדה נוספת: האנשים שהיו בסוד המגעים, פרט לעמירב, אהוד אולמרט, דן מרידור ואחרים, הם בעלי דלת פתוחה אל ראש הממשלה. יתרה מזאת, המגעים האלה היו נושא השיחה העיקרי בין ראש הממשלה יצחק שמיר בביקורו ברומניה, לאחר שראש אש"ף יאסר ערפאת דיווח עליהם לנשיא צ'אושסקו. עם שובו של שמיר מרומניה, ניתן אור ירוק להחיש את סיום ניסוח המיזכר, כפי שאכן קרה. גם עורך היומון „אישעב" סלאח זוהייקה מסר, כי בכל מהלך המגעים היה ברור כי ראש הממשלה יצחק שמיר הינו בסוד העניין.

איש-שלום מסר שכאחד המפגשים עם סרי נוסייבה השתתף גם ח"כ אהוד אולמרט. במפגש הזה היו אמורים להשתתף דן מרידור וצחי הנגבי, אבל פירסום מוקדם ב„על המשמר" הביא לדחיית הפגישה בכמה ימים. בינתיים יצא מרידור לחו"ל, וצחי הנגבי כנראה נרתע. לפגישה הגיע רק ח"כ אולמרט.

לכתבנו נודע כי בפגישה הזאת דנו עם סרי נוסייבה בהרכבת משלחת של פלשתינאים תומכי אש"ף שתתקבל אצל ראש הממשלה יצחק שמיר.

במהלך מסיבת העתונאים תקפו עתונאים תומכי אש"ף את עמיתם סלאח זוהייקה על, כי נטל תפקיד לא לו, וניהל מו"מ במקום אש"ף. זוהייקה הפריך את הטענות באומרו, כי לא ניהל מו"מ, המסמך איננו הסכם ועל והסכמים מוסמך לחתום רק אש"ף.

נוסייבה לא התלונן על תקיפתו

טרם הוגשה תלונה למשטרה בענין הכאת ד"ר סרי נוסייבה.

דובר אוניברסיטת בר אילן מסר, כי האוניברסיטה מנהלת חקירה פנימית יסודית, כדי לגלות את זהות התוקפים.

גם אתמול סערו הרוחות נגד מעשה ההכאה, אם כי בקרב הסטודנטים נשמעה ביקורת על מעשיו של הד"ר נוסייבה.

דובר האוניברסיטה הביע הערכה, כי הד"ר נוסייבה ישוב לפעילות בתוך כשבוע. (עתים)

ריגן מאחל שנת שלום בברכתו לנשיא

נשיא המדינה, חיים הרצוג, קיבל אתמול 22.9.87 איגרת נוסח מנשיא ארה"ב רונלד רייגן, לרגל השנה החדשה.

באיגרת כותב רייגן בין השאר: כאשר אנו סוקרים את השנה החולפת אנחנו יכולים לשאוב סיפוק מן הידידות האמיצה ומן השותפות הקרובה בין ישראל וארה"ב. מי ייתן והשנה החדשה תביא עמה שלום, שמחה ושיגשוג לעם ישראל ולעולם כולו.

בדברי ברכתו לעם היהודי עומד רייגן על משמעות התקיעה בשופר ומציין קול השופר השמע כמו עלות משה אל הר־סיני לקבל את לוחות הברית וכהן עשרת הדיברות, אשר היו לאבני היסוד של התרבות המערבית. רייגן מוסיף, כי הוא מצטרף לתפילתם של היהודים לראש השנה לעולם של שלום, ומביע תקוה כי הערכים הנעלים שעליהם מבוססת היהדות ישתפו ביותר שאת בחיי העולם ויקרבו את היום שבו לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה.

טקס חילופי המפקדים בחיל האוויר

מימין: האלוף בן־נון והמפקד היוצא, האלוף לפידות, בטקס חלפת הפיקוד בבסיס חיל האוויר (תצלום: אסף שילה)

מפקד חה"א הנכנס, אביהו בן נון: לחקור חלקו של החיל בפרשת הלביא

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בטקס צבאי מלא, וממטס הצדעה של מטוסי הקרב, קיבל אתמול האלוף אביהו בן נון את הפקוד על חיל האוויר הישראלי. בן נון החליף את האלוף עמוס לפידות המוריש מצה"ל לאחר 34 שנות שירות בחיל־האוויר, מתוכן 5 שנים בפיקוד של החיל.

עם כניסתו לתפקיד החדש קורא מפקד חיל האוויר לקיים במערכת הבטחון, בצה"ל ובחיל האוויר „תחקיר רציני" בפרשת הלביא.

„אין לי ספק שנזקק לתחקיר כזה כדי לבדוק היכן שגה, או צדק חיל האוויר בפרשת הלביא, גם מערכת הבטחון והצבא זקוקים לתחקיר כזה. האחריות הכבירה אינה מוטלת דווקא על חיל־האויר, אולם אין ספק, כי נדרש לענות על שאלות בעלות משקל לא מבוטל".

בראיון לבטאון חיל האוויר שיצא בקרוב, מוסיף עוד מפקד חיל האוויר החדש, שהיה שותף בכיר במאמצי צה"ל לבטל „הלביא": „חיל האוויר היה הראשון שהבחין בעלית העלויות, בדחייה בלוח הזמנים ובשינוי הביצועים. יהיה צורך לבדוק אם לא היה צורך לאתת על כך בשלב מוקדם יותר" אומר האלוף בן־נון.

אתמול בשעות הבוקר נערך בלישכת הרמטכ"ל טקס העברת המינוי של האלוף לפידות לאלוף בן־נון. בטקס נכח גם שר־הבטחון יצחק רבין שהודה לאלוף היוצא ואיחל הצלחה לנכנס. „כראש אגף התכנון, היית שותף בכיר לתוכנית הקצוצים של צה"ל עכשיו תצטרך לאכול את זה" אמר רבין לבן־נון.

שעתיים אחר כך נערך בבסיס חיל־האוויר הטקס הצבאי של חילופי המפקדים.

שתי רביעיות של מטוסי קרב חלפו במטס הצדעה מעל בימת הטקס, וקיבלו את המפקד הנכנס.

האלוף בן נון צבר במהלך שנות שירותו בחיל האוויר כ־500 גיחות מבצעיות, ובשיאם קרב ואוויר במהלכו הפיל מטוסי מיג סוריים, מוטסים על ידי טייסים סובייטיים.

בפקודת יום עם כניסתו לתפקיד אמר בן נון: „האתגרים העומדים בפנינו אינם נעשים קלים יותר עם התעצמות האיומים בכמות ובאיכות, הנרכשת במזרח ובמערב. מול האתגרים אנו פועלים תחת אילוצים קשים, במשאבים, הן בתחום משאבי האנוש והן בתחום התקציבי.

משקי מילואות נפרדו ממנהל המפעלים אושי פרידמן שסיים 30 שנות פעילות

מאת כתב „על המשמר"

ביום ששי, 18 בספטמבר 1987, התקיימה אסיפת משקים של מפעלי מילואות. האסיפה נפתחה בהרצאה של דני רתוליץ — מזכיר חברת העובדים, על בעיות מרכזיות בכלכלת ישראל והשלכותיהן על התנועה הקיבוצית.

אושי פרידמן — חבר קיבוץ געתון, סיכם בדבריו את הפעילות בשנה האחרונה במפעלים, ומסר גם דו"ח כספי מפורט, תוך הדגשת הבעיות והחישובים. לאחר הדו"ח של ועדת הביקורת, נבחרו מוסדות המפעלים והפעילות האיזורית.

באסיפה נבחר חיים אירלמן, מקיבוץ רמת יוחנן למנהל החדש של המפעלים. אושי פרידמן מסיים בכך פעילות של כשלושים שנה באיזור. כל הדוברים הביעו את הערכתם לעבודתו הנאמנה ולתרומתו לקידום כל קיבוצי האיזור.

משה נצר, יו"ר האסיפה, ברך את אושי פרידמן בשם כל הקיבוצים והדגיש את תרומתו הרבה לאיזור ואיחל לו המשך פעילות לטובת הקיבוצים והתנועות הקיבוציות כולן.

המשכים

ארה"ב יוזמת במועה"ב

(סוף מעמוד ראשון)

עם חברות אחרות במועצת הבטחון בנושא זה, לאחר התקרית בה תקף מסוק אמריקני כלי־שייט איראני, אשר זרע מוקשים במפרץ הפרסי.

שולץ הבהיר, כי המטרה היא להגיע לתמיכה פה־אחד מצד כל 15 החברות במועצת הבטחון, בדומה לרוב המוחלט שהושג ב־20 ביולי, בהצעת ההחלטה המצווה על איראן ועל עיראק לשים קץ ללא דיחוי למלחמה ביניהן.

בריה"מ תתמוך באמברגו

בריה"מ מוכנה לתמוך באמברגו על משלוחי נשק לאיראן ולסייע לצי בינלאומי של שולות־מוקשים כדי לטהר את המפרץ, מסר דובר של משרד החוץ הסובייטי.

השבועון מערב־גרמני „שטרן" מסר מפי אלכסנדר אבאנוב־גוליליה, מומחה סובייטי לעניני המזה"ת: „אם צד אחר בסכסוך איננו ממלא אחר החלטת האו"ם, נתמוך בכל הצעדים הנאותים, כולל אמברגו על משלוחי נשק". הוא הדגיש, שבריה"מ לא תתמוך באמברגו על משלוחי נשק לעיראק.

תקרית ירות שנייה

הפריגטה האמריקנית „ג'ארט" ירתה אתמול יריות אזהרה לעבר רחפת איראנית מהירה שהתקרבה אליה יתר על המידה.

הספינה האיראנית התעלמה תחילה מקריאות אזהרה מצד הפריגטה, שלא להוסיף ולהתקרב, אולם שבה על עקבותיה לאחר שהפריגטה פתחה באש לעברה.

מאותה פריגטה — „ג'ארט" — המריאו המסוקים שתקפו ביום ב' נחתת איראנית, שזרעה מוקשים ימיים במפרץ הפרסי.

בהודעת הפנטגון אמש נאמר: „רחפת איראנית התקרבה לפריגטה האמריקנית ג'ארט במהירות גבוהה. הרחפת התעלמה מבקשות לעצור. כאשר הרחפת התקרבה כדי מייל ימי אחד (1.8 ק"מ), ירתה ה'ג'ארט' יריות אזהרה. אז ביצעה הרחפת תפנית ועצרה". רחפות, השטות על פני המים על כר של אוויר במהירות המגיעה ל־64 קמ"ש, מופעלות על ידי ציים רבים בעולם. בצי האיראני מצויות לפחות שתי רחפות כאלה.

מאיים בתגמול

מפקד הצי האיראני איים אמש, כי אוניות המלחמה של איראן יבצעו פעולות גמול, בתגובה על „ההתקפה האמריקנית האכזרית על אוניית משא איראנית אור ליום ג'".

נשיא איראן מזהיר

נשיא איראן עלי חאמנייי הזהיר אמש רשמית, בעצרת הכללית של האו"ם, כי ההתקפה האמריקנית על ספינה איראנית היא „ראשיתה של השתלשלות שהשלכותיה החמורות לא יהיו מוגבלות למפרץ הפרסי".

נשיא איראן, שהכחיש בתוקף כי הספינה עסקה בהנחת מוקשים, הכריז כי יהיה על וושינגטון לשאת באחריות על העומד להתרחש.

המשלחת האמריקנית בעצרת עזבה בהפגנתיות את האולם בעת נאומו של חאמנייי.

רייגן מצדיק

הנשיא רייגן הכריז מצידו, כי תקיפת הספינה האיראנית במפרץ היתה מוצדקת על פי החוק הבינלאומי, והאשים את טהראן בהתרחשות המתיחות באזור.

„עשינו את מה שהחוק מתיר במים בינלאומיים", אמר רייגן בתגובתו על הארוע.

כאשר נשאל, לפני פגישה עם נשיא קוסטה ריקה אוסקאר אריאס, אם הוא חושש מפני פעולות תגמול איראניות, השיב רייגן, „לאו דווקא".

הרוגים, פצועים ושבויים

צוות של חיל הים שעלה על הספינה האיראנית לאחר שהותקפה על־ידי מסוק אמריקני במפרץ, מצא בה ארבעה ימאים הרוגים ועשרה מוקשים מסר אמש הפנטגון.

אחר חצות

כוננות בנציגויות ארה"ב בעולם

וושינגטון. — משרד החוץ האמריקני העמיד אמש במצב הכן את כל הפקידים האמריקניים המוצבים בארצות חוץ, נוחשש לפעולות טרור איראניות, בעקבות תקיפתה של נחתת איראנית על ידי מסוקים של הצי האמריקני במפרץ הפרסי. (עי"צ)

המהנדסים, הטכנאים

(סוף מעמוד ראשון)

בצעדים אירגוניים, במסגרת מסכסוך עבודה שכבר הוכרז, מייד לאחר החגים, אם המעסיקים לא ייכנסו עימם למו"מ נפרד, על בסיס האוטונומיה שניתנה להם בשעתו.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר נפגש אתמול עם ראשי איגודים אלה בניסיון לשכנעם לצרף את חתימתם. שלושת הסתדרויות אלו, וכן איגוד העובדים הסוציאליים והסתדרות הביאוכימאים והמיקרוביולוגים, לא יצרפו את חתימתם להסכם המסגרת בשירות הציבורי, האמור להתחם היום. המזכירים הארציים בדירוגים המקצועיים זועמים על כי לא שותפו במהלכים האחרונים של המשא־ומתן, לאחר שבמשך חמשת החודשים האחרונים היו במרכזו העניינים. סיבה הוסיפה למורת רוחם, לדבריהם העובדה כי ההסתדרות ויתרה הן על החלת ההסכם על החברות הממשלתיות העיסקיות, והן בעניין קיצור שבוע העבודה, כפי שסוכם בין כל ראשי האיגודים.

מעבר חד־צדדי

ישראל קיסר הודיע אתמול כי המעבר לשבוע עבודה מקוצר של חמישה ימים יהיה הדרגתי, ויכלל וייושם לא יאוחר מדצמבר 1988. המזכירויות הארציות של הטכנאים, המהנדסים והמח"ר החליטו אמש לעבור חד־צדדית מ־45 שעות עבודה שבועיות ל־42, הן בחברות הממשלתיות העיסקיות והן ב„כור". וזאת, החל מהראשון בנובמבר 87'. לדברי ראשי האיגודים הללו נעשה הדבר בתיאום ובהסכמת קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד.

רשימה נפרדת?

כן הוחלט על הקמת מטה מיוחד אשר יחל לפעול להקמת רשימה נפרדת ועצמאית, אשר תתמודד בבחירות הבאות להסתדרות. כתבנו מציין כי המשבר הנוכחי עשוי להגביר את הכוחות בהסתדרות המהנדסים התובעים זה שנים לפרוש מההסתדרות, וכן יש בו כדי לזרז את פעילות „פדראצית האיגודים", עליהם נמנים מהנדסים, המח"ר, המורים העל־יסודיים, הטייסים וקציני הים, להקמת גוף איגודי חוץ־הסתדרותי.

הערכת טיבו של ההסכם

הסתדרות הפקידים והסתדרות עובדי המדינה, לעומת זאת, יחתמו על ההסכם. מזכ"ל איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, כינתה אמש את ההסכם כ„הסכם בית דגן ע"ש מזכ"ל הסתדרות הפקידים". מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן־עמי יצא להגנת ההסכם, ואמר כי אי־אפשר היה בתנאים הנוכחיים להשיג יותר. עוד קובע בן־עמי כי העלאת השכר התחילי ל־661 ש"ח הינה ריצפה גבוהה ומבטיחה, לקראת פירסום המלצות ועדת זוסמן, האמורה להגיש בעתיד הקרוב את המלצותיה בדבר קביעת סולמות שכר חדשים בשירות הציבורי. על הסתייגותם של נציגי הדירוגים המקצועיים אמר בן־עמי: „אין להם על מה להלין. זאת צרות עין, שקשה להבינה. הם תוקעים סכין בגב ההסתדרות ויהיה עליה להתחשבן איתם".

מזכיר מועצת פועלי תל־אביב־יפו, חיים קאופמן, אמר במעמד זה, כי כל מי שמנסה לזלזל באופן ציני בתוספת האחידה בשיעור 75 ש"ח, בוודאי איננו נימנה עם בעלי ההכנסות הנמוכות והבינוניות. לדברי קאופמן ישתפר שכרם של הבכירים ב־3 עד 5 אחוזים בלבד, לעומת בעלי הדרגות הנמוכות ששכרם יעלה ב־14 עד 17 אחוז. וזו הישג לא מבוטל שההסתדרות בהחלט יכולה להתברך בו.

על השנה

תקועה ונשכחת היית

אנשי תקשורת על השנה שהיתה: החרפת הפופוליזם, החזרה אל הפרופורציות, שנת האשראי והנקטר, זכויות והחולשה והאיך־התקדמות

□ מאת ירון זליג

● ד"ר יריב בן־אליעזר, מתמחה בתקשורת המונים: זו שנה בה גבר אי־האמון שרוכש הציבור למראה המשקפת את דמותו המכוערת. מכאן גם תוצאות הסקרים, בהם יוצאים כלי התקשורת אחרונים בכל הנוגע לדעת הקהל. להערכתי, זו השפעה של הטלוויזיה, שמטבעה היא כלי מענג, כלומר — אנשים רוצים להשתעשע. עובדה היא, שבארה"ב קוראים לחדשות „ביזנס שואו" ואצלנו זה עדיין „ביזו פרוגראמס". הטלוויזיה שלנו רוצה להראות כיצד נראית החברה, ובכך יש ניגוד לסיטואציה בה האנשים רוצים לראות דברים קלים. הציבור רואה בטלוויזיה מכשיר שמראה רק את הרע, וגוזר ממנו על שאר כלי התקשורת. אם נוסיף על כך את העובדה שאנו באמצע הולכים ונראים רע מיום ליום, ואת העובדה שהפוליטיקאים הופכים לפופוליסטים, מחניפים לאגו ולכיננוניות שלו ללא הצגת תביעות לציבור, נקבל את התמונה במלואה. הציבור התרגל לראות את הפוליטיקאים ואת עצמו במכתבי יופי מדעי יומיים ואינו מוכן לקבל את העיתונות שמראה לו את „הדברים הרעים", מה עוד שהנטייה לתקוף את העיתונות מקבלת תמיכה גם מהפוליטיקאים עצמם.

בכל הקשור לחופש הדיבור ולזכות הביטוי אנחנו צועדים במהירות לכיוון 1984 של אורוול. למשל, ממשלת ישראל מפעילה ערוץ טלוויזיה בניגוד לחוק רשות השידור, העיתונות הכתובה מרוחות על שערי מטבעות שחורים, וכך נמצא שכלי התקשורת איבדו גם הם במידה לא מבוטלת, את ההבחנה בין טוב לרע, בין מותר לאסור.

השיא בתהליך הזה הוא, שהעיתונאים עצמם אינם רואים את הפגם האסתטי בכך שכתב הוא גם איש יחסי־ציבור של אותו תחום עליו הוא מופקד בכיסוי שוטף. אינני מאשים במקרה זה את הכתבים בשטח, אלא דווקא את הממונים עליהם, שגם הם מופיעים בתאלטורות שונות, כמו למשל, כאשר מנהל לשכת העיתונות, שהיא משרד תעמולה ממשלתי, יושב בוועד המנהלה של רשות השידור ולצידו חבר ועד אחר, אשר שימש יועץ בחירות לליכוד, וכן פרסומאי שגם לו יש לקוחות.

כאשר לשנת תשמ"ח, הרי שיהיו יותר כבלים, יותר לווין, שיוכל להעביר תוכניות מחו"ל, וכך תפחת גם השליטה המרכזית בתכנים. זה יביא למוקדי כוח תקשורתיים בפריפריה על חשבון המרכז, ובסופו של דבר ישפיע גם על התהליך הפוליטי. המסחריות של הטלוויזיה תגדל ובעקבותיה תגבר גם הרדידות של התכנים. התהליך בו הטלוויזיה הופכת את האנשים למטומטמים ומגבירה את הפופוליזם — יחריף.

● נחום ברנע, עורך „כותרת ראשית": זו היתה שנה טובה, מכמה בחינות. ראשית, זו היתה שנה טובה בכל הקשור למצבם הכלכלי של מרבית הישראלים. לאנשים היה יותר כסף ויותר ביטחון בכסף, כתוצאה מהיציבות במשק. חלקו הגדול של הכסף הושקע בהנאות, וכתוצאה מכך התפתח עולם הבידור והתרבות בצורה חסרת תקדים.

מבחינה בטחונית זו היתה שנה רגועה, למרות שהיא נגמרה בצורה מכוערת, עם מותם של שלושת החיילים בגזרת הירדן.

אני סבור שזו היתה שנה של חזרה לפרופורציות ולממדים הנכונים של המדינה, לעומת היומרות שפיתחה, ובעיקר אמורים הדברים לגבי ביטול פרוייקט הלביא. ניתן גם לומר שמוסדות ממלכתיים, שהסכו לחסרי מעצורים, למדו שיש גם מחיר לכות העורף והמופרו שנים לתם, וכוונתי לשב"כ ולתעשייה הבטחונית. על־פי רוב, נוהגים לזכור שנים שהיו שנות־מלחמה. צריך לברך על כך שאת תשמ"ז לא ירבו לזכור.

● מיקי קאופמן, פירסומאי: זו היתה שנה טובה מאד. שנת הנקטר והקיוטשים. לציבור היה יותר כסף, כמו גם לממשלה, למשווקים ולפרסומאים. זה הביא לפיתוח מוצרים חדשים, ולפיתוח שמות ואריזות חדשות למוצרים ישנים. השנה הזאת תיזכר כשנת המעבר מהמיצים לנקטר. אפילו מיץ תפוזים נהפך ל„נקטר תפוזים". נקטר של „אוסם" ונקטר של „יכין" ושל חברות אחרות, ואנשים מוכנים לשלם יותר כדי לשתות נקטר, ולא סתם מיץ.

זו היתה שנת התוורור חורור, שנת הפלא פון, הטרמפ, השפריץ ומי העדן.

שנת האשראי, ל־15, 30 ו־60 יום. שנת הבנקים שמחזרים אחרי הלקוחות, מורידים עמלות ריביות ומה לא. חגיגה לצרכנים. ישראל יצאה מהתחושה שצריך לחשוב פעמיים לפני כל קנייה. כבר לא יוצאים עם המחירון של משרד התעשייה והמסחר, שלמי ששכח הודפס רק לפני 18 חודש.

זו היתה שנה שתיזכר אצל מרבית הפירסומאים כשנה טובה, שאפשר להמשילה ליום שישי בשבוע־עבודה בן חמישה ימים. יום נפלא, שמבטיח להיות דומה גם למחרת, כאשר העונש יבוא רק ביום ראשון.

● אביבה אביב, סוציולוגית: באופן כללי, אין כל הבדל בין השנה האחרונה לשנים אחרות. אנשים אולי נעשו יותר מודעים לקונפליקטים, וביחוד לקונפליקט הדתי־חילוני, שהמודעות לו גדלה השנה.

אשר לקונפליקטים האחרים בחברה הישראלית, כיחסים בין־עדתיים, או יחסי יהודים־ערבים, לא הורגשה השנה תריגה לעומת שנים קודמות, מה שכן הורגש, זה שהציבור הערבי גילה יותר־מודעות ויותר־נכונות לתבוע את מה שהוא רואה כזכויותיו. התפישה של הציבור הזה לגבי מה שהוא זכאי לדרוש התרחבה, ובעקבותיה חל גם גידול במספר השביתות וההפגנות מול משכן הכנסת על נושאים ספציפיים המטרידים את הציבור הערבי, אשר בשנים קודמות לא העז לתבוע את המגיע לו. היום הם מכירים בכך שהם זכאים למילוי זכויות רבות, אלא שהמודעות הזאת לא תפסה לה עדיין אחיזה בציבור היהודי.

באשר לתהליכים בחברה הישראלית, ניתן לציין שהשנה גדלה השלמת הציבור עם העובדה שהמדינה חלשה, שהממשלה חלשה ושאין מה לצפות ממנה. אם בעבר הממשלה נתפשה כחזקה וכגוף שעושה — כיום יש בפירוש השלמה עם כך שהמערכת המרכזית חלשה.

● קורדיליה אדוורדסון, כתבת ה„סוונסקה דאגבלאדט" בישראל: זו לא בדיוק שנה להיזכר בה. אומנם היו בישראל חילופי ראשי ממשלה, אך למעשה אין שום הבדל ולא מורגש שום שינוי. בעתיד אף אחד לא ירגיש בעובדה הזאת. מלאת 20 שנה לכיבוש — נושא בו התעסקה התקשורת כולה — עשוי היה לשמש אזעקה לכל מי שמתגורר כאן, ובכל זאת ציון הנושא לא הביא לתוצאות המתבקשות.

זו לא שנה שתיזכר, במיוחד בגלל העובדה שתהליך השלום נתקע בתוך של ממשלת האחדות. להערכתי, זו היתה שנה רעה וקשה לי לחשוב, ולו גם על דבר אחד טוב או תנועה בכיוון הנכון. למעשה, זו היתה שנה ללא תנועה. שנה בה התברר שאין כאן כל מנהיגות פוליטית, ואין מנהיג פוליטי. שנה שאמורה היתה לקדם את תהליך השלום, ואשר בסופו של דבר לא הביאה אפילו ועידה בינלאומית. שנה שלא הביאה כלום.

אפס אפס לרעת אירופה

עכשיו, כשהסכם הוצאת הטילים מאירופה הגיע לסוף ביצוע, מרוויחות ממנו שתי הגדולות — אבל באירופה נשמעים חששות

□ מאת ירון אמיתי

לרעיון „האפס הכפול", עליו הסכימו השבוע המעצמות, יש הסטוריה משפחתית מוזרה. הוא נולד במזל טוב בסוף שנות השבעים לשמאל הגרמני באירופה, אומץ על־ידי הנשיא רייגן והאגף השמרני בממשל ב־1981, והובא למצוות ב־1984 בידי מיכאיל גורבצ'וב ואנשיו. אם הכל יילך כשורה, יגיע הרעיון לבגרות במפגשת פיסגה בחודש נובמבר הקרוב.

במה בעצם מדובר?

הרעיון הוא פשוט: במקום ליצור מאזן אימה גרעיני בשטח נתון, יוגדרו באותו שטח סוגים מסוימים של כלי נשק, ואחרי חתימת ההסכם יסלקו אותם שני הצדדים ויחזרו למצב אפס התחלתי.

קו החזית של מזרח ומערב עובר באירופה, וכל צד מנסה לשתק שם על מודיו של הצד האחר. הרוסים עברו על הסתר הטראומטי של אירופה ממלחמה עולמית נוספת בשטחה. במשך שנים צברו הם וגרורותיהם במזרח אירופה צבא וכלי נשק רגילים (חי"ר, שריון ותותחנים) שיצרו איום של פלישה על מדינות מערב היבשת. מול האיום הזה פיתחה ברית נאט"ו דוקטרינה אחרת, שמטרתה ליצור את הרושם שגם במקרה של פלישה קונוונציונלית תהיה התשובה מהלומה גרעינית. האיום הגרעיני הזה נועד להרתיע את בריה"מ מהפעלת לחץ מדיני על מערב אירופה.

השמדה הדדית בטוחה

הדוקטרינה המערבית חייבה גם מעשים, כלומר: הצבת נשק גרעיני אמריקני על אדמת אירופה, שיאיים על מטרות סובייטיות, ויוכיח את רצינות האיום. הכנסת טילים אמריקנים לזירה, גרסה נאט"ו, תעיד גם על המוטיבציות ההדדית של בעלות־הברית משני צידי האוקיינוס. בשטח היו קיימים אז רק כוחות ההרתעה הגרעיניים של צרפת ואנגליה, אשר די בהם אולי כדי לשבש פלישה מזרחית אפשרית ולמנוע מלחמת־בזק רוסית, אבל לא כדי להעביר את המלחמה לשטח האוייב.

בהתאם לקו הזה, חימשה ארה"ב בשנות השישים את טילי פרשינג 1 של מערב־גרמניה בראשי־חץ גרעיניים. כולם היו מרוצים (חוץ מהשמאל) עד שטלטו הרוסים את הקלפים בסוף שנות השבעים, והוסיפו גם הם לכוחותיהם הקונוונציונליים ביבשת נשק גרעיני. ולא סתם נשק, אלא מדגם מתקדם ביותר, שהמערב לא חלם עליו אז: טילי SS-20 ניידים על גבי משאיות, שלכל אחד מהם שלושה ראשי־חץ. טווח הטילים החדשים הוא 5000 ק"מ, והם מאיימים למעשה על כל נקודה באירופה המערבית. בריה"מ רכשה יתרון מוחלט בזירה, והאיזון הופר.

כאן כדאי לעצור ולהזכיר, שכל מאבק המוחות והכוחות הזה נוגע לאירופה בלבד, ואינו קשור לטילים בין־יבשתיים רבי עצמה. בנושא הזה לא הופר האיזון בין המעצמות, מה שנקרא באמריקה MAD (Mutual Assured Destruction — השמדה הדדית בטוחה).

מנהיגי אירופה המערבית, שהודאגו מאד מהשינוי במאזן הכוחות, קראו לארה"ב לשוב ולאזן. מימשל קארטר היסס, כי חשש מהפגנות השמאל ומדעת הקהל האירופית, אך לבסוף נכנע. ב־1979 אושרה תוכנית להציב בעוד ארבע שנים מאות טילי שיוט מתוחכמים באירופה, ולהחליף את טילי הפרשינג 1 המיושנים וקצרי הטווח בפרשינג 2 המתקדמים יותר. קארטר רמז אז לרוסים, כי אם יקצצו במספר ה־SS-20 שלהם, הוא יוותר על הצבת חלק מהטילים החדשים.

רעיון של השמאל

בשלב זה של משחק השחמט הפסיד קארטר בבחירות, ולתמונה נכנסו רונאלד רייגן ואנשיו. אחד מהם, עוזר שר־ההגנה ריצ'ארד פרל, הציע לנשיא לשכלל את רעיונו של קארטר ולאמץ סיסמה שהיתה עד אז דגל להפגנות חוגי השמאל הפציפיסטי באירופה: „אפס־אפס". רייגן, בעל החוש ליחסי־ציבור, שרצה להופיע כרודף שלום ולהוציא את האוויר ממפרשי מתנגדיו, אימץ את ההצעה בנאום שנשא ב־1981.

השנתיים הבאות עברו במלחמת תעמולה הדדית: הרוסים עודדו את דעת הקהל באירופה ללחום בהצבת הטילים החדשים — כנראה היו מודאגים מהטווח המוגדל ורמת הדיוק של הטילים החדשים — וארה"ב משכה זמן עד למועד ההצבה. תוך כדי כך נפגשו מדי פעם נציגי המעצמות בז'נבה, ובאחת הפגישות האלה, ביולי 1982, הגיעו הנציגים להצעת פשרה: הרוסים יחסלו שני שלישים מהטילים, ארה"ב תסתפק בהצבת מספר קטן יותר. אך ההצעה נדחתה בוושינגטון ובמוסקבה. בנובמבר 83 הגיעו סוף סוף הטילים מארה"ב לאירופה. העסק התחמם.

ממה לשם נגמרה הקאדנציה הראשונה של רייגן בבית הלבן. גם במוסקבה חלו התפתחויות; המשמר הישן פינה את מקומו למיכאיל גורבצ'וב הנמרץ. בסוף 1984 חזרה פתאום „נוסחת האפס" לכותרות, הפעם מפיו של המנהיג הרוסי דווקא. הוא הציע עיסקת חבילה חסרת תקדים, שתכלול חיסול הדרגי של טילים גרעיניים לטווח קצר ובינוני באירופה (כולל 100 טילי SS-20 רוסיים במזרח הרחוק), צמצום והימנעות הרגיל והטלת הגבלות על פיתוח נשק בחלל. ההצעה המפתיעה הובילה לפיסגה חטופה באיסלנד, באוקטובר אשתקד. המפגש היה נחמד כשלעצמו, אבל המגעים עלו על שרטון; רייגן סירב בעקשנות לקשור עיסקה באירופה עם המירוץ בחלל.

עיסקה לפני הבחירות

כאן כדאי לעצור שוב ולהסביר: בריה"מ חוששת מאד מתוכנית „מלחמת הכוכבים" האמריקנית. מרוץ חימוש נוסף בחלל, שעלותו פנטאסטית, תסתום את הגולל על נסיונות המימשל החדש במוסקבה לשפר את המצב ביותר שיפור במדינה: הכלכלה. כבר עכשיו מתארים משקיפים את בריה"מ כ„מדינת עולם שלישי עם חימוש של מעצמה".

בחודש פברואר השנה הרחיק גורבצ'וב את המערב כאשר הסכים לוותר על קשירת ההסכם למצבת הנשק הרגיל באירופה ולמתרחש בחלל. הוא הסכים גם לפיקוח ובדיקה הדדיים של ביצוע ההסכם בשטח עצמו. הסיבה לצעד המפתיע היתה כנראה רצונם של הסובייטים להגיע לעיסקה עם ארה"ב כל עוד הפארטנרים בוושינגטון אינם שקועים עד צווארם במערכת הבחירות הבאה.

ההסכם, עליו יחתמו רייגן וגורבצ'וב בפגישת הפסגה המתוכננת בעוד חודשיים, ישקף מצב שונה מזה שהיה באירופה כאשר נשמע לראשונה רעיון האפס־אפס. ב־1981 היתה ארה"ב בעצמה בעמדת אפס, וכתמורה לקיצוץ ממשי היא הציעה לרוסים רק שינוי בתוכניות העתידיות של נאט"ו. היום כבר פרושים באירופה למעלה משלוש מאות טילים אמריקניים בהשוואה לאלף ראשי החץ הרוסיים. העיסקה אפשרית, כי היא מותירה רווח לשני הצדדים: ארה"ב מרוויחה מיספרית מהביטול ההדדי, ובריה"מ משיגה את מה שדרשה תמיד, את הוצאתה של ארה"ב כגורם גרעיני פעיל מהזירה האירופית.

התגובות בארה"ב לעיסקת האפס מגוונות. הנרי קיסינג'ר, למשל, סבור שהיא מסוכנת ומיותרת. לדעתו, דווקא הנוכחות הגרעינית היא שמקיימת את השלום באירופה. אחרים, כמו ריצ'ארד פרל (מי שהיה כזכור יוזם הרעיון) שבעי רצון.

למרבה האבסורד, החששות הגדולים נשמעים היום באירופה, ולא רק מצד מנהיגים שמרניים כמו מרגרט תאצ'ר (שדעתה כדעת קיסינג'ר). גם מדינאים סוציאל־דמוקראטיים, שתמכו פעם בהתלהבות ברעיון, חשים פתאום אי־נוחות לנוכח האפשרות שאירופה תיחשף מחדש לעדיפות המיספרית של כוחות בריה"מ־וארשה. על כך אמרו חכמים: „כאשר האלים רוצים להעניש את בני האדם, הם נענים לתפילותיהם".

נסים ונפלאות

משה נסים — מים שקטים חודרים עמוק

שר האוצר יכול לרשום לזכותו את הרפורמות במיסוי ובשוק ההון, אך יש לרשום לחובתו את המשך הריבית הרצחנית ואת הסחבת בקונסולידציה של המגזרים היצרניים במשק. הוא עמד בלחצים פוליטיים בהחלטתו על הפסקת הלביא. מבחנו יהיה בבניית סולם עדיפויות נכון בהגשת תקציב 1988 □ מאת צבי טימור

שנת תשמ"ז תרשם בכלכלה הישראלית כשנת הנסים. ואומנם נסים החליף את מודעי באוצר כבר בפסח לפני שנה וחצי, אך הטביע את חותמו האישי על שנת תשמ"ז.

מודעי, כדבריו, נאלץ לעזוב "בגלל הפה הגדול שלו" וניתן לזקוף לחובתו לא רק את התבטאויותיו על "ראש הממשלה המעופף", אלא גם את המתחים והסכסוכים המיותרים שנראו כמודרכים על-ידי שיקולים מפלגתיים וסקטוראליים צרים. כך העלה את המחח בנושא סולל-בונה וקופת-חולים, אך לא בעניין "אלסינט", שעלה למשלם המיסים הישראלי יותר מאשר סולל-בונה וקופ"ח גם יחד.

מודעי לא היה מסוגל להחזיק את היציבות הכלכלית. הוא לא האמין בכך ולא ידע כיצד עושים זאת. בין צעדיו האחרונים היתה העלאת מחירי התחבורה הציבורית והלחם האחיד ב-25% וכן מחירי החלב. הוא אישר את העלאת מחירי המכוניות ומוצרי מזון שונים בין 6-14 אחוזים. בשלב נוסף הוצאו עשרות מוצרים ושירותים מהפיקוח. הכל הוכן לפיחות החדש, שאילו מודעי היה נשאר בתפקידו היה מתרחש מוקדם יותר, ובשיעור גבוה יותר ממה שהוחלט בסוף ינואר 1987, של 10% בלבד.

נסים הפתיע

נסים נכנס לתפקידו בשקט וסברו כי מינויו זמני, לתקופת מעבר. עם כניסתו לתפקיד הרגיע את הרוחות. הוא הודיע כי לא יסכים לחיסול ההתיישבות העובדת, כי בעית אלפי עובדי סולל-בונה היא גם בעיה לאומית, לכן נתן יד להתייעלות ולפיטורין הדרגתי. העלאות מחירים נלוו להוזלת מחירי הדלק, שהועברו לצרכן והקטינו את לחצי האינפלציה.

משה נסים, בכניסתו לתפקיד, החליט על שני מינויים חשובים, שקבעו במידה ידועה את המשך ההתפתחויות הכלכליות. הוא החליט על מינוי מיכאל ברונו לנגיד בנק ישראל מול לחצים מפלגתיים מכל הסוגים. המינוי של ברונו לא היה פוליטי-מפלגתי, אלא של איש-מקצוע שהיה מחוייב ליציבות ולהצלחת התכנית הכלכלית. כן החזיר את מנכ"ל האוצר, שהתפטר בתקופת כהונתו של מודעי. גם עמנואל שרון היה מזוהה עם התכנית הכלכלית. מנגנון האוצר קיבל יד חופשית להפעיל שיקולים כלכליים, כאשר שר האוצר מנסה כמיטב יכולתו לגייס לכך תמיכה פוליטית.

אולם שיקוליו לא הושפעו מאינטריגות מפלגתיות טהורות ומשיקולים סקטוראליים. ניתן, כמובן, לחלוק על חלק מצעדיו של נסים. ניתן גם למצוא כשלונות, כגון העברת המלצות ועדת רביד בוועדת הכספים, המלצות שגם הן התמסמסו מלהיטות-יתר של מספר פוליטיקאים קטנים. אולם איש לא האשים את נסים כי השהייה זו היא בעידודו או על דעתו.

שנה וחצי היא תקופה ארוכה למדי בכהונת שר אוצר. זאת היתה התקופה הממוצעת שכיהנו קודמיו בתפקיד — הורביץ, כהן-אורגד, מודעי. השנה-שנה וחצי הראשונות הן גם הקובעות את רמותו. זו התקופה בה מבצעים דברים, כאשר השנה הנוספת והאחרונה היא שנת בחירות.

שנת נסים אופיינה במספר צעדים: הרפורמה במסים, הרפורמה בשוק ההון וקונסולידציה של ענפי משק שנפגעו מתכנית הייצוב והריבית הרצחנית שהונהגה במעבר מהאינפלציה המשתוללת ליציבות כלכלית.

פחות מס, יותר צמיחה

הרפורמה במיסוי היתה מבוססת על ההנחה כי הקטנת הסקטור הציבורי, והגדלת הביקושים האזרחיים, יגדילו את הצמיחה במשק. ההנחה הוכיחה את עצמה ובשנת 1987 צפויה צמיחה של 5-7 אחוזים, למרות המשבר בתעשיות הבטחוניות. הרפורמה במיסוי הופעלה ב-1 בינואר 1987. לפי הרפורמה, מס המעסיקים הופחת מ-7 ל-4 אחוזים. שיעור המס השולי על מס ההכנסה הופחת מ-61 ל-48 אחוז. המכסים על יבוא מהשוק המשותף ומארה"ב הופחתו בכ-60 אחוזים. נוסף על כך, בתום התהליך האינפלציוני הוחזרה גביית המע"מ מפעם בחודש לאחת לחודשיים. במארס בוטל ההיטל על כרטיסי טיסה בשיעור של 20 אחוז, הופחת ההיטל על שירותים מיובאים מ-32 ל-15 אחוזים ובמקביל הועלה מס הנסיעות לכ-275 ש"ח. שיעורי דמי הביטוח הלאומי הופחתו.

ניתן כמובן לחלוק על המשמעות הסוציאלית של הפחתת המס, שניתנה בעיקר לעשירונים העליונים, אולם עובדה היא שעשירונים אלה משלמים את רוב המס, לכן כל הפחתת מס היא רגרסיבית במידה ידועה. אולם, כאשר הממשלה לקחה פחות כסף, היא השאירה יותר כסף בידי האזרחים, שהגדילו גם את הצריכה הפרטית וגם את ההשקעה האזרחית.

המבחן הנוסף של נסים בתחילת כהונתו היה הגשת תקציב המדינה. שר האוצר הניח על שולחן הכנסת הצעת תקציב שהסתכמה ב-39.3 מיליארד ש"ח. ב-31 במארס אישרה הכנסת תקציב בסך 40.08 מיליארד ש"ח, כלומר הסטייה מההצעה המקורית הסתכמה ב-780 מיליון ש"ח, פחות מכ-2 אחוזים. אולם בכך כלל נסים גם תוכניות סיוע שלא בהכרח היו צריכות לעבור את התקציב וניתן היה לסדר את העברת הכספים גם מחוץ לתקציב, באמצעות הבנקים או העמדת אשראי לגוילות ע"י בנק ישראל.

הקונסולידציה נתקלה בקשיים

במסגרת הקונסולידציה העמיד שר האוצר הלוואות לטווח ארוך, בלתי מסובסדות, לקיבוצי התק"מ ולמושבים. קיבוצי התק"מ חולקו לשלוש קבוצות, לפי דרגת קשייהם הכלכליים. סיוע ניתן רק ל-55 קיבוצים שנכללו בשתי קבוצות שמצבן הכלכלי היה קשה במיוחד. האוצר הלווה לתק"מ 264 מיליון ש"ח, הלוואה שתתבצע ב-4 שנים לתקופה של 10-15 שנה. ההלוואות יהיו באחריות הבנקים, בריבית צמודה של 7 אחוזים לשנה ובתוספת מרווח בנקאי של 1.75 אחוזים.

תהליך הקונסולידציה נתקל בקשיים, בעיקר בקשיים פוליטיים בוועדת הכספים, במיוחד ביישום מסקנות ועדת רביד, שלא בוצעו עד היום. סחבת זו עולה כמיליון דולר ליום ועוברת ריבית, ויש לכך איפוא מחיר כבד. אולם נסים נכנס לאוצר ללא עוצמה פוליטית ויכולתו להשפיע על חבריו בוועדת הכספים היתה מוגבלת. יתכן שצריך לזקוף את הסובלנות במקרה זה לחובתו, אך גם זיקוקין די-נור מצד האוצר לא היו מועילים כאן הרבה, בעיקר משום שמסקנות ועדת רביד לא היו תורה מהר סיני ועוררו גם מחלוקות ענייניות.

לא רק הקיבוצים והמושבים נקלעו לקשיים, אלא גם מפעלי תעשייה רבים. לשם כך הוקמה קרן סיוע למפעלי תעשייה בריבית החשב — 30% ללא הצמדה. בדיעבד הסתבר, כי הריבית הזאת גבוהה למדי. כן הוגדלו המשכנתאות לזכאים ותקרות המשכנתאות החופשיות, מה שנתן עידוד לשוק הדיור, אך גרם להעלאת מחירי הדירות.

בעת כניסתו של נסים לתפקיד שר האוצר, באפריל 1986, פורסמו מסקנות ועדת בייסקי לפרשת משבר המניות הבנקאיות. הדו"ח המליץ על התפטרות נגיד בנק ישראל ומנהלי כל הבנקים הגדולים ועל רפורמה בשוק ההון. נסים נתן גיבוי לברונו בביצוע המסקנות הפרסונליות של ועדת בייסקי, שוב — מול לחצים שהפעילו נגדו בקואליציה, בעיקר בעניין רקנאטי ויפת. בסופו של דבר, החלק הזה מבוצע. אשר למסקנות האחרות, מונתה ועדת מינטקביץ, היועץ המשפטי של משרד האוצר. הצוות המליץ לאמץ את המלצות ועדת בייסקי בתחומים אחרים, וכהם חקיקת חוק להסדרת פעילות קופות הגמל ונושא קרנות הנאמנות. במספר נושאים נקט הצוות עמדה מנוגדת לעמדת ועדת בייסקי והמליץ להעדיף את המלצות ועדת גבאי, ועדה בין-משרדית שמינה נסים עוד בהיותו שר המשפטים.

הטאנגו האחרון בבל"ל

בתקופת נסים התרחש שיקום מערכת הבנקאות וייעולה, לרבות הבראת מצבו של הבנק הגדול במדינה, בנק לאומי. כזכור, נדרש לחץ ציבורי גדול למדי על מנת שיפת ורקנאטי יסיקו את המסקנות. בעקבות זאת נתגלו גם כל השערוריות בניהול בל"ל, בהן המשכורות המנופחות של יפת ומנהלים אחרים, העדפות במתן אשראי למקורבים למלכות ובזבוז של מיליונים על שכירת מבנים שלא היו נחוצים. בינו צדיק, שמונה כמנכ"ל הבנק וד"ר מאיר חת כיו"ר הדירקטוריון, הכניסו סדר ושיטות עבודה חדשות בבל"ל. לעומת 1985, ב-1986 השתפר מצבם של הבנקים, שיפור שנמשך גם במחצית הראשונה של 1987.

בתחום מדיניות השכר עמד נסים בתהליך ההתאמה ההכרחית של המדיניות לתקופה הפוסט-אינפלציונית. ניתנו תוספות קטנות, של 3-5 אחוזים, לדירוג הממשלתי באמצעות דירוג-מחדש. העובדים נהנו גם מהקלות המס. הסכם תוספת היוקר שונה לפיצוי מותאם יותר לשיעורי אינפלציה נמוכים. נחתם הסכם בדבר הכנסת שכר מינימום במשק, שמאוחר יותר נתקבל כחוק. גם הסכם השכר במגזר הפרטי כלל תוספות זעירות בלבד.

הישגו הגדול של נסים היתה השגת הסכמת ההסתדרות לעיקור 2.7 אחוזים מתוספת היוקר בעקבות הפיחות של ינואר 1987. רק עיקור כזה איפשר את בלימת הלחצים האינפלציוניים הנובעים מהפיחות, כך שהפיחות לא השפיע בצורה מאסיבית על השכר ואיפשר את המשך יציבות המחירים. שיעורי עליית המדד היו נמוכים אף משסברו אנשי בנק ישראל. הבנק המרכזי הורדו להעלות את שיעורי הריבית על מנת למנוע את שחיקת הריבית הריאלית. בדיעבד התברר, כי צעדי מניעה אלה של בנק ישראל שוב העלו את הריבית הריאלית לגבהים שאיש לא התכוון אליהם. הריבית הריאלית עלתה במחצית הראשונה של 1987 בכ-3 אחוז (מ-2.1 ל-3 אחוזים לחודש).

בתעסוקה השיג נסים שיפור מסוים, והאבטלה הכוללת ירדה. עם זאת נותרו כיסי אבטלה, כתוצאה ממשבר התעשיות הבטחוניות, מספנות ישראל, "סולתם", מנועי בית-שמש. בנושאים אלה נתן נסים ידו לאגף התקציבים במשרד האוצר, שדגל בהפסקת פעילותם של מפעלים שאין להם סיכויי הבראה. בתחום זה האוצר נחל רק הצלחה חלקית ומפעל בית-שמש עדיין מפרפר בין החיים למוות.

לא נכנסו לפאניקה

ניתן לציין עוד את התנהגותו של הצוות נסים-ברונו בתחום המט"ח. המגיע להם על כך שלא נכנסו לפאניקה ולא ביצעו פיחותים מיותרים, שלא תמיד עשויים לתרום דבר אלא סחרור מחירים. נסים הואשם בהעלאת הגרעון במאזן חוץ, אולם יש לזכור כי הגרעון נמדד מבוטא במונחים דולריים. פיחות הדולר בכ-30 אחוז ביחס למטבעות האירופאיים וליין העלה את המחירים של מוצרי יבוא בדולרים. תחילת הצמיחה והגדילה [illegible] יבוא הציוד מחו"ל, דבר המשתלם לטווח ארוך. כן הוגדלו המלאים שהודלדלו בתקופה הקודמת, בעיקר בגלל הריבית הרצחנית, ועלתה רמת הצריכה הפרטית כתוצאה מירידת מחירי הדלק, ביטול מכסים והורדת מסי ההכנסה. כלומר, הגידול המסויים ביבוא היה תוצאה הכרחית של המדיניות.

הצעד הננקט בתחום זה ע"י בנק ישראל, של הצמדת השקל לסל המטבעות, הוכיח את עצמו, אם כי הכביד על היצוא לאיזור הדולר. אולם הכבדה זו היא תוצאה מתחייבת מירידת ערך הדולר שנועדה למנוע את הגידול המתמיד בגרעונה המסחרי של ארה"ב, ע"י הכבדה על היבוא לשם ועידוד התעשייה המקומית. צעד זה עוד טרם הניב תוצאות לגבי ארה"ב, אך פגע מעט ביצוא הישראלי, בעיקר ביצוא מוצרי טכנולוגיה ואלקטרוניקה לארה"ב. פגיעה זו אוזנה ע"י חתימת ההסכם על איזור סחר חופשי וע"י גידול היצוא והתיירות מישראל לאירופה וליפאן. האוצר ובנק ישראל שללו את המגמה של הורדת המכסים על היבוא. לחצים בכיוון זה התפתחו בעיקר מצד שר התמ"ס ומתעשיינים שנפגעו.

בסופו של דבר היבוא הוזל [illegible] אחוזים בינואר, ע"י הורדת מכסים והפחתת ההפקדה על היבוא והקטנה באופן הדרגתי עד לביטולה הסופי. הוקל [illegible] המט"ח ותושבי ישראל הורשו לרכוש 2,000 דולר לנסיעה, לעומת 800 [illegible] לפני כן. סכום ההקצבה העסקית לכל [illegible] שהייה בחו"ל הועלה ל-150 דולר ליום [illegible] לתיירה של 3,000 דולר. בוטל [illegible] להחזיק במט"ח במזומנים עד 2,000 [illegible] במקום 500 דולרים.

הנוסעים לחו"ל לא ניצלו את [illegible] לרכישת מט"ח מהבנקים, בגלל [illegible] הגבוה של 15%. במקום זה [illegible] להשתמש במט"ח בשוק השחור, שם מחיר הדולר נשאר במשך כל התקופה ב-20-25 [illegible] מהמחיר בבנקים. כך גדלו [illegible] הכסף שבידי בנק ישראל [illegible] של 4.2 מיליארד דולר. אם [illegible] את הגשת הסיוע לשנה [illegible] לין באוקטובר, יתרות המט"ח עשויות להשיג שיא חדש.

המחיר המדיני של ביטול הלביא

אין ספק כי נסים הפגין אומץ מדיני רב בנושא הכלכלי האחרון השנוי במחלוקת בתחום הכלכלי, והוא פרשת הלביא. שר האוצר קבע עמדה חד-משמעית, כי הלביא יעלה למשק המדינה בכ-2 מיליארד דולר יותר מאשר האלטרנטיבה האמריקנית. לאחר שהגיע למסקנה זו התמיד בעמדתו, למרות הלחצים שהופעלו עליו, ולמרות התנייה לסיטוריו שהועלתה במרכז "חרות". היה זה נסים, ולא שושנה ארבלי-אלמוזלינו, שקבע את אופי ההחלטה. אין ספק כי המשך הלביא היה כרוך בערעור הכלכלה הישראלית ובתוספת לתקציב הביטחון, ובעקבותיה בתוספת לכל התקציבים האחרים. לכן צעדו של נסים הציל את הכלכלה, אך גם הוא, כמו שמעון פרס, נאלץ לשלם מחיר פוליטי-אישי כבד ביותר בגין עמדה זו. עמדתו של נסים היא בלתי פופולרית ביותר בקרב הליכוד, לכן שני השרים הליברליים, מודעי ושריר, שבו ושינו את אופי הצבעתם, כמוהם כשר האוצר לשעבר יגאל הורביץ, שלא [illegible] אלא עלה על גג הפופולריות [illegible], למען הבטחת מושבו בכנסת הבאה.

השגיאה העיקרית

בסך-הכל היתה 1986/87 שנה כלכלית טובה, בה נשמרה היציבות. עובדה היא, שבברזיל ובארגנטינה, שהחלו באותה תקופה באותם צעדים, התוכנית התמוטטה. ניתן לזקוף זאת לזכותם של ברונו ונסים, אם כי גם ניתן למתוח ביקורת מסויימת על ביצוע התוכנית. השגיאה העיקרית של מבצעי התוכנית היא בתחום הריבית, הגבוהה עדיין בכ-250 אחוזים לעומת חו"ל. ריבית כזאת מסכנת פעולים במגזר העסקי ועלולה להביא לחוסר יציבות משקית. לעיתים ניתן לראות כי המדיניות התקציבית לא [illegible] דייה בסדרי עדיפויות, ובלמה [illegible] התוצאה התקציבית בכל תחום באופן שווה למדי. כך, למשל, בקשר לתקציב [illegible] בכבישים בתחומי הקו הירוק ותקציב [illegible] השכלה הגבוהה. הרבה יותר קל לומר "לא" על כל דבר מאשר לבנות סולם עדיפויות. אולם בכך מבחנו של שר אוצר. כדי לאזן את התקציב רק באופן [illegible] די כמנהל-חשבונות טוב. לשם [illegible] קביעת סדר עדיפויות נכון, בין תביעות [illegible] לבין קבוצות לחץ, יש צורך [illegible] מדיניות. בתחום הזה יש עדיין [illegible] לשיפור, וזה יהי מבחנו הקרוב של [illegible] בהגשת התקציב לשנת 1988.

נסים סיים תקופה זו בביקור בארה"ב, [illegible] הצליח להשיג אישור מחדש של שולץ [illegible] האמריקנית של המשך הסיוע [illegible] פיצוי בגין ביטול הלביא. תוספת זו [illegible] כ-500 מיליון דולר לעומת קיצוץ [illegible] של סיוע של 750 מיליון דולר, אם [illegible] היה נמשך. סכום זה, של 1.25 מיליארד דולר, הוא לבטח סכום מכריע [illegible] יציבות כלכלית לבין הידרדרות [illegible] כלכלית. סכום דומה של סיוע מיוחד [illegible] לייצב את הכלכלה ביולי 1985. [illegible] האתגר לשנה הקרובה הוא — לייצב [illegible] המשק ואת הענפים הבעייתיים, [illegible] סדר עדיפויות נכון ולצאת לדרך [illegible] שמירת היציבות.

מיכאל ברונו לא איבד את העשתונות

של נחישות ושל אור

החרדים הגיעו עוד שבת ועוד שבת. גם החילונים. המודיעין של מאה שערים התחיל לגלות עצבנות. מספר החילונים הולך וגדל. "שבת אחת אל תבואו", אמרו לשוטרים. הקצינים לא אהבו זאת □ מאת מוטי בסוק

ישיש אחד, טדי קולק (76) שמו, פנה לישיש שני, אברהם הרמן (78), וביקש ממנו לקבוע, איך צריכים בני העשרה בירושלים לבלות את לילות השבת. ישיש שלישי, יצחק שמיר (71), לא חבר של השניים, כבר אמר לחרדים, לדתיים, לעורכי הדין ריבלין, מרידור ואולמרט ולתקשורת את דעתו: הסטאטוס-קוו השחור בירושלים חייב להימשך.

בברית-המועצות אחרי תקופת הקשישים ברז'נייב — צ'רננקו — אנדרופוב) בא הגלאסנוסט של גורבצ'וב, מה שמוכיח כי גם לירושלים יש עתיד אחרי קולק-הרמן-שמיר.

לפני כחצי שנה באו לירושלים מסעדנים ממולחים מתל-אביב, כדי להקים ב"משולש" המקומי, לב הבירה, את מסעדת "מי ומי". הם לא היו יותר מדי נועזים. הם נהגו כסוחרים מנוסים. ב"מי ומי" הירושלמית, בניגוד לאחותיה בערי הארץ האחרות, לא מוכרים אוכל "לבן". למרות שבירושלים יש ביקוש רב גם לסוג אוכל כזה. לעומת זאת כן העזו בעלי "מי ומי" לפתוח את המסעדה בלילות שבת ובשבתות. השיקול היה כלכלי מובהק.

מרכז העיר. כל בתי האוכל האחרים סגורים. יש ביקוש עצום למסעדות, גם מצד תיירים מחו"ל, גם מצד תיירים מקומיים, וגם סתם ירושלמים. החרדים נבהלו, וכצדק. "מי ומי" היא הסנונית הראשונה המבשרת את בוא האביב. אחריה יפתחו עוד ועוד מסעדות במרכז העיר. ירושלים היא לא תל-אביב. שאכעס.

● לפעמים היתה אלימות

החרדים הפגינו שבת אחת, ועוד שבת. לפעמים הם היו אלימים. המשטרה חיכתה להם שבת ועוד שבת. לפעמים היא נהגה בברוטאליות. גם ר"צ היתה שם שבת ועוד שבת. בעלי "מי ומי", תל-אביבים ולא ירושלמים, לא אהבו את ההפגנות. הם כן אהבו את הקהל הגודש את המסעדה. הקופה התמלאה בשבת הראשונה, וחישבה להתפקע בשבת השנייה. למרות ההפגנות. למרות האלימות בחוץ. ההכנסות עלו על המצופה. היה בהן די והותר גם לכסות נזקים, חלונות שבורים, למשל.

החרדים הגיעו עוד שבת ועוד שבת. גם החילונים. המודיעין של מאה שערים החל לגלות סימני עצבנות. "המיספרים שלהם הולכים וגדלים מדי שבוע. דבר כזה לא היה בירושלים מזמן". החילונים שאבו עידוד. "שבת אחת אל תבואו", לחשו לשוטרים. קציני המשטרה לא אהבו את הקירבה הזאת.

זה היה רק לפני חצי שנה. היום אי-אפשר למצוא מקום "במי ומי" בליל שבת ובשבת. מחוץ למסעדה משתרך תור ארוך ואריש של ממתינים. החרדים כבר לא מפגינים כאן. עוד חילול שבת בפרוזדיה בירושלים, הורחל לסטאטוס-קוו המקומי, הנחישות של החילונים שוב הוכיחה את עצמה.

טדי קולק דיבר "סטאטוס-קוו" בנוסח יצחק שמיר, בנוסח שמעון פרס. עד לפני חודש וחצי, מי שהכניס את ירושלים לתוך המלכודת הנוראה של סגירת כבישים בשבת, לא רצה לשמוע על סרטים בשבת. ולפתע תפנית של מאה-ושמונים מעלות. ולפתע ראש העיר שלנו חוזר להיות אדם נאור, חוזר להבין את צרכיו ומאווייו של ציבור הבוחרים שלו. מה גרם לתפנית? מה הביא לשינוי?

● אין מקום לסיכה

טדי קולק איננו סומך על עוזריו הבכירים, יס-מנים בדרך כלל. טדי קולק יודע, כי הקטנים שלידו אוהבים לייפות את המציאות. טדי קולק אוהב לראות את הדברים מקרוב. לפני כחודש, באחד מימי שישי, יצא ראש עיריית ירושלים לסיבוב, במוקדי החיכוך חרדים-חילונים. בסינמטק, הבייבי שלו, אמרו לו המקום מלא, הפגינו מאות חילונים, ממיטב הנוער בעיר, בבית יצחקי סיפרו לו שהמקום "מפוצץ". בצוותא, דיווחו לו, אין מקום לסיכה. בבית אגרון הוא ראה בעצמו, כ-4000 איש התגודדו על המדרכות ועל הכבישים. לא רק בני נוער היו שם. טדי, עם מעט מאמץ, היה יכול לראות את הפרופסורים קנייפז והורביץ, עיתונאים ידועים, עורכי דין, כלכלנים אמנים ועוד ועוד. השמנת של ירושלים. כולם, בעבר, "מצביעי ירושלים אחת". עכשיו עם יותר מרגל אחת בר"צ. קולק טוב מאוד בחשבון, עשה אחד ועוד אחד, והבין כי בבחירות הקרובות הוא עשוי לאבד שלושה מנדאטים לדדי צוקר. טדי נבהל.

● גאולה שהושתקה

את התחייה הקימו אנשי א"י השלמה החילונים לגמרי, "גוש אמונים" ואנשי חירות. כשירושלים החלה לראות סרטים בלילות שבת, השתלחה גאולה כהן ב"ידיעות אחרונות" במי שעומדים לדעתה מאחורי הרנסאנס, ר"צ מפ"ם וכו', וכהן יודעת להשתלח. היה לה גם הסבר אידאולוגי, דומה מאוד לשל שמיר, למה אסור ליהנות בירושלים מעונג שבת.

התשובה לכהן לא איחרה לבוא. אני חבר במרכז התחייה, כתב לה נדב ליפובסקי, איש ירושלים, באותו עיתון, במדור מכתבים למערכת, ואני רוצה לראות סרטים בעיר שלי גם בליל שבת. הייתי בבית אגרון, הפגנתי, ואני אמשיך לנהוג כך מדי שבוע. ליפובסקי גם ידע לספר, כי בהפגנות החילונים משתתפים עוד אנשי תחייה, לצד אנשי מערך, ליכוד, ר"צ, מפ"ם ושינוי.

מאז אותו מכתב כהן השתתקה.

● הבלון התפוצץ

עו"ד רובי ריבלין, יו"ר סניף חירות בירושלים, נחשב פעם ללוחם גדול, אנטי-ממסדי, אמרו עליו. אומר מה שהוא חושב. לא עושה חשבון עם איש. באה מלחמת התרבות בירושלים, בתחילה בנושא האיצטדיון, ומהר מאוד התברר, כי הבלון הנפוח התפוצץ. יצחק שמיר אמר, ישחקו כדורגל בירושלים רק במוצאי שבתות, ופטרונה של בית"ר ענה אמן אחריו. כן יהיה איצטדיון בבירה, לא יהיה איצטדיון בעיר, בית"ר תמשיך לשחק כדורגל בבלומפילד, יפו. הלוחם הנועז, אורנע, אגרון, יצחקי, צוותא מלאים כל ליל שבת, גם בצעירים מנוער חירות, וריבלין אומר לתקשורת: אנחנו נגד. עד היום לא היתה תרבות, לא היה ספורט בירושלים, גם להבא לא יהיה. חלומו הגדול ביהושע מצא.

ואז בא המכתב של חבר מרכז התחייה. ריבלין הוריד פרופיל. פעם הוא רצה להיות חבר כנסת. מרכז חירות אמר לו: לא. לא יתחק היום וגם אנשי חירות בירושלים, הצעירים ולא רק הם, יגידו לו לך, הסתלק. והוא עוד חולם להיות ראש העיר שלנו

החולשות מדברות

נחלש מעמדה של ההסתדרות על רקע התחזקות מעמדם של הממשלה והסקטור הפרטי במקום להתמודד עם משבר סטרוקטורלי מתמשך בוחרת הנהגת ההסתדרות לכבות שריפות מזדמנות □ מאת אבשלום קווה

הכמאי הנעלם של השנה האחרונה חתם את חלקה של ההסתדרות בתמונת הפוגרום שערכו אנשי התעשייה-האווירית בחצר הוועד הפועל. שריפת הגדר, ניפוץ השמשות והפגיעה קודם לכן במנכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, כמוהם כשריפת הדגל האדום.

תמונות אחרות, לא יותר סימפאטיות מקששות את קיר-השנה החולפת: סחבת בדיונים על הסכם המסגרת בשירות הציבורי, מעצר ראשי "כור" במפעל "סולתם", התבצרות עובדי "רום-כרמל", חוסר הודאות סביב מפעל מנועי בית-שמש, חוסר האונים של האיגודים המקצועיים שבא לידי ביטוי במהלך המגעים עם המיגזר הציבורי, שביתת האזהרה המיותמת בת היממה בסקטור הציבורי, המצב הפיננסי העגום של "קופת חולים", המשבר ב"סולל בונה"... אין אלה כתמים על השמש. ההסתדרות עוברת עתה משבר שהוא אולי הקשה והחמור ביותר מאז היווסדה בשנת 1920 בהר הכרמל.

ההסתדרות הראשית מתמודדת עם שורה של בעיות וקשיים שכל אחד בנפרד דיו כדי להוריד ביגון שאולה כל מי שמטפל בה: הניכור ההולך ומתרחב בין הציבור הרחב וציבור העובדים לבין ההסתדרות, קשיים כלכליים וניהוליים בחברת-העובדים, חולשת האיגודים הארציים לעומת צבירת הכוח של הוועדים המקומיים, התחזקות מטאורית של שר האוצר ומשרד-האוצר, תיחכום גובר של המעסיקים הפרטיים, התנכרות מכבישה של ראשי מפלגת העבודה לנושאים חברתיים-הסתדרותיים, דימוי מאוכן בעיני ציבור האקדמאים.

היחלשות ההסתדרות לא התחילה בשנה היוצאת אך במהלכה התחדדו המצוקות, הסתירות הפנימיות, ריצות האמוק ומדיניות "כיבוי השריפות". ההסתדרות כתנועה חברתית איננה מצליחה למלא את יעודיה. המפלגות אף הן אינן מסוגלות למלא יעדים אלה ולכן נוצר חלל ריק. מפ"ם נקטה בצעד יוצא דופן והקימה את מועצת העובדים. המועצה, הנמצאת בשלביה הראשונים והמוססים, נועדה למלא את החלל שנוצר.

עם זאת ההסתדרות ממשיכה לשמש צומת מרכזית במערכת יחסי העבודה. גם אלה הרוצים לראות בנפילתה יעשו לא מעט כדי למנוע את התמוטטותה. תהליכי הגיוון הפנימיים בסיוע משברים חיצוניים מבטיחים, כי השנה הבאה עלינו לטובה לא תהיה "קלה" יותר או פחות דראמטית.

הוועדה המקומית לת[illegible]
קרית-א[illegible]
עיריית פתח תקוה
הוועדה המקומית פתח־ת[illegible]
עיריית
הוועדה המק[illegible]
הוועדה המ[illegible]

על השנה

בלוז לטעם הקהל

מבחינת מספר ההפקות היתה תשמ"ז שנת פריחה לקולנוע הישראלי ■ מבחינת איכות הסרטים היתה זו שנה דלה ושחונה להוציא שתי הפקות צנועות וראשוניות: „אוונטי פופולו" ו„בלוז לחופש הגדול" □ מאת יעל ישראל

שנת תשמ"ז בקולנוע הישראלי המקורי היתה שנה דלה במיוחד, שנה מביישת, אלמלא שתי הפקות שהתמיאו לו ועשו קצת נחת־רוח למשלמי הכרטיסים. ומדובר דווקא בשתי הפקות צנועות וראשוניות בין התוצרים הקלוקלים, אך היותר מקצועיים לכאורה, שצצו לשעה ונעלמו כלעומת שבאו. שני הנבחרים — „אוונטי פופולו" שהוקרן בסתיו, ו„בלוז לחופש הגדול" שממשיך לשבות לבבות צופים בבתי הקולנוע — זכו השנה למרבית הפסטיבלים. בהפרש של חורף אמרו על שניהם שהם הסרטים הטובים ביותר שנעשו כאן. ובשנה שחונה, כמו שנת תשמ"ז, בהחלט מובן למה.

אבל מוקדם מדי לקפוץ משמחה ולהריע בתרועות התפעמות רמות, כשם שאין טעם בהספדים המגוחכים והשגורים על מר גורלו של הקולנוע הישראלי. מדי פעם צץ לו סרט סביר שזוכה להיקרא „הסרט הישראלי הטוב של כל הזמנים" ובתוך עונה הוא נשכח. טובים ממנו באים וקובעים סטנדארטים חדשים של איכות ואמינות. ורבים צריכים לאכול את כובעם על מחמאות נמהרות לסרטים בינוניים בהחלט. כל מיני „מאחורי הסורגים" ו„חיוך הגדי" באו והלכו, אבל הגואל של הקולנוע הישראלי עדיין לא קם. אולי גם לא צריך לחכות לו, אכולי ציפיה כוססת. במשך שנים מדברים בחוגי הקולנוע על תמיכה כספית מאסיבית ועשייה עיקבית. שרק היא תביא איתה באופן טבעי את הקולנוע היהודי הטוב, תחת כל מיני מוצרים קולנועיים מביכים את הדעת שהצופה אוהב־הקולנוע נתלה בהם, באין לו משהו טוב יותר.

● הפקות: שנת הרצה אמיתית

בכל האמור בהפקת פרוייקטים קולנועיים חדשים, שנת תשמ"ז היתה בהחלט שנת פריחה לקולנוע הישראלי. אומנם פריחה מאוורת, לה מייחלים כבר שנים. השנה הופקו סרטים במיספר סביר, למרות האיומים השנתיים של מס הכנסה לבטל את „מקלט המס", המשמש האמצעי העיקרי לקיומו של קולנוע ישראלי ומאפשר למשקיעים פוטנציאליים להשקיע רווחים נקיים ממס, וגם למרות הצטמקותה של הקרן לעידוד סרטי איכות מיום ליום לעומת העלות המריאה של סרט ממוצע.

הקולנוע הישראלי מתחיל להפוך לתעשיית קולנוע שאפתנית, שמשום רגש הנהיית פרולת לשוק הבינלאומי בו לא נוכל להתחרות, במקום להתרכז ביצירה מקורית — לא ביצירת העתקים חיוורים לכל מיני דראמות של בתי־סוהר ומלודראמות אילה „השיבה הביתה". הקולנוע הישראלי מרשרש בנתיבים לא נכונים, אך מבחינת ההפקה היתה זו שנה פורייה, הרבה סרטים צולמו, דראמות וקומדיות, הרבה קופרודוקציות גדולות־תקציב שמתוך ראייה לקויה שואפות לעשות פה סניף הוליוודי, הרבה סרטים „הוליוודיים" מרושלים של חברת קנון („פגישה עם המוות" והאגדות לילדים) שיצרו פה תשתית להפקות בינלאומיות ושואפים לעשות פה איטליה או מקסיקו שנייה, ומיעוט מדאיג של סרטים אישיים שלא מציבים את הקהל בראש שיקוליהם.

כל תוצר זקוק לעונת הרצה, כדי להשתפשף ולעלות על הדרך הנכונה. גם הקולנוע. ואומרים את זה כבר הרבה זמן. מבחינה זו שנת תשמ"ז בקולנוע הישראלי היתה שנת הרצה אמיתית, הרבה הפקות שיפשוף שאם יתלוו להן הפקות נוספות, ואם המצב יישמר גם בשנה הבאה, אולי עוד נראה כאן גם כמה פנינים קולנועיות בשלל הכשלונות המצטברים הסתמיים והנשכחים — בדרך להשגת קולנוע ישראלי ייחודי.

● תכנים מפוקפקים

הקולנוע הישראלי מבזבז אנרגיות אדירות בהשגת כספים ונוסחות־פלא לקניית לב הצופים, במקום לעסוק במציאת אמירה ייחודית ומשמעותית. גל אופנתי בא, והולך. כך קרה גם לגל הפלשתיני החבוט, הבוטה והמכה־על־חטא, בעל המסר הפלקטי, ש„מאחורי הסורגים" ו„חיוך הגדי" היו שיאו. בא — והלך בדרך כל צלולואיד. גם לא הוכיח דברים בעלי חשיבות. גם הוא לא עזר לקולנוענים הלוקים בתסמונת הכרונית של האמן הסובל, להפוך לפתע למתקני עולם, או ליצור את יצירת המופת של חייהם.

הקולנוענים ממשיכים להתחנף לאיזה מכנה משותף ערטילאי, של מה שהם חושבים שהוא „טעם הקהל", ביצירת כל מיני מלודראמות שפועלות על בלוטות הדמעות, ובפירצה האחרונה מנסות להיטפל לנושאים חברתיים מציקים ולהגיד משהו משמעותי על בעיות השעה של ההוויה הישראלית. אולי המשקיעים, הדואגים בעיקר לחשבון הבנק שלהם ולהלבנת רווחים, הם שדוחפים אותם לחיפוש האמוק הממכר הזה. ואולי זוהי רק טעות אופטית שלהם ולזלזל בתבונת הצופים. הנה, השנה בא הסרט „בלוז לחופש הגדול" — סרט בתולין של רנן שור, סרט נוסטאלגי, תמים, אותנטי ואישי, שבלי זיופים דיבר אל כולם, לאיסטניסים ולפחות מתוחכמים, וגם הוכיח שהוא מסוגל לסגור קופות.

והיה גם „אוונטי פופולו", סרט של סיטואציה גרוטסקית עם סמליות פוליטית, וגם הוא התקבל באהדה אצל הקהל, למרות שצולם בתקציב מגוחך ובלי שום שמות מוכרים ונוף של נערות חמד. גם הוא היה סרט בתולין של רפי בוקאי. וצריך להבין שמדובר בשנה בה הוקרנו כמה סרטים מביישים של במאים ותיקים ומשופשפים כמו „לא שם ויין" של שמואל אימברמן, או הקו־פרודוקציה המנופחת „אהבה לעולם צעירה" של משה מזרחי. ועל כך כבר נאמר, היזהרו בבני העניים. וזה גם הזמן להזכיר את הדור הבא: בוגרי החוג לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב, שהוכיחו בשלות ומקצוענות בסרטי הגמר שלהם („חורים בירייים" של יאיר לב, „שלום למחטל" של איציק פלורנטין, „הקסם והאתרון של סבא" של שמי זרחין, ואחרים).

„אוונטי פופולו". אהדה

„אוונטי פופולו" ו„בלוז לחופש הגדול" הם המשכם התימטי של „חיוך הגדי", „שתי אצבעות מצידון" ושאר הסרטים הדנים במלחמה, בכיבוש ובזכותנו המוסרית על השטחים. אלא שלהבדיל מהבוקס המעצבן והסטריאוטיפי או חוייפני של הסרטים ההם — סרטיהם של בוקאי ושור נוגעים במלחמה ובכיבוש בנגיעה מרומזת. במקום טפיחת שכם צה"לית נוסח „שתי אצבעות מצידון", או הפגנת שרירים צרקניים, בכיינית ומעוותת על ההכרה שבמלחמה, כמו ב„לא שם וין" — באו סרטים אלו ותקפו בחכמה את הנושא. "אוונטי פופולו" משום שעסק במלחמה ארכיטיפית שהיא גם המלחמה שלנו וגם „שלהם" ומשום שנפטר מהסטריאוטיפים המתקתק של הערבי יפה הנפש או זה הפולקלוריסטי של הערבי בכפייה סמלית מחלל בחליל רומאנטי, ו„בלוז לחופש הגדול" משום ששם כמה סימני שאלה על מלחמת האין ברירה. וזאת, למרות השורה האחרונה, המסיימת, בה המורד השמאלן הולך לצבא, נכנע למלחמת הקיום, ובכך מחזק את קלישאת „מלחמת האין־ברירה" הנצית. בראשית הסרט הנער הזה אמנם מצטט באירוניה את ה„הם לא נחמדים" המפורסם של גולדה, אבל למרות הניסיון להתבטא בחופשיות לא היה בשני הסרטים גם יחד שום ביטוי חריף נגד המלחמה. הם השתדלו לא לעצבן יותר מדי ולכן נשארו סרטים נחמדים, קלים לעיכול המצפוני.

האכיב המאוזר של הקולנוע הישראלי הוא, לפיכך, פריחת ההפקה. יצירות המופת יצטרכו לחכות. העדרו של קולנוע אישי הוא כמפורש תוצאת משרה כספית. המשקיעים רוצים סרטי קופה, והקולנוענים שרוצים לשרוד נאלצים לסגל לעצמם גמישות. מי שלא רוצה להמשיך לשבת ב„צלע בירח" ולקונן — לפספס על חלומות לעשיית סרט חדש — נכנע למכבש המעשי נוסח ג.ג.

הדחיפה ההפקתית ושפע ההפקות המסחריות עשויות . לעזור לקולנוע לעלות על דרך המלך. אבל יש מי שמתעקש לראות בקולנוע הישראלי מוצר תעשייתי, ותו לא. בלי תמיכה משמעותית של משרד החינוך והתרבות (כיום הקצבת המדינה ליצירת הקולנוע אינה מכסה אפילו עלות של סרט אחד), נאלץ להמשיך ולהסתפק בכל מיני תוצרים תעשייתיים מגומדים כמו „בובה", „האינסטלטור" ו„הקרב על הוועד", או בגירסות דזורות אנגליות לסיפורי החלוצים בפלשתינה־א"י כמו בסרט „חולמים". ומי בכלל מעוניין לראות ואספית כמו קלי מקגיליס מצריקה לנו את המישנה הציונית בתפקיד מחנכית מוסקווה העוברת את הורמה עם משפחת בבושקה ומוזיה, ועוד תשיר לנו את „יה חלילי יה עמלי" בי[א]אפקית.

הבאים עלינו (לטובה?)

● חומר מלך ירושלים — סרטו של עמוס גוטמן („נגוע", בר 51") על־פי הרומאן של יורם קניוק. מתרחש במלחמת השיחרור. תקציב: 300.000 דולר. נעזר בקרן לסרטי איכות ובמימון „בית צבי". יוקרן בפתיחת פסטיבל הקולנוע של חיפה בסוכות, ובתי הקולנוע בשלהי אוקטובר.

● ילדי סטאלין — קומדיה חברתית סאטירית של נדב לויתן („בבות") על משבר התפכחות מההערצה העיוורת לסטאלין בקרב השמאל הקיבוצי בראשית שנות החמישים. תקציב: 150.000 דולר. יוקרן בחגים.

● תל־אביב־ברלין — נקמתו של יוצא שואה בקאפו מאושוויץ. סרטה של ציפי טרופה. תקציב של 150.000 דולר, קיבל סיוע מהקרן לעידוד סרטי איכות. התקבל להקרנה בפסטיבלים של מונטריאול ולוס־אנג'לס. יוקרן באוקטובר.

● מלאש — דרמה קאמרית סמלית שדנה במשבר מלחמת יום־כיפור ובעימות בין דור השואה לדור הפלמ"ח דרך סיפור אנושי דראמטי. סרטו של דורון ערן. תקציב: 150.000 דולר. יוקרן במהלך השנה.

● זוהו אהבה — סרטו של רני וולמן („מיכאל שלי", „חייל הלילה"). צולם לסירוגין במשך תקופה ארוכה, בתקציב דל. מלודראמה רומאנטית שאינה ממוקמת במציאות ישראלית ספציפית.

● יהושע, יהושע — קומדיית דלת תקציב שביים אבי כהן („הקרב על הוועד"). עלילה קלילה העוסקת בבחור צעיר המתפרנס מכתיבת ספרות פורנוגרפית ומתבלבל בין המציאות לדמיון.

● בחזרה לחיים — סרטו הארוך הראשון של יואל שרון („בעקבות הר סיני") עוסק בהסתגלות המחודשת לחיים של נפגעי הלם קרב ממלחמת לבנון — נושא „מובהק" גם במציאות „הוי הפרוטאות" הישראלי. תקציב: 300.000 דולר. יוקרן במהלך השנה.

● מקום ליד הים — מלודראמה על שני אנשי שוליים: פושע קטן וזונה, הנאבקים להיחלץ מהפשע. סרטו של רפאל רביבו („הבועה", „ערות מאנס"). תקציב: 300.000 דולר.

קו־פרודוקציות:

● החולמים — סרט ישראלי ראשון שצולם בתנאים „הוליוודיים" בתקציב של שני מיליון דולר. מה הפגה צילום הסרט בשפה האנגלית (וגם קצת בעברית) בהשתתפות הכוכבים האמריקאים קלי מקגיליס וג'ון שי — עוברת מבחישה בהתחשב בכך שהעלילה עוסקת בקבוצת חלוצים יהודים מ„שני עולם" מרוסיה, המגיעים לפלשתינה בשנות העשרים כדי להקים בגליל קומונה שיתופית. הסרט קיבל סיוע מהקרן לעידוד סרטי איכות אך עיקר התקציב בא לו מחברת ההפקה הבינלאומית „בלכר". המשרה היתה האפשרות הייחודה של הבמאי אורי ברבש („מאחורי הסורגים") לעשות סרט גדול בתנאי הפקה נוחים — במושגים ישראליים לפחות. יתכן שהסרט יפתח את פסטיבל הסרטים בחיפה. הוא גם התקבל לפסטיבל קולנוע בינלאומי יוקרתי.

● סקים — סרטו של נתנאל גוטמן נעשה במסורת סרטי העיתונאים הנקלעים לזירת הקרב. במקרה זה מדובר בעיתונאי (השחקן כריסטופר ווקן מ„צייד הצבאים") שמגיע לבירות בניגוד לרצונו ונקלע לעימות בין אירגוני המחבלים. הסרט צולם באנגלית. קופרודוקציה ישראלית — גרמנית — אנגלית בעלות של שני מיליון דולר. הסרט כבר הופץ בחו"ל.

● השוטר — קו־פרודוקציה ישראלית־צרפתית. הבימאי הוא ההונגרי הידוע מיקלוש יאנצ'ו, על־פי ספרו של אלי ויזל. הסרט צולם בתקציב של מיליון ושלוש מאות אלף דולר בשלהי שנת 85 בהשתתפות מייקל יורק („קאברט") כניצול שואה המצטרף למחתרת ומוטל עליו לרצוח קצין בריטי בדם קר.

● הקורות — קו־פרודוקציה ישראלית־צרפתית. דובר צרפתית. הבמאי הוא פרק קאסנטי, שעיבד את ספרו של אלי ויזל. העלילה עוסקת בסיפורו של המשורר פרץ מרקיש, שנרצח בטיהורים של סטאלין. תקציב: מיליון וחצי דולר. לא ברור אם ומתי יוקרן בארץ.

● השישה בגולה — סרטו הארוך הראשון של נועם יבור, שהלך על גדול כבר מההתחלה. סרטו הוא קו־פרודוקציה עם חברה אמריקאית. דובר אנגלית. תקציב: מיליון וחצי דולר. הסרט מצליב בין המציאות לבדיון הקולנועי. מלחמה וקולנוע. קולנוענים צעירים עושים סרט על חבורת חיילים המתלבטים אם להרוג ילד ערבי שנמצא במארב. בתפקיד הראשי ג'ון סאוואג („מאהביה של מריה", „צייד הצבאים").

יעל ישראל

על השנה

חובות המאבק

חוגים רבים בתנועה הקיבוצית הגיעו להכרה, שנשקפת לה סכנה קיומית מיידית. עכשיו, כשאין לה מה לאבד מלבד חובותיה, הגיע הזמן לצאת למאבק נמרץ □ מאת עודד ליפשיץ

שנת תשמ"ז מיוחדת משנים אחרות בתולדות התנועה הקיבוצית בכך, שהיא השנה בה חדרה, לראשונה, לחוגים רחבים של חברי קיבוץ ההכרה שיש סכנה קיומית, מיידית ולא בצורה תיאורטית, לעצם קיומו של הקיבוץ.

רבים, כולל בכירים בצמרת התנועות הקיבוציות, הבינו שאם יימשכו התהליכים הכלכליים הנוכחיים — גידול החוב כתוצאה מריבית־נשך וירידת הרווחיות בחקלאות וגם בתעשיה — קיבוצים רבים יפשטו רגל, ומעבר לשלב כמותי מסוים, המערכת הכלכלית התנועתית, שמסייעת להם לשרוד, תקרוס. הערבות ההדדית תגרום לכך שקריסת המערכת תמוטט גם את שאר הקיבוצים.

חברים רבים בתנועה הקיבוצית קוראים את התמונה, ונותנים לה גם פירוש אישי, כסכנה לעתידם הפרטי. קיבוץ אינו רק מקום עבודה, אלא תנועה ובית. קיבוץ הוא אורח חיים וערכים משותפים, וגם פרנסה, קורת גג וחינוך לילדיהם של החברים החיים בו. קיבוץ הוא גם הבטחון הסוציאלי של חבריו לעת מחלה וזיקנה. לכן, כשקיבוץ מתמוטט, מצבו של חבר הקיבוץ קשה מזה של עובד ב„לביא" או „רום כרמל". הוא נותר ללא פרנסה, בית, פנסיה והסכונות, גורל לרעוב במובן רחב וקשה יותר של המושג.

● הרשות נתונה

החרדה העמוקה בקיבוצים מפני תסריט אפשרי כזה מאפיינת את תשמ"ז, היא נובעת מהניתוח הנכון והאכזרי של המציאות ולא מכתבות אלו או אחרות על בית־אורן או על עזיבות. צביטה עצמית בלתי ונסיונות לייפוי המציאות לא יועילו.

התנועה הקיבוצית, כתנועה סוציאליסטית וציונית, מאמינה בקשר הגומלין הדיאלקטי שבין כלכלה לחברה, ולא קשה לחברי קיבוץ לנתח את הקשר שבין המשבר הכלכלי הקיומי לבין המשבר החברתי בקיבוצים, המעמיק בהדרגה.

אבל, אותה אידיאולוגיה סוציאליסטית וציונית יצרה בתנועה הקיבוצית אמונה עמוקה, איתנה ומושרשת ביכולתם של אנשים לפעול כדי לשנות את המציאות, גם כשהיא קשה, ולא לקבלה כגזירת־שמים. הגלות היתה מציאות שניתן לשנותה, ולכן החלוצים עלו ארצה. הספר־הלבן הבריטי לא מנע התיישבות. ההעפלה פרצה את שערי הארץ הנעולים, ה„הגנה" והפלמ"ח לחמו על הקמת המדינה והדפו את המתנכלים לה. שיאה של האמונה ביכולת האדם, כחבר בעל הכרה בקולקטיב לוחם, למרוד במציאות קשה הסוגרת עליו — היה במרד הגיטאות, ולא במקרה חברי תנועות הנוער החלוציות עמדו במרכז המרד הזה.

במונחים יהודיים, זהו הפירוש הציוני־סוציאליסטי ל„הכל צפוי והרשות נתונה". צפוי שהמשך התהליכים במציאות הקיימת ימוטט את הקיבוץ. הרשות נתונה לתנועה הקיבוצית לשנות את מהלך המציאות.

● למרוד במציאות

את המשבר בתנועה הקיבוצית גרמו בני־אדם — בממשלה ובבנק ישראל — ובני־אדם אחרים, בתנועה הקיבוצית, יכולים למרוד במציאות שנוצרה ולאלץ את אלה שגרמו למשבר לשלם בעד מעלליהם. אפשר להיאבק ולחלץ את התנועה הקיבוצית מהמשבר ולהוציאה לדרך המלך.

סוציאליזם וציונות פירושם גם שילוב התיאוריה והפראקסיס, או שוב, בנוסח יהודי — נעשה ונשמע. אסור להמתין עד שכל חברי הקיבוצים ייחלצו מסבך ההאשמות העצמיות ונקיפות המצפון, עד שיבינו שהמחדלים והשגיאות של התנועה הקיבוצית והנהגתה הם גורם שולי במשבר הנוכחי, והמאבק העיקרי הוא נגד אלה המתנכלים לה מבחוץ.

הדרך לצאת מהמשבר הכלכלי־חברתי בקיבוץ היא שילוב ההסברה והמאבק. חברה משותקת, הקופאת על מקומה בחוסר מעש מול סכנה קיומית וראית, היא חברה מובסת, ולא רק בכיסה אלא גם בחשוב מכל: ברוח הלחימה שאיננה ובמוראל הגייסות שאבד. אותה חברה עצמה, אם היא לוחמת על קיומה, תוכל לגייס את כוחות הנפש ואת עוצמת היחד. היא תוכל להגיע, ודווקא במצבים קשים, לחדוות המאבק ולליכוד השורות. חברה לוחמת היא גם חברה שמאמינה בצדקתה, ולא חברה שוקעת, שלא זו בלבד שהיא יודעת שדינה נחרץ, אלא גם מצדיקה את הדין שנגזר בהאשמות עצמיות, בהרכנת ראש ונמיכות קומה רופסת.

הקיבוץ־הארצי הולך בימים אלה למערכה רעיונית פנימית, שתגיע לשיאה במועצה שתתכנס בקיץ הבא. לא די בתיאוריה, וההסברים ייקלטו רק על רקע מאבק בשטח. חברים בקיבוצים אשר ייצאו להפגנות שישביתו אספקת תוצרת חקלאית, שימרדו בתשלום ריבית הנשך, שיקדימו נעשה לנשמע, יהיו גם חברים שירצו יותר בהסבר ודיון רעיוני, לדעת מדוע ועל מה נאבקים.

● מיסמוס ופירוס

כרגע עדיין נמשכת השתדלנות, והנהגות התנועות הקיבוציות עוד לא התייצבו בראש המוני החברים כדי להוליך

(המשך בעמוד 12)

עסק[illegible]רוזאיים

[illegible]ריצת הדרך של הספר העברי, המקורי והמתורגם, [illegible]כרת כיום גם [illegible]רחוב. מאת א.ב. יפה

דבר נפל בעולמה של [illegible] בשנים האחרונות: תפוצ[illegible] העברי גדלה והגיעה למ[illegible] היו כמותם בעבר, הספר [illegible] למצרך בעל ערך בלבד, [illegible] היתה לענף תעשייתי [illegible] הכדאיות נתנה אותותיה [illegible] התחומים (כמעט). כל [illegible] הקשורים ביצור הספרים [illegible] ברחוב, דרך הפורסים ועד [illegible] הספרים, חשו בתמורה [illegible] המוציאים (פרט למוסדים, [illegible] „הכלל") לא זכו בהאמות [illegible] התרגום נשאר זעום, [illegible] בעד יצירות־מקור משתלם [illegible] בצורה בלתי סבירה.

פריצת הדרך של הספר העברי, [illegible] והמתורגם, לשוק ניכרת כיום גם [illegible] עשרות חנויות ספרים [illegible] כסטריות ברחובות הערים הגדולות [illegible] קיומן מעיד על הרנטאביליות [illegible] בספרים. אפילו אם. אחרים [illegible] המסחר האלה הם קונבי ספר [illegible] אין להניח כי הם מוכבים לשים [illegible] קרן הצבי.

● יבול עשיר ומגוון

כמה הוצאות ספרים הרחיבו [illegible] והגיעו למגרים שלא היו כמוהם [illegible] הוצאת זמורה־ביתן מציאה [illegible] ספרים לשנה. „כתר" מתחוכת [illegible] אפיקי־מרלות חדשים, „עם עובד" [illegible] על מסגרותיו המסורתיות אך גם [illegible] לספרות צעירה ונסיונית, [illegible] פועלים" מחפשת כשרונות [illegible] הוצאת הקיבוץ־המאוחד משותפת [illegible] עם קבוצת „סימן קריאה" כדי [illegible] לעצמה קהל קוראים חדש [illegible] [illegible]

[illegible]רעת כמה מרוכשי הספרים האלה קראו [illegible]תם, אך כפי שאירע אשתקד עם „עיין [ערך] אהבה" של דוד גרוסמן, הספר נהפך [illegible]שיחה בערב בטרקלין ולא היה אפשר [illegible]מנע מרכישתו.

● גילוי נשכחות

[illegible]חיפוש אחרי כתבי־יד הגיעו מו"לים [illegible]ים גם לידי „גילוי" ספרים נשכחים. [illegible]סוסמם־מחדש בוודאי שהוא תופעה [illegible]ית. סידרת „הספריה" גילתה השנה [illegible] הטרילוגיה הנוחה של אהרון ראובני, [illegible] ירושלים", ואת הרומאן של דויד פוגל [illegible] נישואין", שהיו בבחינת „מציאה" [illegible]ה על אצטבאות האנטיקוואריאטים, [illegible]ה הם בהישג ידינו. ואלו ספריית [illegible]לים פירסמה רומאן לאנורע של

[illegible]ספר המנות, יהודה יערי, „תשובתו של [illegible]גרוך שד", לאחר שהוציאה מהדורה [illegible] של הרומאן הידוע שלו „כאור יהל". [illegible] אלה עומד להופיע קובץ סיפורים [illegible] מעזבונו של מנשה לוין, השלישי [illegible], „מחנות מים באביב". [illegible] קניוק, שכבר פירסם בעבר יותר [illegible] ספרי פרוזה (רומאנים וסיפורים) [illegible] השנה שיא־של־תפוצה עם „בתר" [illegible]ויות מעריב), ספר שיש בו מיסוד [illegible] הבלשי אך גם מסר חברותי מסוים. [illegible], מספר מעודן שבנובלות שלו [illegible] כתיבה אמנותית־איכותית, הפתיע [illegible] רכממרים, „התגנבות יחידים", [illegible] האידאית והקיומית תורגת [illegible] נשאו הגלוי המוגדר (הטירונות [illegible]), דויד שיץ המשיך לטוות את [illegible] האסיקה שלו בספר חדש לאחר [illegible] שנות שתיקה, „עד עולם אחכה" [illegible] ואינו מאכזב את חסידיו, שבקרוב [illegible] לידיהם ספר חדש מפרי עטו. שמעון [illegible] הפתיע את קוראיו בספר שהמסר [illegible] שלו נדחה לצדדין ופינה דרכו [illegible] המתח והמסתורין: „היורש" (זמורה [illegible]). ואלו חנוך לוין אסף את סיפוריו [illegible] „מה איכפת לציפור" (הספריה). [illegible] המספרים שראשית יצירתם חלה [illegible] הארבעים היו נוכחים השנה נתן שחם, שהפתיע אותנו בספר מקורי, „רביעיית רוזנדורף" (עם עובד, הספריה לעם), שעלילתו מתרחשת בשנות השלושים, גיבוריו מוסיקאים פליטים מגרמניה. ואלו משה שמיר חזר גם הוא ב„ילדי השעשועים" (עם עובד) לעבר והעלה דמויות של אנשי הבוהימה שלנו, סופרים, שחקנים ואמנים, על רקע שנות החמישים והשישים. אהרון מגד השלים רומאן חדש, „פויגלמן", העומד להופיע בימים אלה (עם עובד, הספריה לעם).

כמה ספרים עומדים על הגבול שבין הבדיון לרפורטאז'ה. לאחר נסיונו של עמוס עוז להתמודד עם המציאות הישראלית העכשווית ב„פה ושם בארץ־ישראל בסתיו 1982", יצא דויד גרוסמן לטפל במציאות ישראל של ימינו בשטחים הכבושים, בספר מרתק שעורר לא מעט מחלוקת, „הזמן הצהוב" (כתר). ואלו יהודית הנדל תיעדה בצורה ספרותית מעולה את מסעה לפולין, בעקבות העבר הפרטי שלה והעבר היהודי בכלל, בספר „ליד כפרים שקטים" (הקיבוץ המאוחד).

● ביכורים מרנינים

בתחום התגליות יש לציין בראש הרשימה את סביון ליברכט, שקובץ סיפוריה הראשון „תפוחים מן המדבר" (ספריית פועלים) הפתיע והרנין באיכות האמנותית של הכתיבה, בדיוק הביטוי ובעידון־הסגנון. ספרה של טלי גבע „שממית והיכלי מלך" (ספריית פועלים) שייך אף הוא למרור ביכורי־כתיבה, אם כי זהו ספרה השני, — אך אנו מצפים להמשך. בסידרת „עמודים" של הוצאת זמורה־ביתן, שבעריכת חיים פסח, ראו אור השנה ספרים של הדרה לזר, „נראה לאחרונה", ראובן מירן, „התוכי שתק פעמיים", מאיר אגסי, „הגבעות השחורות של דאקוטה". המשוררת נורית זרחי ניסתה ידה בפרוזה, בספרה „דפנה ויולה", ואלו אהוד בן עזר הוסיף עוד רומאן לסידרת ספריו האירוטיים, „ערגה". התגלית של עם עובד, בסידרה חדשה שיוחדה ל„פרוזה אחרת" (העורכת אילנה המרמן), היתה אורלי קסטל־בלום, שקובץ סיפוריה „לא רחוק ממרכז העיר" מעלה דמויות תמהוניות ושוליות בכרך תל־אביבי ואת הקשרים המורכבים הנוצרים ביניהן בסגנון הנראה לכאורה פשוט ותמים. הוצאת הקיבוץ־המאוחד ניסתה להעמיד לאור־הזרקורים את חיה אסתר, מספרת בעלת עולם משלה, שכבר פירסמה קודם לכן ספר סיפורים, אך לא זכתה עדיין להערכה הראויה לה.

אכן, השנה זכתה הפרוזה המקורית ליבול מבורך ולפתיחת כמה אופקי־יצירה ופירסום חדשים.

שטוחה ושיגרתית

הטלוויזיה הישראלית כבר בת עשרים ועדיין לא יצאה מהחיתולים □ מאת דורית גפן

הטלוויזיה הישראלית עדיין צעירה. יחסית לאחיותיה בארה"ב ובריטניה, למשל, שפה ושם מי־טעימים אותנו מהפקותיהן, לא תמיד המובחרות שבהן. האמריקניזציה שלה קשורה קודם כל בתר־גומיות־הסדרות המובאות. „דאלס", בשעתו, ו„שושלת" היום — הקצף של הפופולאריות האמריקנית, שממנו מלקקים לא רק הצופים הישראלים אלא מליוני צופים במדינות רבות אחרות. לצידן של סדרות אלה ישנן עוד רבות אחרות, רובן ככולן שטוחות מאד, פלסטרים אינטלקטואלי, שגם מודדסים לא ישפרו את רמתו. מה ששוב לאמריקה טוב לישראל. לכאורה, למה לא? מה גם שלאמריקנים הנסיון ובעיקר הכסף.

אשר לתוכן ולרמה — גם כאן אפשר כמובן להתעלם מאותם איסטניסים, סנובים תרבותיים, ולהסתפק על התמונים. שבסך הכל נתנים מתוצע האמריקני של הטלוויזיה הישראלית. בסופו של דבר, יאמרו המקלים, הרי הטלוויזיה היא אפיק בידור זול, שווה לכל נפש, ולא צריך לחפש בה מה שאין בה.

הגישה הסלחנית — ותרנית וזאת אינה רק מנת חלקם של מי שהטלוויזיה קולעת לטעמם, אלא גם של כאלה, אשר רואים בטלוויזיה אופציה אחת מני רבות. הללו אינם „שפוטים" של הטלוויזיה. הם לא מוותרים על אופציות תרבותיות בידוריות אחרות כמו ספרים, קולנוע, תיאטרון וקונצרט, מחול או תערוכה. המיגון בין האופציות הללו הוא בידיהם, והטלוויזיה בבית אינה חזות הכל. יש ברירה.

● מפונקים בהפקות בריטיות

הכל היה פשוט כל כך, בעיקר לגבי הסדרות השונות, אלמלא היו מפנקים אותנו מפעם לפעם בהפקות בריטיות, המעמידות בדרך כלל את הסדרות האמריקניות במקומן הנכון, הנמוך למדי.

יתכן שטרם נגמלנו מהמורשת הבריטית שספגנו בשנות המנדט. מה לעשות, אך ההומור הבריטי עובר על אחרים מאיתנו בלי שנאלץ להסמיק עם כל חיוך. אינני יודעת למה, אבל מייד עולה בדעתי הסידרה הקומית המטורפת „מישהו מטפל בך", כדוגמה בלתי־רגילה כיצד אפשר להפוך השתטות קולקטיבית של אנסאמבל שחקנים נפלא לבידור יוצא מהכלל. ומי יכול למשל לשכוח את הסידרה הנהדרת „כן אדוני השר", שהיא אחת הסאטירות הטלוויזיוניות המובחרות ביותר שראינו. אפילו התוכניות של „תיאטרון הכורסה" בשעתו, שלא תמיד היו א' א', תמיד נשתמרה בהן המסגרת המינימלית של רמה תרבותית סבירה. כך גם בסרטי המתח, שנתנו כבוד לאינטליגנציה של הצופה.

או בעניין זה אנחנו בהחלט מפונקים קצת, ואם הברירה בידינו לבחור בין הבריטים לאמריקנים — לי לפחות אין שום בעייה בעניין הזה, למרות מרגרט תאצ'ר ולמרות המלכה אליזבט.

● הבידור — עקב אכילס

זהו סיכום של השנה העברית, מן הראוי להתייחס אל ההפקות הישראליות של הטלוויזיה. אין ספק, כי החלק הטוב ביותר של הטלוויזיה הישראלית היה ועודנו מערכת החדשות והאקטואליה. גם בהשוואה לטלוויזיות זרות אין לנו בדרך כלל מה להתבייש. תמיד אפשר כמובן לשפר, וסביר להניח כי אילו היו למחלקת החדשות יותר משאבים כספיים היינו יכולים לקבל יותר חדשות מצולמות מאלה שיש לנו היום. אך גם במצב הנתון לא תהיה זו מחמאת־סרק אם נאמר, כי עיתונאי הטלוויזיה עושים בדרך כלל עבודה טובה, ומביאים לצופים חדשות מעודכנות בתחומים רבים, כמובן במסגרת הזמן המוגבל שעומד לרשותם. גם תוכניות התעודה השונות עומדות ברוב המקרים על רמה סבירה.

עקב אכילס של הטלוויזיה הישראלית הן תוכניות הבידור, אשר מאז הימים האבודים של „ניקוי ראש" לא הצליחו להתרומם להישגים של ממש. גם כאן הבעייה היא בעיקר של מריוניות ותקציב. יש לנו בארץ כוחות מעולים של כותבים ושל מבצעים ואין שום סיבה, לבד מכסף, שהטלוויזיה לא תחזור ותפיק תוכניות בידור וסאטירה מסוג א'. מקומן של תוכניות בידור כמו „סיבה למסיבה" או „ממני" שמור להן, אך כאשר הן תופסות לעיקר, לשיא, הרי זה ללא פרופורציה.

גם מחלקת הדראמה של הטלוויזיה לא הצליחה עדיין לפרוץ את המחסום שהציבו לה. דראמה מקורית יכולה היתה למצוא ביטוי בטלוויזיה, אך אצלנו סרט נפלא כמו „לחם" של רם לוי הוא נס, שמתרחש אחת לכמה שנים, וצריך להשביע אותנו לעוד כמה שנים נוספות. טלוויזיה בת עשרים אינה יכולה להרשות לעצמה — אלא אם כן היא משלימה מראש עם היותה בעלת מום — לוותר על פעילות אינטנסיבית של מחלקת הדראמה. איננו מצפים לסרטים ישראליים גדולים, בעלי יומרות שאין להן כיסוי, אבל גם סרטים צנועים יכולים להיות טובים, אם יש תסריט טוב, במאי מוכשר, צלם מעולה ושחקנים טובים.

● ברירה טבעית

עשרים שנה עושים גם משהו לצופים, ובעיקר לתלות שלהם ב„מסך הקטן", אחרי כל כך הרבה שנים מתפתחת תהליך של ברירה טבעית, של אבחנה בין חומר טוב לחומר גרוע. יש כבר סימפאטיות ואנטיפאטיות. יש תוכניות, שלא מוכנים לוותר עליהן וכאלה שביום השידור אפשר בשקט ללכת לחברים, או להיכנס למיטה עם ספר.

אף כי לטלוויזיה הישראלית יש עדיין מונופול (הערוץ השני הוא עדיין לא בן־התחרות), הרי למעשה רבים מהצופים הישראלים משתמשים בחלופות כמו הטלוויזיות של ירדן ולבנון, ובשנים האחרונות באמצעות „הצלחות". גם בתוכניות אירופיות ואמריקניות. בכך לא הזכרנו את טלוויזיות הכבלים (הפיראטית) שנותנת שירותי סרטים לבתים רבים, ואף לא את מכשירי הווידאו והספריות, שבהן מוצאים רבים את מה שהם רוצים לראות (סרטים) ללא תיווך של איזה מנהל בטלוויזיה, הכופה להם את הסרטים השבועיים.

עוד שנה עברה. לא שנת שיאים מיוחדים בטלוויזיה. שנה שטוחה למדי. שגרתית.

תשמ"ז / סיכום ● תשמ"ז / סיכום ● תשמ"ז / סיכום ● תשמ"ז / סיכום ● תשמ"ז / סיכום ● תשמ"ז / סיכום

צוותא לתרבות מתקדמת

„צוותא" חיפה
יום שני, 28.9.87 שעה 21.00 „תגובות שרשרת" – ילדים וגירושין. בהשתתפות והנחיית – ד"ר עפרה אילון, עדינה פלשר – יועצת חינוכית, שלום רביב – מחבר הספר „הגרושה הזאת היא אמי" ואחרים.

„צוותא" נהריה
יום רביעי, 30.9.87 שעה 21.00 ח"כ יאיר צבן בנושא – „חשבון נפש" במישור המדיני, הצבאי והכלכלי.

„צוותא" קרית חיים
יום שלישי, 29.9.87 שעה 20.30 חשבון נפש פוליטי־מדיני עם השר עזר וייצמן.

„צוותא" אשדוד
יום שני, 28.9.87 שעה 20.30 בבית החברה פרופ' י. ליבוביץ ישוחח ויענה לשאלות הקהל.

„צוותא" ראשון־לציון
ליל שבת, 25.9.87 שעה 22.00 רבקה זוהר בתכניתה – „עברית".

שבת, 26.9.87 שעה 11.00 בבוקר מופע לילדים – „הענק וגנו" שרונה שפירא מספרת לילדים באמצעות מזוודת פלא, בובות ואביזרים, את סיפורו של הענק שנעל את גנו.

„צוותא" ירושלים
ליל שבת, 25.9.87 שעה 22.00 קורין אלאל – במיטב הרוק בתכניתה – „פירות אסורים". מלווה עצמה בגיטרה ותופים מתוחכמים. מלווה בקלידים – רונה ורד.

יום שני, 28.9.87 שעה 20.30 „עיצוב הרגלי אכילה" הרצאה מפי ד"ר טוביה לרר.

יום רביעי, 30.9.87 שעה 20.30 „הזהות היהודית במדינת ישראל" (בספרדית) דיון בהשתתפות – ד"ר חוסה איציקסון, ד"ר חוסה לואיס נחנסון – סופר, ואנטורופולוג. מנחה – אברהם שני.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בניה בגוש 6371 חלקה 254 ברח' ניצנים מס' 27.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 60% בניה ומרווח צדדי 3 מ'.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 2 קומות 64.49% בניה ומרווח צדדי 2.8 מ'.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6207 חלקה 290 רחוב בצלאל פינת היצירה. דהיינו תוספת שטח בשעור 6% משטח החלקה.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה.

ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 רמת־גן תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

עיריית חיפה

משרד מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה העיר חיפה

רח' ביאליק 3, חיפה, טל' מס' 04-640275

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי ב. א. יער מהנדסים בע"מ — לאשר הקמת בניין מגורים ברחוב הראשונים מס' 91, חלקה 81, בגוש 11565, קרית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בנייה מעל למותר.
2. בליטות למרווחים קדמי וצדדי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבנייה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ — מהנדס העיר

התזמורת **הפילהרמונית** הישראלית

פתיחת העונה הנ"ב
תשמ"ח 1987/88

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוברטה אלכסנדר – סופרן
התכנית:
אורגד: „בלדה".
ברליוז: „לילות־קיץ".
ברהמס: סימפוניה מס' 2.
סדרה א': יום א', 4.10.87
סדרה ב': יום ב', 5.10.87
סדרה ג': יום ה', 8.10.87
סדרה ד': מוצ"ש, 10.10.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 6.10.87
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוברטה אלכסנדר – סופרן
התכנית כמו בתל־אביב בסדרות א'־ד'.

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב.
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוזלינד פלאורייט – סופרן
התכנית:
קמינסקי: פתיחה סימפונית.
ברליוז: „מות קליאופטרה".
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5.
סדרה ו': יום ב', 12.10.87
סדרה ז': יום ג', 13.10.87
סדרה ח': יום ה', 15.10.87

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה': יום א', 11.10.87
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוזלינד פלאורייט – סופרן
התכנית:
מוצרט: סימפוניה מס' 36 („לינץ").
ברליוז: „מות קליאופטרה".
הינדמית: הפתיחה לאופרה „חדשות היום".
הינדמית: „מאתיס הצייר".

ירושלים, בנייני האומה
יום ג', 20.10.87, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוזלינד פלאורייט – סופרן
התכנית כמו בתל־אביב בסדרה ח'

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
זובין מהטה – מנצח
רוזלינד פלאורייט – סופרן
התכנית כמו בתל־אביב בסדרה ח'
סדרה ב': יום ד', 21.10.87
סדרה ג': יום א', 25.10.87
סדרה ד': מוצ"ש, 17.10.87

אגד התנועה של המדינה

1
בכל יום אתה נוסע
והמטרה שונה
" אגד" - כל אדם יודע
התנועה של המדינה.

2
התנועה תמיד זורמת
טוב ש"אגד" בתמונה
גם אתה מכיר את "אגד"
התנועה של המדינה.

3
אם עובדת או חוגגת
מטיילת או קרונה
ישראל כולה עם "אגד"
התנועה של המדינה

4
המפה אומרת "אגד"
כל מקום הוא תחנה
החיים נוחים עם "אגד"
התנועה של המדינה.

שנה של תנועה בטוחה לך ולמדינה

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת

דוד צ'פניק ובניו בע"מ

- מלגזות שדה לנסיעה בתנאי שטח
- מלגזות ללולים
- מלגזות חשמליות – נהג הולך
- מעמיסים לעבודות עפר ורפתות
- מלגזות טלסקופיות לבניין וחקלאות

MANITOU

תל־אביב • בן־שמן 8 טל' 03-216204-5-6

לקיבוץ הארצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה

מהנדס **הירשנזון נח** נוסד 1948

- מכונות תפירה וציוד לתעשיית ההלבשה ותעשיית הנעליים
- מכונות תפירה ביתיות
- מבחר חלקי חלוף אפרטים ומחטי לכל סוגי המכונות
- שרות תיקון ושיפוץ
- מכונות יד שניה עם אחריות והחלפת מכונות IN TRADE
- מכונות תפר נסתר MAIEA
- מכונות גזירה EASTMAN
- מכונות לגזירת סרטי טריקו
- ספקים מורשים משרד החינוך ומשרד העבודה

SOVINA MAIER Kansai Special MANDIX

דוד רזיאל 12, יפו מיקוד 68120 טל. 03-822563

לקיבוצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו
ברכת שנה טובה ומבורכת

רפוד מכוניות
הרץ פינגולד ובנו בע"מ
תל־אביב, החרוץ 1 (ליד דינמומטר), טלפון: 03-339538

ברכת שנה טובה

מפיצי מלגזות קטרפילר בישראל
אליעזר סקר בע"מ
דרך העצמאות 33, ת.ד. 33091 חיפה 31330 טל. 04-674333

YOUR CATERPILLAR LIFT TRUCK DEALER
Caterpillar, Cat and ® are Trademarks of Caterpillar Tractor Co.

לקיבוץ הארצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו
ברכת שנה טובה ומבורכת

מילטנברג בע"מ
מכונות וציוד למטבחים תעשייתיים • מכונות להדחת כלים
רח' החשמל 3, תל־אביב 66187, ת.ד. 1212, טלפון: 612380
חיפה, דרך אלנבי 8, טלפון: 524337
המנהל: א. אשר
ספק מוכר להתיישבות העובדת

ברכות לשנה החדשה

ברכת שנה טובה ומבורכת
לתנועה הקיבוצית ולכל בית ישראל

מצברי שנפ

★ לרכב
★ לחקלאות
★ לתעשיה

1985 1986 1987

המשרד הראשי: תל־אביב, דרך פתח־תקוה 64, טל' 03-2-376521
סניף חיפה: רח' יפו 131, טל' 04-510072, 04-514312
סניף ירושלים: יד חרוצים 14, טל' 02-713349
בית החרושת: נתניה, אזור התעשיה, טל' 053-22544, 053-333641

ברכתנו בפרוס תשמ"ח
היא שנת ה־40 לעצמאותנו

מי יתן
ובשנה הבאה עלינו לטובה
נראה יחד
עם כל בית ישראל
ברכה בשדותינו,
תמורה לעמלנו,
ושלום בגבולותינו

המרכז החקלאי

לקיבוצי השומר הצעיר, מחלקת הבניה ולכל בית־ישראל
בפרוס שנת תשמ"ח
ברכותינו לביסוס השלום, שגשוג כלכלי וחברתי

אחים ארוסי בע"מ
גגות איסכורית

פרופיל N.R.
יבוא פחים מוחלרים
באיכות גבוהה ובעלי עומס גבוה

פתח־תקוה, אזור התעשיה סגולה, רח' גזית 5, טל. 5-900774

„כל על" בע"מ
חרושת מגופי שריפה
חריצת גלילים, השחזת גלי ארכובה, ייצור חלקי מנועים, השחזת שטחים ראש ובלוק
אזור התעשיה חל־חון? חיפה, טלפון 253173
ברכת שנה טובה

למפעלי מילוון, מעדני מזרע, מעדני יחיעם, טבעול
ברכת שנה טובה ומבורכת

טהר בע"מ
TOHAR LTD
יצרני חומר עזר לתעשיית המזון
ניר־צבי, איזור התעשיה, ת.ד. 10016, תל־אביב,
טלפונים: 08-221502, 08-228356

הועדה המקומית לת...
קרית־א...

עיריית פת...
הועדה המקומית...
פתח־ת...

עיריית...
הועדה המקומ...

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת

ר.ליבוביץ
חברה לעבודות בניין ומתכת בע"מ
בניה מתועשת לחקלאות ותעשיה
ראובן ליבוביץ מנהל
מפעל: א.תעשיה יקנעם, טל. 04-892835 איתורית: טל' 04-380541 מנוי 377 קנעם. מקוד: 20692

למחלקות הבניה, קיבוצי השומר הצעיר
לצ.ה.ל ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת
אלקו התקנות ושרותים 1973 בע"מ
● ביצוע עבודות חשמל במתח נמוך, גבוה ועליון
● עבודות מכשור ובקרה פנאומטית ואלקטרונית
● הרכבות מכניות ואלקטרומכניות
● שרותי החזקה למתקני חשמל
משרד הראשי:
הרצליה ב', המדע 4, טלפון: 052-558825;
מחלקות אחזקה מכנית ומחסנים: הנדיב, טלפון: 052-554022
סניף באר־שבע והדרום:
רח' החשמלאי, אזור התעשיה, עמק שדה, טלפון: 057-33980
סניף חיפה והצפון:
מפרץ חיפה, הדגן 22, טלפון: 04-721892
סניף ירושלים:
גבעת־שאול ב', מבנה ג'רוסלם גרסי, טלפון: 02-522294

ברכת שנה טובה
ארגמן טורס בע"מ
הסעת נוסעים וטיולים באוטובוסים
ומיניבוסים מפוארים וממוזגים
עכו, דרך הארבעה 22/8
טל' משרד: 917186, 919173, בית: 910984, 912454

לתנועה הקיבוצית
להתיישבות העובדת
ולכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת
שנת שלום, בנין ויצירה
גליל תעשיות בע"מ
חברה לייצור ושיווק עבודות מתכת
המפעל: רח' היוצר 14 חולון, טל' 03-801904
מפעל צנע: רח' הנדיב, בית שבזי, הרצליה, טל' 052-553581
המשרד: רח' הקישון 37, תל־אביב, טל' 03-825424

לציבור החקלאים ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה
תנובה אקספורט
אגודה חקלאית שתופית מרכזית
לשיווק תוצרת
משקי העובדים העבריים בע"מ
רחוב לינקולן 17 ● ת.ד. 20059 ● תל־אביב
טלפון: 283211

ברכות
לשנה החדשה

למילואות
ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה
שואבי הגליל בע"מ

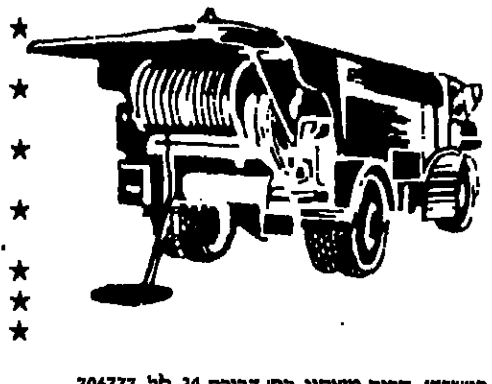

★ שאיבת בוצה וכמיקלים עד 10 מטר־עומק.
★ ניקוי ושטיפת קווי־ביוב וניקוז בלחץ גבוה.
★ ניקוי מתקנים ומחליפי חום בלחץ 1200 אטמוספירות
★ החזקה שנתית למפעלים ומכוני ביוב.
★ ניקוי מיכלי מים ודלק
★ השכרת משאבות
★ קשר אלחוטי
המשרד: קרית מוצקין, רח' דבורה 24, טל. 706777.
טלפון בערב בבית 443327.
טלפון משרד במילואות - שלוחה 417 - 919011.
איתורית 4174, טל. 388791.
04-706777
שרות ל־24 שעות ביממה

לקיבוץ הארצי
השומר הצעיר
מוסדותיו ומפעליו
ברכת שנה טובה
ניצן את פרידברג
מוצרי חשמל בסיטונות
תל־אביב ● סלמה 64 ● טל. 831493

לתנועה הקיבוצית
להתיישבות העובדת
לכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת
„חישובית"
שכר וחשבונאות בע"מ
בית־שאן, שיכון ט' 840/6, טל. 06-588346

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית־ישראל
ברכת שנה טובה
אמבש הנדסה
חולון, אזור התעשיה, המנור 8
ת.ד. 214 חולון 58101
טלפון: 03-807722
טלקס: IRACIL 35547 פקס' 03-802073
ב"ש טל' 057-797313, חיפה טל' 04-761477, ירושלים טל' 02-721102

נסיעה ללא פנצ'רים! עם הצמיג המלא לכל מלגזות ההרמה
MONO משאבות
Watts Tyres

משאבות חבית LUTZ
חבלי אטימה ואטמים מכניים

שנה טובה ומבורכת
שנת שלום, בניה ופיתוח
מילואות
מילוז · מילוזן · מילוסיב · מילובן · מילופרי · מילומוח · מילומור · מילובר · מילועוף · מילוא־כל · מילודע · מילועד · מילוטל · פי.בי.איגד

אין חדש, חוץ מהתאריך

בערב ראש השנה תשמ"ח מצאו הפסימיים שבנו הזדמנות לדבר על שנת שמוד, הם תיארו בצבעים קודרים את קץ העולם ולהפתעת הפסימים נותר במעט כל העולם לעמוד על כנו. מאז חלפו כמה שנים. תשמ"ז, יוצאת ובשערינו עומדת שנת תשמ"ח שנותנת הזדמנות בלתי חוזרת לאופטימיים שבנו לדבר על שנה שכולה שמחה. אלא, שבכל מה שקשור לתחבורה הדלתי להיות אופטימי. בנושא זה הצליחו שרינו ומנהיגינו להפוך אותי פסימי וללמד אותי שאם מאמינים ומקווים, שיהיה טוב על הכביש בישראל — מתאכזבים.

● **לנסוע זה פשע**

הרבנים הראשיים ומנהיגי החרדים עדיין לא הצליחו לכפות על הסטטיסטיקאים כולם לסיים את הסטטיסטיקות בסוף השנה העברית ורובן של הסטטיסטיקות יפורסמו רק בעוד כשלושה חודשים. בינתיים כותרות העיתונים וכלי התקשורת האלקטרוניים מבשרים על גל גואה של תאונות דרכים. גל תאונות כו מוצאים את מותם מאות בני אדם תושבי ישראל שכל פשעם הוא שהם מבקשים לעבור מנקודה אחת לשניה ברכב או ברגל.

העיתונים כותרים כדרך כלל לצטט את רודפי הכותרות, המנהיגים, המניפים אצבע קדימה בהאשמה כלפי הנהג וזועקים לעברו „אתה אשם". המומחים האמיתיים היודעים את המצב לאשורו אינם מצוטטים. הם אינם יודעים לעשות כותרות. חולקם הגדול יודע שללא השקעה כבדה בתשתית אין סיכוי לשיפור המצב. וכך עם השקעה שאינה מאפשרת לשמור אפילו על מצב התשתית הקיימת שום דבר אינו יכול להיות חדש מלבד התאריך.

השנה, כמו בעבר תשבו במשרד התחבורה שרי בכסף קטן כדי לפתח תשתית וכי יש צורך בהסברה זולה ובלתי מקצועית לנהג וכמובן מילת הקסם „החמרה בענישה", כדי להקטין את תאונות הדרכים. שר התחבורה (נראה שיש רק תואר כזה) ממשיך לשבת על כסא שן בממלכתו הקרובה (ראה פרשיות השוחד במשרדי הרישוי) מתעורר מדי פעם משנתו העמוקה (ללמדך שגם המצב אליו התדרדרנו אינו מפריע לו לנוח) עם תכניות ארוכות טווח חסרות כסים אמיתי. הוא מוסר הצהרות מפוצצות בפני התקשורת וחוזר למצב הסטאטי הטבעי שלו.

● **אין כסף**

בשנה האחרונה הוא למד את ה„פטנט". ברור לו שלאוצר תשובות יותר התיישבויות, וגם אם יבקש כספי לתשתית אין „סכנה" שיקבל ולכן הוא מבקש מדי פעם. לא בתקיפות חס וחלילה. אחר כך הוא יוכל לומר, ביקשתי ולא נתנו לי — מה אני אשם. חוסר יכולתו לתפקד כראוי הביא את הדברים לידי כך שהתירוץ המצטיין שלנו, אברהם שריר העביר כשהפך ל„מומחה" לעניני משפט והודיע כי הוא מבקש להחמיר בענישה. היחידי שלא היה בטוח בעצמו היה יצחק שמיר. את שרי המערך לא שומעים כשהמצב קשה.

תאונת דרכים יכולה להיגרם כמעט מאין סוף סיבות עד שכשרק מתחילים למנות את חלקן העיקרי של הסיבות מתפלאים שיש כל כך מעט תאונות ביחס לסיבות האפשריות. במדינות הנאורות אליהן אנו מבקשים להשתייך הגיעו כבר מזמן למסקנה כי הדרך הבטוחה ביותר להוריד את עקומת תאונות הדרכים היא להקטין עד כמה שאפשר את הסיכונים בדרך — מדובר באלה שניתנים לשליטה.

אצלנו חזר „אסון הבונים" למשל לא למדו את הלקח. וכך עמד בשבוע שעבר חבר מושב הבונים יעקב אדלר לפני השופטת רחל חווה וביקש ממנה עזרה.

מספר תאונות הדרכים בארץ ירד תודות ליורם ארידור שלא בכוונה הציל את חיינו לפני שנים אחדות כשהתיר מס נמוך מעט יותר על מכוניות חדשות. המומחים סבורים שמספר הנפגעים ירד תודות לבטיחות הגבוהה של כלי הרכב כיום.

משרד התחבורה מסרב עד היום לחייב חגירת חגורות בטיחות בעיר דבר שימנע נפגעים רבים. על חגירת החגורה בכבישים הבינעירוניים אפשר לוותר והדבר לא יהיה משמעותי, כך סבורים המומחים.

אורביט – פרוייקט עתידי של פולקסווגן, אולי פעם נראה משהו דומה על הכביש. במעט אודי 80

הרשויות תלו במקום שלט האוסר מעבר אוטובוסים וארלר אומר שהם ממשיכים להגיע ולעבור במקום. התשתית נשארה ללא שינוי ואנו מזמינים את התאונה הבאה. מחסום עולה כסף, והילדים ממשיכים לעבור בצומת הרמים.

● **המסתת תשתית**

כבישים כנו נתיבי איילון חוסכים מאות תאונות קטנות וגדולות כשנה. הם מאפשרים למסה גדולה של מכוניות לעבור בבטיחות יחסית גבוהה בפרק זמן קצר. אילו כל התנועה העוברת בנתיבי איילון היתה עוברת דרך רחוב המסגר אין ספק שבתל־אביב היו נרשמות עוד תאונות. עכשיו צריך להשלים את נתיבי איילון ולדאוג שזה לא יהיה הכביש היחיד המהיר במדינה. (הכביש חיפה תל־אביב כבר אינו כביש מהיר והוא ממשיך להיקרא כך בטעות).

בתשמ"ז שמענו כמו בשנים הקודמות הבטחות למימוש תוכניות גדולות כמו רכבת פרברים למשל או רכבת תחתית חיפנית רכבת קווית. רכבות יעילות גורמות לאנשים רבים בעולם לבחור נסיעה ברכבת על פני נסיעה במכונית. זו דרך יעילה וטובה מאוד להקטנת העומס בדרכים ולהקטנת מספר תאונות הדרכים (אם לא מאיימים לבצע את תכנית סינגפור במקביל או לחילופין) אך בישראל כנראה שאין דרך לבנות רכבת כזאת. בינתיים הרכבת התחתית היחידה שיש לנו במדינה, הכרמלית החיפנית, מושבתת עקב מצב תחזוקתי גרוע העלול לסכן את חיי המשתמשים בה.

אנשי משרד התחבורה יספרו לכם בגאווה כי במספר תאונות הדרכים ובמספר הנפגעים נרשמה ירידה בשנים האחרונות חרף הגידול בצי הרכב. אמת למורייניות והסברה יש מרכיב חשוב בדבר אך גם להסברה יש גבול ואנחנו הצלחנו להגיע אליו. מהתשתית ינסו להתעלם וכך גם ממחקרים שנערכו והמוכיחים כי

● **סוסיתא ז"ל**

מהסוסיתא המרובעת נפרדנו ב־1966, אז היה לה מנוע של פורד. אחר כך לבשה הסוסיתא חליפה אחרת ובקרביה הושתלו מנועים מסוגים שונים בין היתר גם כזה כמו של האוסטין־אלגרו. בימים אלה משתחררות מצה"ל הרום־כרמל האחרונות שעוד היו בשירות. שלוש שנים חובה ושלוש שנים בקבע וכעת הן עוברות לאורחות לשרת אולי את המתגייסים הצעירים לצה"ל שמי מהם שהצליח לחסוך מעט בימי החופש בוודאי יאלץ להסתפק ברום־כרמל ישישה. עכשיו גם המפעל שנשא את שם המכונית פסק מלפעול בכלל והוא מתפרק. עוד מעגל נסגר.

מעגל אחר אותו מנסים לפתוח כבר שנתיים הוא זה של ה„מאגנום". נכון, אם אנחנו מסוגלים לבנות לביא מדוע שלא נוכל להרכיב מכונית אירופית. ה„מאגנום" היא מכונית המיועדת להתחרות בפלח השוק של השברולט בלייזר, והריינג' רובר. היא מפוארת ומצויידת היטב. ובמקור היא מצויידת בשני מנועים. מנוע בנזין בנפח 1995 סמ"ק 138 כח סוס לבלימה ב־5500 סל"ד ומנוע דיזל בנפח 2445 סמ"ק 105 כ"ס ב־4100 סל"ד. למגנום הנעת גלגלים כפולה 4x4 ובינתיים היא נשארת בגדר עוד תכנית.

● **הגה כפול**

דווקא ליצרני הרכב צריכה לחיות, לנו, היהודים סימפטיה מיוחדת. הם היחידים בעולם העויין החיצון שכתריו שהשנה שלהם תהיה השנה העיברית, כמעט. שנת הדגם 1988 זה עתה נכנסה. המכוניות שנראה השנה על הכביש לא יהיו שונות מאלה שהיו השנה וגם לא שונות במיוחד מהמכוניות שנראו לפני 100 שנה. הן קצת יותר מעודנות, קצת יותר יפות, הרבה יותר חזקות ויותר חסכוניות, עם הרבה פחות אופי אבל אחרי הכל הן מכוניות בסיסיות. עם טורבו, בלי טורבו, עם ארבעה שסתומים לצלינדר הזרקת דלק ושאר מיני שכלולים. אך אלה כשמם שיכלולים ולא משהו חדש ומיוחד. המכוניות ממשיכות לצרוך דלק, לתפוס מקומות חניה ולהיות מעורבות בתאונות שנוהגים בהן אנשים.

החידוש החשוב ביותר במערכות הטכניות של המכוניות איננו ה„טורבו". החידוש החשוב ביותר בשנים האחרונות הוא דווקא מערכת ה־A.B.S. מערכת בטיחותית זו הולכת תופסת לה מקום של קבע במספר דגמים יוקרתיים של מכוניות ובקרוב סביר להניח שיותר ויותר מכוניות עממיות יהיו מצויידות במערכת זו שעושה כעת בלימת חירום את מה שהנהג הממוצע אינו מסוגל לעשות.

לפני שנתיים הציגה מיצובישי היפנית את מכונית העתיד שלה ה־M.P.90X. מכונית זו צויידה במערכת בסיסית של

בשנת תשמ"ז המשכנו לאבד את יקירינו בכבישים, שרי הממשלה המשיכו במיטב המסורת להאשים אותנו. את הכסף שהם גובים מאיתנו — יותר ממיליארד דולר הכנסות ממיסים על רכב — הם מעבירים לפיתוח השטחים. חידושים גדולים לא נראו בשנה שעברה וכאלה לא יהיו גם בשנה הבאה. הפרוייקט הגדול שלו כולם מצפים הוא מכונית בעלת הגה קידמי והיגוי אחורי. אולי בשנה הבאה יהיו לנו גם מכוניות מונעות במנועי דיזל

□ **מאת יואב אביב**

היגוי כפול. השנה עברו על הרעיון כמה יצרנים ויתכן וכבר ב־1989 נראה את המכוניות הראשונות שייצויידו במערכת היגוי לגלגלים האחוריים. מערכת זו אמורה להקנות לגלגלים האחוריים זוית ניהוג מבוקרת מחשב שתשאיר את מרכז הכובד של המכונית בבסיס הגלגלים בעת סיבוב, תקטין את הכוח הצנטריפוגלי על ידי הסעה מבוקרת של זנב המכונית לכיוון הרצוי. מערכת זו אם תענה על הציפיות שיש למתכננים ממנה תביא את המכונית של שנות ה־90 לרמת יציבות גבוהה מאוד ורמת בטיחות דינאמית רחוקה בהרבה מזו הקיימת היום בבטחות שבין המכוניות.

● **אוטומטיות אירופיות**

אילו הייתי נדרש להצביע על חידוש מעניין בעולם הרכב שהושג השנה לא הייתי מצביע על דגם חדש כלשהו של מכונית אלא דווקא על תיבת הילוכים וזוהי התיבה הרציפה שפותחה על ידי פיאט ופורד עבור הפיאט אונו והפורד פיאסטה. תיבת הילוכים זו התעכבה זמן רב ואולי זמן רב מדי. יתרונה הגדול הוא שהחלפת רצועת ההנעה מתבצעת כל 50 אלף ק"מ. ליצרני הרכב האירופים תיתן תיבה זו כושר תחרות בפלח שוק המכוניות הקטנות האוטומטיות שהיה שמור עד כה ליצרנים היפנים. עדיין לא ברור אם הפורד פיאסטה האוטומטית תיובא ארצה. ברור כבר שהאונו סלקטה האוטומטית לא תעלה השנה לארץ הקודש וכנראה שהדבר יקרה רק בשנה הבאה והדי ההצלחה הגדולה שיכולה להיות למכונית זו בשוק התל־אביבי.

בשנה הבאה יתכן ותצטרף לקטנות קטנות גם פיג'ו מדגם 105 עליה מדברים כבר שנתיים. כדאי לשים לב גם ל־405 של פיג'ו שאם מחירה יהיה ברמה של אחותה ה־BX ממשפחת סיטרואן היא ללא ספק תחזור על הצלחתה של ה־404 הקשישה. מכונית נוספת שתעלה ארצה באיחור של שנה היא הכרומה של פיאט. הכרומה היא הגירסה של פיאט לפרוייקט טיפו המשותף לפיאט, אלפארומאו וסאאב. בפיאט מקווים שהכרומה תשתלב בשוק המכוניות המפוארות ותעשה סוף סוף את מה שפיאט לא הצליחו לעשות עם ה־132 ועם הארג'נטה.

● **שוחטים פרות**

בשנה שחלפה הצליח הנהג הישראלי לשחוט עוד פרה קדושה. סיטרואן אינה עוד מכונית לא טובה. עובדה אלפי מכוניות BX הציפו את כבישי המדינה. זה התחיל עם אלפארומיאו שהביאו את האלפא־סוד. בתחלה פחדנו ואחר כך קנינו: שגעון הסובארו אחז בישראלי והסיטרואן מאיימת להפסיק אותו עד שלראשונה אחרי שנים רבות בסובארו התחילו לפחד והם יוצאים במבצעי רכישה. סביר שהשנה הסיטרואן BX תתפוס את המקום הראשון בטבלת המכירות מה שהיה צפוי כבר ב־1985.

ואם יפניות או אי אפשר בלי החדשה האחרונה, מרצדס — כלמוביל ישראל עומדים להתחיל בייבוא של מכוניות מיצובישי וליפנים האלה יש להציע לנו קצת יותר מאשר לסובארו.

בשנה שחלפה סיימו במשרד האנרגיה מחקר באשר לשימוש במנועי דיזל ברכב פרטי, השבוע הודיע משרד האנרגיה כי מצידו אין בעיה בשימוש ברכב מסוג כזה. עכשיו, נמתין בוודאי כמה שנים עד שיאושר ייבוא מכוניות פרטיות מצויידות במנועי דיזל.

תשתית – השקעה גדולה – הכרחית ובשונו של דבר משתלמת

חובות המאבק

(המשך מעמוד 9)

אותם למאבק האמיתי על הקיום. אחרי הקמת המטה להצלת החקלאות, החל תהליך מוכר ולא חביב של מיסמוס המאבק וסירוס הנאבקים. יש הססנות במקום נחישות דעת, פרשנות במקום מנהיגות לוחמת.

ושוב, אסור שהאשמות נגד ההנהגה ישמשו תירוץ לאי־עשייה. הציונות הסוציאליסטית חינכה, תמיד, גם ליחס ריאלקטי ולקשר גומלין בין הנהגה להמונים: הנהגה נחושה ונלהבת סוחפת את ההמונים. מצד שני, כשההנהגה מהססת, חברי קיבוץ יחידים, ובוודאי קיבוצים שלמים יכולים ליטול את היוזמה לידיהם, לצאת למאבקים ולסחוף אחריהם, במעגלים מתרחבים, קיבוצים נוספים, להתחזק ולסחוף גם את ההנהגה. כך קרה כבר בעבר, במאבקים נגד מלחמת לבנון ומאבקים אחרים. זה יכול לקרות גם הפעם, אם יהיו כאלה שירצו בכך ויפעלו להגשמת רצונם.

התנועה הקיבוצית צריכה לחזור למקורות. בשנה שבה נפטר מאיר יערי כדאי לחזור אל דבריו על תורת השלבים: הוא צידד, בתקופה של טרום המדינה ולאחר הקמתה, בברית ומגע עם כוחות בונים בבורגנות היצרנית היהודית.

אם התנועה הקיבוצית תצא למאבק נחוש, נלהב ונכון על עתידה, נגד הקמים להורסה, היא תתגבר על המשבר והברחי הפנימי עוד לפני שתנוצח במאבק החיצוני. זה יקרה כאשר תוך כדי מאבק תתחולל התכוננות בבטחון עצמי והתגבשות העצמית שתהפוך להכרה בצדקת המאבק והדרך. היא גם תמצא, כולל בכיוונים בלתי־צפויים כרגע, בעלי־ברית, לפתוח לשלב מטרים במאבקה לא רק תנועת העבודה, אלא גם תעשיינים, חקלאים פרטיים, קבלנים וסוחרים, מכל גוני הקשת הפוליטית, עשויים להצטרף לפחות לכברת דרך מסויימת למאבק נגד המיגור הפיננסי, המוצץ את לשד המיגור היצרני והעיסקי. תורת השלבים, זוכרים?

מארקס אמר פעם שלפרולטריון אין מה להפסיד במאבקו, מלבד כבליו. כיום, של הסכנות הקיימות, אין לתנועה הקיבוצית מה להפסיד, מלבד את חובותיה, שהגיעו לשיעור קטלני. שנה טובה לתנועה הקיבוצית, שנת מאבק ועד לנצחון!

עיריית קרית־א... · עיריית פת... הועדה המקומית פתח־ת... · עיריית... הוועדה המקו...

לקיבוצי השומר הצעיר
ברכת שנה טובה
י.ג.ל. — שרותי מים בע"מ
אזור התעשיה החדש, ת.ד. 8032, נתניה, מיקוד 42293
טל. 053-57281 טלקס 341667 RMYM
ייעוץ ותכנון ציוד לבריכות שחייה
★ ייצור מסננים
★ מכשירים ואביזרים לבריכות
★ אספקת כלור, גז וחומרים
★ שרות ואחזקה

לקיבוצי „השומר הצעיר"
למחלקת הבניה
ולכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת
שנת שלום, בנין ופיתוח
סרור יוסף
קבלן צנרת תעשייתית
חדרה, הרצל 83, טל. 063-35460

ברכת שנה טובה
מחצבי אבן בע"מ
מפעל לבטון
טלפון: 237131-2
המחצבה: תל־חנן, טלפון 237133
המשרד: חיפה, רח' הבנקים 3, טלפון 522266
ספקי חצץ מעולה ומוצרי אספלט

ברכות
לשנה החדשה

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית־ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת
דן זיו
מוצרי שינוע בע"מ
מיסבים ● שרשראות ● גלגלי שרשרת
● גלגלי רצועה ● מנועים חשמליים ●
מצמדי שרשרת ● גלגלי ברוקמה
תל־אביב, דרך פ"ת 60 ★ טל' 382078-9, 379522

ברכת שנה טובה
צנרת הצפון בע"מ
● אביזרי צנרת לקיטור, אוויר, מים וגז
● מכשירי ויסות ובקרה תעשייתיים
● יבואני ברזים כדוריים משוויץ
חיפה, רח' חנמל 30, ת.ד. 33084, טלפון: 04-672276

לידידינו בתעשיה הקיבוצית
ובהתיישבות העובדת
ברכת שנה טובה
המבלט
סינטוב חיים — עבודות מתכת בע"מ
✦ ייצור מבלטים לתעשיית המתכת
✦ עבודות מכבש
✦ עשיית מכשירים מדוייקים
✦ ייעוץ טכני
בת־ים, נוסבאום 29, טל' 5510334, ת.ד. 34 בת־ים

למפעלי תכן,
לקיבוצי השומר הצעיר,
לתעשיית הפלסטיקה
ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה
אומן שמואל
ספקי ציוד לתעשיית הפלסטיקה והכימיה
ת"א, 65783, טיומקין 10 ● טל' 03-612139, 03-625844

לקיבוצי השומר הצעיר
למחלקת הבניה
ולכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת
שטייגמן אליהו
קבלן לעבודות חשמל
חדרה, שכ' האוצר רח' טיומקין, טל. 06-335741

לאנשי התנועה הקיבוצית, לצה"ל ולכל בית ישראל
ברכותינו לשלום, לשגשוג ופיתוח הארץ
בפרוס שנת תשמ"ח
יצהר
תעשיות (2000) בע"מ
מפעל: איזור התעשיה "עד־הלום" טל. 055-52889
משרדים: תל־אביב, רח' נחלת יצחק 52 טל. 03-252444
יצרנים של כוספאות מכל הסוגים למשק החקלאי ותערובות למשק החי
ליצהר מגוון רחב של: תכשירי נקיון, יופי, שמני מאכל.
לרשותך מבחר חומרי ניקוי, אבקות כביסה פוקוס וביונס.
סבונים מעולים, קרמים (יד־חן, אבוקדו וכו'), משחות
שיניים (סולידוכס־סמייל), משחות ותכשירי גילוח ממ.,
שמנים סויה, חריע, זית, כותנה, חמניות, תירס, אל־שמן

ברכת שנה טובה ומבורכת
לתנועה הקיבוצית ולכל בית ישראל
חברה להספקת ציוד הנדסי בע"מ
מבחר של חלקי חילוף
לטרקטורים CATERPILAR אוריגינליים ותחליפיים
נציגים בלעדיים לשרשרות ורולקים
מתוצרת BERCO איטליה
ראשון־לציון, רמת־אליהו, רח' בן־צבי 37, ת.ד. 4591 ראשל"צ 75144, טל' 9611040

להמשביר המרכזי
התנועה הקיבוצית
לצבא הגנה לישראל
ולכל בית ישראל
Gali®
ברכת שנה טובה
ומבורכת
קבוצת מפעלי גלי
ייצור ושיווק הנעלה ואופנה

לקיבוצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו
ברכותינו לשלום בפרוס שנת תשמ"ח
עברון
חברת דוודים וצינורות בע"מ
שיפוץ דוודי קיטור ● צינורות עשן, וצינורות מים
יצרני מחליפי חום, מיכלי ברזל ואלחלד
וביצוע עבודות צנרת בכל הארץ
חולון, אזור התעשיה, רח' הבנאי 25
טלפונים: 03-5591051 ● 03-802292 ● 03-805883

ברכת שנה טובה
פרמט
בית יציקה לפלדה
ת.ד. 76 קרית־אתא 28100
טלפונים: 729360, 04-721536

לכל בית ישראל
ברכת שנה טובה
אלוני א
מרצפות
מדרגות
ואריחי שיש
חיפה: ק"מ 4 כביש ראשי חיפה נצרת (5 קוים) טל. 04-236146
תל־אביב: מרמורק 14 טל. 03-244271, 244272, 244269
ירושלים: הלוי המלכה 9, טל. 02-221698

ברכת שנה טובה
דמבו בע"מ
הנדסת חום ומיזוג אויר
✦ הסקה מרכזית ומים חמים בסולר, נפט וגז, לדירות, בתים פרטיים, משותפים, מוסדות, קיבוצים ותעשיה
✦ מערכות סולריות מרכזיות לבתים משותפים, קיבוצים ותעשיה
✦ מתקני קיטור למוסדות, קיבוצים ותעשיה
יעוץ ★ תכנון ★ ביצוע ★ שרות
קרית מוצקין, שד' בן־גוריון 69, טלפון 04-710808

למחלקת הבניה, התנועה הקיבוצית
לצה"ל ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת
תעמס בע"מ
חומרי בידוד ואיטום

„סלעון" –
מוצרי צמר סלעים
לוחות – מזרונים ותרמילים
„איזוקור" (קל־קר)
לוחות – תרמילים – ארגזים
„סיבמיין"
רקמת פיברגלס לאיטום*
„סיבאסט" – סיבמין – רווית ביטומן/מלאן – לאיטום גגות
„פוליבאסט"
יריעות פוליאסטר
רווית ביטומן לאיטום גגות
„מסטיאול" A&D
מסטיק ביטומני קר – מושם לאיטום גגות
„מסטיאול צמנט"
לאיטום סדקים
ותפרי התפשטות
ת.ד. 2905, ת"א מיקוד 61028
המפעל: חולון, אזור התעשיה הגדול, רח' המגע 7
03-801121-2-3
בדבר פרטים נא להתקשר טלפונית או בכתב

ברכות
לשנה החדשה

ברכת שנה טובה ומבורכת
לתנועה הקיבוצית ולכל בית ישראל
גרינוולד יהודה ייצור בע"מ
חידוש וליפוף עוגנים, דינמו, אלטרנטורים, מתנעים בנדיקס
תל־אביב
יצחק שדה 34-36
טלפון: 300781

לקיבוצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו
ברכת שנה טובה
דיגמן (1977) המרכז לשיווק, ייצור ויבוא בדגים בע"מ
תנאים מיוחדים להתיישבות הקיבוצית	חניה בשפע שרות לכל חלקי הארץ
ת"א, חרוצים 15, טל' 383088 ● 372135

לקיבוץ הארצי השומר הצעיר, מוסדותיו ומפעליו
ברכת שנה טובה ומבורכת
טופף ויקטור
TOPF VICTOR
מרכז מכונות תפירה
• קניה • מכירה • החלפה (יד שניה)
סוכנות ראשית למכונות תעשיה
מפיצים של: brother
JUKI Eastman SOVINA
PFAFF SINGER Rimoldi
מלאי ענק של חלקי חילוף
סוכנים בלעדיים של: מכונות לטריקו, אפרט, ג'ינס, גומי וסרטים Kansai Special
SEIKO
כל סוגי מכונות תפירה לתעשית העור והקונפקציה
ציוד גזירה
מחטים לכל סוגי מכונות התפירה Lammertz Nadeln
מכונות גזירה KM
תל־אביב, רח' העליה 35
טל' 03-379757 ● 03-384488

ברכת שנה טובה ומבורכת
לתנועה הקיבוצית ולכל בית ישראל
כמיפארם בע"מ CHEMIPHARM LTD.
(לשעבר קופל ושות' בע"מ — כמיטריד)
✦ כימיקלים
✦ חומרים פלסטיים
✦ פיגמנטים
✦ סיבים סינתטיים
✦ תרופות
תל־אביב, ברודצקי 43, טלפון 03-422031
ת.ד. 17025, ת"א 61170
טלקס 03-342204, פקס' 03-428762

ברכת שנה טובה
חברת בידוד בע"מ
בידוד
חרושת לייצור בטונים טרומיים, פריקסטים, מרצפות מדרכה לחץ ומי, גרנוליטים שונים, בלוקים רגילים ודקורטיביים עם תו תקן
מפרץ חיפה, רח' חשיש 17
טלפון: 721290, 720860

למפעלי התעשיה בהתיישבות העובדת
ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת
אביזרי הנעה בע"מ
סוכנים ומפיצים
✦ מיסבים כדוריים, גליליים, ומחטים
✦ בתי מיסב ומיסבים לחקלאות, ולתעשיה
✦ מערכות ומיסבים לתנועה לינארית THOMSON, STAR
✦ מיסבי פרק, גלגלי שרשרת, שרשרות
✦ מצמדים (קופלונגים), פחים מנוקבים
ייעוץ והדרכה טכנית חינם
תל־אביב, רח' ברזילי 12, טל' 615449, 612677

לקיבוץ עברון
ולכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת

זלמן אפרים בע"מ
עיבוד שבבי בינוני־כבד
חריטות כבדות
מפרץ חיפה, רח' חלוצי תעשיה 29
טלפון: 729570

ברכת שנה טובה
„חד" מתכות בע"מ
אספקת ברזל בניין ורשתות
חיפה, כביש אתא, מול האנדרטה
טל. 04-724338

לאנשי התעשיה הקיבוצית
לצה"ל ולכל בית־ישראל
ברכת שנה טובה ומבורכת
בהק לתעשיה וייצור בע"מ
BAHAK INDUSTRY & PRODUCTION LTD.
רח' הבנאי 6, אזור התעשיה חולון 58850 טל. 807490
ביצוע תבניות חריתה (פנטוגרפים)
אלקטרוארוזיה, כרסום סי.אן.סי.

לאנשי ההתיישבות הקיבוצית ולכל בית ישראל
ברכת שנה טובה
ניר־אל בע"מ ייצור ציוד מנירוסטה
ציוד נירוסטה למטבחים
בתי חולים ובתי מלון
חולון, אזור התעשיה, רח' הלהב 7, טל' 808271/2

הפועל חיפה תצא לאתונה עם יתרון 8 נקודות — 69:77

במשחק ירוד ברמתו זכו החיפנים בנצחון בסיבוב הראשון בגביע קוראץ' ★ הגומלין בשבוע הבא ביוון

מאת יוסף גלזר

האם יספיקו שמונה נקודות היתרון שרכשה אמש הפועל חיפה בנצחונה הביתי בסיבוב הראשון בגביע קוראץ' מול פאנאתינאיקוס אתונה מיוון 69:77 זו שאלה שתשאר פתוחה עד משחק גומלין בשבוע הבא בדור הנעש היווני. אישית, יש לי ספק.

חמש דקות לפני שריקת הסיום עדיין היו מוכנים החיפנים לחתום על נצחון מכיוון שער אז התנהל משחק שקול עם יתרון קל לאורחים, אבל סיום טוב של יוסטון ושם־טוב העניק לחיפה את יתרונה הגדול במשחק דווקא בשתי הדקות האחרונות.

הפועל חיפה חסרה אתמול את רוברט יוברט החולה ובשל כך נאלצה להתבסס על חמישיה אחת עם מחליף צעיר וחסר נסיון, יובל אופיר, ששולב לסירוגין. בהתחשב בנסיבות אלה יכולה חיפה להיות מרוצה מהישגה.

כללית היה המשחק מאכזב ברמתו ו„הצטיין" באחוזי קליעה נמוכים. את הזרים של חיפה וולס ויוסטון כבר ראינו בימים טובים יותר וכך גם את הרכז שם־טוב.

הפתעה נעימה היווה דורון קספי בבכורתו קסטן והצעיר גיא גורס.

היוונים, מודרכים על־ידי מאמן אמריקני ריצ'ארד דיוקסאי, חסרו את שחקן נבחרת יוון יוהנו ובשורותיהם שחקן סמסל מהנבחרת שזכתה באליפות אירופה אודיצ'וס שלא הלהיב. גם שני הזרים השחורים מייקל פיין (שנבחן באליצור רמלה והמכבי חיפה) וטים קולס היו בינוניים.

בסיום נראו האתונאים מרוצים מן התוצאה אם כי ברקות רבות נראה היה כי בכוחם אפילו לנצח.

היוונים הובילו בהפסקה

המחצית הראשונה התנהלה ברובה ביתרון יווני. 0:5 בפתיחה. אופיר קבע יתרון חיפני כורד 19.21 אך האורחים שבו להוליך 23.32 ו־29.32 בהפסקה.

במחצית השניה חזרה חיפה להוליך 44:47 ו־57:58 והיוונים עוד הוליכו בפעם האחרונה 58.59 בדקה ה־34. כן התנהל משחק שקול כאשר חיפה החלה לברוח 63:70 (דקה 38) ו־69:77 בסיום.

1200 צופים חזו במשחק שהתנהל בשיפוטם של ראורוניץ' מיוגוסלביה ומרטין משווייץ בהיכל הספורט ברוממה. המשקיף היה יוסף ברגמן מישראל.

הפועל חיפה — פאנאתינאיקוס אתונה 69:77 (32:29)

● קלעו להפועל חיפה: יוסטון 22, וולס 17, קספי 15, גורס 11, שם־טוב 10 ויובל אופיר 2.

● קלעו לפאנאתינאיקוס אתונה: סטארקאקוס 15, פיין 13, פאדולאקיס 12, אודיצ'וס 11, סקרופוליטאס 9, קולהאס 7, מיטאס 2 ופאפאסטרו 2.

שי 20 אלף דולר

פטרון הפועל חיפה יעקב שלינגר הנהיג כמה גימיקים בהם מוסיקת רקע יוונית והופעת ליצנים בכל זמן המשחק. החיפנים גם הודו לתורם אלמוני שהפקיד בחשבון הבנק של האגודה תרומה אנונימית בסך 20 אלף דולר מבלי שידעו כלל את זהותו.

אתונה אחרת ניצחה במחזיקות

בפתיחת משחקי גביע אירופה בכדורסל לעונה זו, ניצחה מאגלינוס אתונה באולמה את פורטו מפורטוגל 82:84 (39:41), בגביע אירופה למחזיקות גביע.

את מירב הנקודות למנצחת קלע פאנגראקלאיס (24) מול 21 איוואן יאנג מפורטו.

רולנד יוסטון

נדחתה הצעה שהועדה המקצועית בכדורסל תתפטר

מאת יצחק וייסהוף

חבר הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל שלום גרינבוים מאליצור דרש אתמול בפתיחת ישיבת הועדה שהתכנסה יחד עם המאמן הלאומי משה וינקרנץ כי היא תתפטר לאלתר.

גרינבוים הודיע כי מאחר שהועדה המקצועית והמאמן הלאומי הודיעו שהם לוקחים אחריות על הכשלון במשחקי דרגה ב' שנערכו לפני כשבועיים בבולגריה הדרך היא אחת — התפטרות קולקטיבית.

יו"ר הועדה המקצועית איתן חפר שלל את דרישתו של נציג אליצור והודיע כי אם חבר כלשהו מבקש להתפטר באופן אישי בקשתו תכובד: „הנבחרת השיגה בשנים האחרונות הצלחות וידעה גם כשלונות. זו לא סיבה להתפטרות כללית" אמר חפר.

לאחר דברים אלה הגיש המאמן משה וינקרנץ דו"חות ראשונים על המסע לבולגריה ונערך דיון בנושא לאחר שהועדה החליטה כי וינקרנץ ימשיך לאמן את הנבחרת לפחות עד חודש פברואר 1988.

בדיון אמר וינקרנץ כי אין לו הסבר הגיוני על הכשלון נגד פינלנד, כשלון שגרם להורדתה של נבחרת ישראל ממשחקי דרגה א': „היתה שאננות, אפטיות והיתרון 2:17 בפתיחת המשחק נתן הרגשה שהנצחון בכיסנו. עובדה שיום לאחר מכן, במשחק נגד בולגריה, נראתה נבחרת ישראלית לשונה לגמרי ולכן קשה לי להסביר את ההפסד לפינלנד", אמר וינקרנץ.

חברי הועדה היקשו האם חסר מידע על הפינים או העדר עוזר מאמן ורופא היו מגורמי הכשלון גם שאלות אלו קיבלו תשובה שלילית. המאמן הלאומי התייחס גם לשחקנים כבודדים ובהם ציין לשבח את אבי מאור ומיקי ברקוביץ' שגילה מנהיגות. דיון נוסף יתקיים בקרוב.

מאמן קבוצת הנוער של הפועל חולון המשמש גם מאמן קבוצת הבת של המועדון עופר חירותי מונה אתמול כעוזרו של אריה דוידסקו באימון נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל.

השייטים ניצחו בפוסאן

צוות השייטים הישראלי יואל סלע ואלדד אמיר ניצחו בפוסאן, דרום אמריקה, בשיוט השני בתחרויות ההכנה לאולימפיאדת סיאול, במפרשיות מדגם ה„דולפני המעופף" ומדורגים עתה במקום הרביעי בתום שני השיוטים.

לעומת זאת מדורג הצוות הישראלי השני, האחים דן ורן טורטן במקום השמיני בדירוג הכללי במפרשיות מדגם 470.

תחרות הטבעות ב...סינרמה

יום לפני פתיחת הליגה הלאומית בכדורסל תיערך במוצאי־שבת ב־9, בסינרמה בת"א, תחרות־הטבעות. בין השמות שפורסמו שיטלו חלק נמצאים: דורון ג'מצ'י, קווין מאגי, מיקי ברקוביץ, לאון מרסר, ג'ונתן דלול, קארל נברסון, ארל וויליאמס, מייק לארגי, ווין פרימן ואחרים.

בין האירועים תהיה גם תחרות של 3 נקודות. השופטים יהיו רלף קליין וצבי שרף. הזוכה יקבל פרס כספי.

מאי מוסקבה נגד הפועל רמת־גן — מחרתיים בגרמניה

מנהל מחלקת הכדוריד של הפועל רמת־גן בני קמינר, אמר לי אמש: „משימה קשה צפויה לנו מול קבוצה חזקה, ונעשה את כל המאמצים כדי לייצג את ישראל בכבוד, מה שבטוח שלא נרים ידיים בקלות."

כדוריד

מאת יוסף חבם

קבוצת הכדוריד של הפועל רמת־גן תצא מחר בשעות הצהריים למערב־גרמניה, שם תקיים את שני המיפגשים האירופיים מול קבוצת מאי מוסקבה, בגביע ההתאחדות האירופית.

המשחק הראשון יהיה במוצאי־החג, ביום שישי, בשעה 8 בערב בעיר זלצגיטר, והגומלין כעבור 48 שעות בוופרטל.

במוצאי־שבת — ליגה לנשים

במשחקי הליגה הלאומית לנשים בכדורסל יתחיל במוצאי־שבת כאשר האלופה, אליצור ת"א, תארח ב־7.30 באולם אוניברסיטת ת"א, את העולה החדשה, אליצור ס"ת.

מנצ'סטר־יונייטד — טוטנהאם. בשבת

משחק־המפתח במחזור ה־9 בליגה האנגלית בכדורגל יהיה באולד־טראפורד, כאשר מנצ'סטר־יונייטד תארח את טוטנהאם, שטיפסה בשבת למקום השני.

המוליכה, קווינס־פארק־ריינג'רס, תנסה לשמור על מקומה הראשון כשתארח את לוטון.

דרבי לונדוני יהיה בהייבורי בין ארסנל ווסטהאם.

שאר המשחקים: דרבי — אוקספורד; אברטון — קובנטרי; ניוקאסל — סאותהמפטון; נוריץ' — נוטינגהאם; פורטסמות — וימבלדון; שפילד — צ'ארלטון; ווטפורד — צ'לסי.

● בליגה הגרמנית: האנובר — דורטמונד; שאלקה — באיירן מינכן; קלן — המבורג; פרנקפורט — נירנברג; מנשנגלדבך — המבורגן בוכום — אורדינגן; קייזרסלאוטרן — שטוטגרט; קארלסרוהה — לברקוזן; וורדר ברמן — מאנהיים.

● בסקוטלנד תארח קבוצתו של אבי כהן, ריינג'רס מגלאזגו, את מורטון, וסלטיק תשחק בסנט־מירן.

אשש ופנסו הורחקו לשלושה משחקי ליגה

מאת אשר גולדשלגר

אוהד אשש בלם בית"ר ירושלים נענש אמש על־ידי בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהפסקת פעילות לשלושה משחקי ליגה בגין הרחקתו במשחק הליגה מול מכבי תל־אביב.

בית־הדין, בהרכב עורך־הדין חיים אלחריף, החמיר בעונשו של אשש משום שלחובתו הרשעות קודמות בעונת המשחקים שחלפה. לסיכך לא ישחק אשש בשבת מול הפועל כפר־סבא ובשבת בעוד שבועיים מול מכבי נתניה.

ליאון נפסו, כדורגלן הפועל חולון, ספג אמש עונש דומה לזה של אשש. הוא הורשע בפגיעה בשחקן יריב במשחק הליגה של קבוצתו עם מכבי פתח־תקוה.

קבוצתו, הפועל חולון, שהורשעה בהתנהגות בלתי ספורטיבית של קהל אוהדיה במשחק הליגה עם מכבי פתח־תקוה נקנסה ב־300 שקל והוטל עליה משחק ראדיוס על תנאי. בית־הדין הקל בעונש של חולון בשל עבר נקי.

השופט ראוד סוהיל טען בעדותו כי בסיום המשחק נזרקו לעברו חפצים שונים על־ידי אוהדים של הפועל חולון. נציג המשטרה העיד אף הוא ואמר כי לא הבחין בזריקות חפצים על השופט בתום המשחק.

ביה"ד: יהיה משחק בין גבעת־חיים לקרית־טבעון

ועדת המשמעת של ההתאחדות החליטה אמש על קיום משחק בין קבוצות הכדורגל של הפועל קרית־טבעון והפועל גבעת־חיים. משחק זה יקבע את האלופה.

המשחק אמור היה להערך ביום שישי ואולם הפועל קרית־טבעון לא התייצבה למשחק.

עורכי הדין רוזן וורנקין שמעו את טיעוני אנשי קרית־טבעון על תקלה ברכבם. אנשי קרית־טבעון אף הציגו אישור מהמשטרה.

הדיינים קיבלו את הטיעון ופסקו על קיום המשחק. המנצחת תייצג את ישראל במשחקי אליפות הים התיכון שייערכו בסוף אוקטובר בארץ.

כל משחקי המחזור הרביעי בלאומית – בשבת

שמשון „תעשה שריר" נגד המובילה מנתניה

גם קבוצות הצמרת של מכבי ת"א (בחולון) ובית"ר ת"א (בפ"ת נגד מכבי) – בחוץ ★ רבינזון במדי הפועל פ"ת במשחק לאור זרקורים בקרית־אליעזר נגד מכבי חיפה ★ משחק מסקרן בבאר־שבע

כל משחקי המחזור הרביעי בליגה הלאומית בכדורגל ייערכו בשבת. מחר ומחרתיים, בראש השנה, לא יהיו משחקים. מפגש מעניין יהיה ב־1.30 בבלומפילד כאשר שמשון ת"א, שטרם ניצחה, „תעשה שריר" מול המובילה ממכבי נתניה, לה מלוא 9 הנקודות.

במשחק שני בבלומפילד ייפגשו שתי קבוצות בעלות יומרות, בית"ר ירושלים והפועל כפר־סבא, שטרם מיצו את יכולתן.

שתי קבוצות הדולקות אחרי מכבי נתניה ייצאו גם הן למשחקי־חוץ: מכבי ת"א תשחק בחולון, נגד הפועל צפרירים, ובית"ר ת"א בפ"ת מול מכבי פ"ת. משחק מעניין יהיה בבירת הנגב כשהפועל באר־שבע תארח את סגנית האלופה, בני־יהודה ת"א, שעדיין ללא נצחון. הפועל ת"א תנסה לנצל את הרפיון בשורות הפועל לוד ולזכות בנצחון חוץ.

משחקי־המחזור יסתיימו לאור זרקורים באיצטדיון בקרית־אליעזר שם ייפגשו קבוצות מכבי חיפה והפועל פ"ת.

● שמשון ת"א, שמאזנה עד כה שתי תוצאות תיקו והפסד, תארח ב־1.30 באיצטדיון בלומפילד, את המובילה, מכבי נתניה. בדרך־כלל המאבקים בין שתי הקבוצות נוקשים ושקולים אולם הפעם נראית מכבי נתניה מועמדת לנצחון, על־אף שתשחק מחוץ למגרשה. שמשון ת"א, המנסה לחזור למסלול אחרי סידרת מציעות, שפגעו ביכולת הקבוצה, תשתדל אמנם להפתיע, אך תהיה מרוצה גם מתוצאת תיקו. ישפוט: עובדיה צבי.

● המשחק השני בבלומפילד, ב־3.30, יהיה בין האלופה המאכזבת, בית"ר ירושלים, והפועל כפר־סבא. אורי מלמיליאן וחבריו, מתוסכלים משני הפסדים בשלושת המחזורים הראשונים, ישקיעו מאמץ מירבי כדי לעצור את ההדרדרות. הפועל כפר־סבא סובלת מחוסר יציבות. אם לא תתעלה תותיר את הנקודות בידי יריבתה. ישפוט: יעקב שיינר.

● האם תצליח העולה החדשה, הפועל צפרירים חולון, לעצור את מכבי ת"א במגרש בחולון (3.30)? אם אכן תזכה חולון בנצחון, או אפילו תסיים בתיקו, תהיה זו הפתעה גדולה. מכבי ת"א נמצאת בכושר טוב ומועמדת לזכות במלוא 3 הנקודות במשחק החוץ. ישפוט: חיים ליפקוביץ.

● שתי קבוצות שטרם נוצחו והצמודות בטבלה (4"3), בית"ר ת"א ומכבי פ"ת, ישחקו ב־3.30 באיצטדיון הפועל פ"ת. מאבק שקול ופתוח. לבית"ר ת"א שחקנים מנוסים יותר המסוגלים להכריע את המאבק לטובתם. מולה תעמוד קבוצה פתח־תקואית צעירה, שתשדל לאזן את המשחק בשאפתנות ובביתיותה. ישפוט: צבי שריר.

● בעונה שעברה לא נוצחה בני־יהודה ת"א במשך 29 משחקי־ליגה רצופים, העונה טרם זכתה בנצחון בשלושת המחזורים הראשונים. בשבת תרד בני־יהודה עד לבאר־שבע, למיפגש מסקרן עם הקבוצה הצעירה של הפועל באר־שבע, שתיהנה מיתרון ביתיות. רק התעלות של כדורגלני בני־יהודה תאפשר להם לא לשוב הביתה מהדרך הארוכה בידיים ריקות. ישפוט: יהושע לויה.

● הפועל לוד מתוסכלת אחרי שספגה תשעה שערים בשני משחקים. הפועל ת"א מעודדת ונלהבת אחרי נצחונה על בית"ר ירושלים (1:2) בשבת (3.30) ייפגשו שתי הקבוצות בלוד. המארחים, לשורותיהם יחזור מעונש הגלם יצחק נעמן, ילחמו על כבודם וינסו להפתיע את הפועל ת"א, שסיכוייה עדיפים. ישפוט: עובדיה בן־יצחק.

● ורד קרב השביעי במחזור הרביעי יהיה בשבת ב־6.30 באיצטדיון בקרית־אליעזר בין קבוצות מכבי חיפה והפועל פ"ת. שתי הקבוצות ללא נצחון. שתיהן ילחמו על מלוא הנקודות. מכבי חיפה תעשה כל מאמץ לנצל את ביתיותה, לא תהיה זו משימה קלה לנצח את הפועל פ"ת, שגילתה במחזור השבעה יכולת נאה נגד בני־יהודה (2:2), ובהתקפה לראשונה חלוץ־הרכש ממכבי פ"ת, דרור רבינזון. ישפוט: רחמים רינצ'י.

הטבלה הלאומית (אחרי שלושה מחזורים)

1.	מכבי נתניה	1־5	9
2.	מכבי ת"א	5־10	7
3.	בית"ר ת"א	2־7	7
4.	מכבי פ"ת	2־3	5
5.	הפועל ת"א	1־2	5
6.	הפועל ב"ש	3־3	4
7.	הפועל חולון	2־2	4
8.	הפועל כ"ס	2־1	4
9.	בני־יהודה ת"א	3־2	2
10.	מכבי חיפה	2־1	2
11.	שמשון ת"א	2־1	2
12.	בית"ר ירושלים	7־5	1
13.	הפועל פ"ת	4־2	1
14.	הפועל לוד	10־2	1

משחקי השבת

● מכבי חיפה — הפועל פ"ת.
● הפ. באר־שבע — בני־יהודה.
● שמשון ת"א — מכבי נתניה.
● בית"ר ירושלים — הפ. כפר־סבא.
● הפועל לוד — הפועל ת"א.
● הפועל חולון — מכבי ת"א.
● מכבי פ"ת — בית"ר ת"א.

ארבע הראשונות בארצית במשחקי־חוץ מרתקים

ארבע הקבוצות, המובילות בטבלה בכדורגל עם 7 נקודות, יקיימו בשבת משחקי־חוץ במחזור הרביעי. יהיו אלה מאבקים מרתקים ביותר. נראה כי יחול זעזוע בצמרת בתום משחקי המחזור.

● המובילה, מכבי יבנה, תצא למשחק־צמרת בחדרה, נגד הפועל חדרה, המארחים, במקום ה־6, ישתדלו לנצל את מגרשם ולהפתיע את היורדת מהלאומית.

● מאבק קשה צפוי לשנייה, הפועל חיפה, ברחובות, נגד מכבי שעריים, שתבקש להפסיק את סידרת שלושת ההפסדים.

● קבוצת הפועל ירושלים תצפין לעכו, למיפגש עם הפועל עכו, שגם היא — כמו שעריים — עדיין ללא נקודות.

● הרביעית, הכוח רמת־גן, תסע לטבריה לדו־קרב ללא־פשרות עם הפועל טבריה, קבוצה שאפתנית, המסוגלת לגבור במגרשה על כל יריב.

שאר המשחקים:
● בית"ר נתניה — הפועל יהוד.
● הפועל רמת־גן — הפועל בת־ים.
● מכבי יפו — מכבי רמת־עמידר.

הטבלה הארצית (אחרי שלושה מחזורים)

1.	מכבי יבנה	1־4	7
2.	הפועל חיפה	2־4	7
3.	הפועל ירושלים	2־4	7
4.	הכח רמת־גן	1־3	7
5.	הפועל טבריה	3־6	6
6.	הפועל חדרה	3־6	4
7.	מכבי עמידר	4־4	4
8.	הפועל בת־ים	2־3	4
9.	הפועל יהוד	4־4	3
10.	מכבי יפו	1־1	3
11.	הפועל רמת־גן	3־2	3
12.	בית"ר נתניה	5־2	1
13.	מכבי שעריים	6־3	0
14.	הפועל עכו	5־1	0

ארבעה משחקים הערב באליפות אירופה:

המוקד: בולגריה — בלגיה

מאת שבח בן־גבריאל

העימות הגדול במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל יתקיים הערב בסופיה, כאשר נבחרות בולגריה ובלגיה יתמודדו על התואר בבית 7.

שתי הנבחרות הן המזוקות בבית על־אף שאירלנד ניצבת במקום הראשון עם 9 נקודות משבעה משחקים, ומקדימה בנקודה את בולגריה ובשתיים את בלגיה, החסרות משחקים.

בלגיה תצא ללא שניים מכוכביה הוותיקים, יאן קולמנס מס.2, בריד' (לא בכושר) ואריון ואנדנבורג, המופיע בקבוצה הצרפתית ליל, שנפצע בשבת במשחק ליגה.

הסגל הבלגי, בן 16 הכדורגלנים, כולל שישה המופיעים בחו"ל: השוער ז'אן מרי פאף מבאיירן מינכן; המגן הוותיק אריק גרטס מאיינדהובן ההולנדית; וקשרים אנצו שיפו מאינטר מילאנו ופראנק ורקאוטרן מננט הצרפתית, והחלוצים פיליפ דמסט מליל הצרפתית וניקו קלאסן מטוטנהאם.

שבדיה — פורטוגל

משחק מעניין יהיה גם בבית 2, כאשר המוליכה, שבדיה, תארח את פורטוגל, שכבר איבדה מסיכוייה להעפיל לגמר.

לראשונה מזה כשנה שפורטוגל תופיע בהרכבה המלא לאחר שההתאחדות החליטה לחון כמה משחקניה הסוררים בעת משחקי הגביע העולמי. פורטוגל צברה בארבעה משחקים רק 5 נקודות, והפעם היא מקווה להגן על כבודה. בסגל הפורטוגלי שבעה שחקנים מקבוצת פורטו שזכתה בגביע־אירופה לאלופות, ובראשם החלוץ פאולו פוטרה המשחק בספרד.

לשבדיה, בראש הטבלה, 10 נקודות משישה משחקים, והיא מקדימה בשתי נקודות את איטליה, עם משחק חסר.

משחקים בנורבגיה ובפולין

נורבגיה תארח את אירלנד בבית 3, בו מוליכה ברית־המועצות עם 10 נקודות משישה משחקים, וסיכוייה לעלות לגמר בגרמניה טובים. למעשה זקוקה ברית־המועצות לנקודה אחת בשלושת המשחקים שנותרו לה.

המשחק הרביעי הערב יהיה בוארשה כשפולין תארח את הונגריה בבית 6, בו מוליכה יוון, עם 9 נקודות משישה משחקים, ומקדימה בנקודה את הולנד, לה משחק חסר.

משחקי־ידידות בהמבורג ובמוסקבה

הערב יתקיימו גם שני משחקי ידידות בין־ארציים בכדורגל. מערב־גרמניה תארח בהמבורג את דנמרק (בגביע העולמי ניצחו הדנים את הגרמנים 0:2), ובמוסקבה תתמודד ברית־המועצות עם יוון.

תל־אביב

אסתר
הטורף
חול: 9.45 ,7.30 ,5.00
שישי: 12.00 ,10.00
מוצ"ש: 9.45 ,7.30

אורלי
משפחת פלודר
שישי: 10.00
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

בית ציוני אמריקה
שבלול
ת. ו: 12.00
יומן הגברות
9.30 ,7.15 ,4.30

בן יהודה
מרדף לוהט
ת. ו: 12.00 ,9.45
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5.00

גת
המכשפה מאיסטוויק
ת. ו: 12.15 ,9.50
מוצ"ש: 9.50 ,7.30
חול: 9.45 ,7.20 ,5.00

גורדון
זה לא גן עדן
9.30 ,7.30

דרייב אין
ילדים חורגים לאלוהים
שישי: 10
מוצ"ש: 9.15 ,7.30
חול: 7.30 ,9.45

הוד
השוטר מבברלי הילס
ת. ו: 12.00 ,9.45
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

לימור חדש
מעקב חושני
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
ת. ו: 12.00 ,10.00
חול: 9.30 ,7.15 ,5.00

פאר
לא שם זין
ת. ו: 10.00
מוצ"ש וחול: 9.30 ,7.15 ,4.30

מוזיאון תל־אביב
בית האמיצים

סינמה 1
סוד ההצלחה
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.40 ,7.30
חול: 9.40 ,7.30 ,5

סינמה 2
ילדים חורגים לאלוהים
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.40 ,7.30
חול: 9.40 ,7.30 ,5

פאריס
יום ד':
לא יכולה בלי זה 12.00
צרות בגן עדן 14.30
יום ה':
טרזן 11.00
הטנגו האחרון בפריז 13.00
הקונפורמיסט 15.00
עד כלות הנשימה 17.00
לא יכולה בלי זה - 10.00, 12.00
שישי:
החומה 11.00
מונטי פייטון והגביע הקדוש 13.00
טנגו אחרון בפריז 15.00
מופע הקולנוע של רוקי 17.00
לא יכולה בלי זה 10.00, 12.00
שבת:
עד כלות הנשימה 11.00
מונטי פייטון והגביע הקדוש 13.00
הצגת הקולנוע האחרונה 15.00
מקרוני 17.00
לא יכולה בלי זה 7.15, 9.30
מופע הקולנוע של רוקי 11.30

חן 1
פגישה עיוורת
חול: 9.50 ,7.30 ,5.00
ת. ו: 12.20 ,10.00
מוצ"ש: 9.55 ,7.40

חן 2
ליבו של אנג'ל
חול: 9.50 ,7.25 ,5.00
שישי: 12.15 ,9.55
מוצ"ש: 9.50 ,7.35

חן 3
הנוכל האוהבת והמאהבת
חול: 9.55 ,7.35 ,5.00
ת. ו: 12.20 ,10.00
מוצ"ש: 9.55 ,7.40

חן 4
נשק קטלני
חול: 11, 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
ת. ו: 12.20 ,10.00
מוצ"ש: 9.55 ,7.30

חן 5
אני והחברה
חול: 11, 2.00, 5.00, 7.25, 9.50
ת. ו: 12.20 ,10.00
שישי: 12.15 ,10
מוצ"ש: 9.50 ,7.35

שחף
השוטר מבברלי הילס
ת. ו: 12.00 ,9.45
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

תכלת
חנות מעבר לפינה
חול: 9.50 ,7.40 ,5.30
מוצ"ש: 9.50 ,7.45

תל־אביב
רובוקופ
ת. ו: 12.00 ,9.45
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

לב 1
המשפחה

לב 2
גברים גברים

לב 3
משפחת המלוכלכים 12.00 ,10.00
שבת 9.45
חול 2.00, 5.00, 9.45
ימי חרדיו — שבת וחול 7.50

לב 4
נרדפי החוק

ראשון־לציון

רון 1
השוטר מבברלי הילס 2
מוצ"ש: 10.45 ,8.45 ,6.45
חול: 9.30 ,7.15 ,5

רון 2
משפחת פלודר
שעות כנ"ל

פתח־תקוה

היכל 1
השוטר מבברלי הילס 2
ת. ו: 10
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

היכל 2
רובוקופ
שעות כנ"ל

היכל 3
משפחת פלודר

עפולה

מופתרון
חנות קטנה מטריפה
מוצ"ש: 9.00
חול: 9.00

בת־ים

עצמאות
סוד ההצלחה
שישי: 10
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל
השוטר מבברלי הילס 2
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 23.9
אילוף הסוררת: 17.30, 20.30
מאדמואזל ז'ולי: 20.30
מחר יום ה', 24.9
אילוף הסוררת: 20.30
מאדמואזל ז'ולי: 20.30
מוצ"ש, 26.9
מירלת אפרת: 18.45, 21.30
הפרדס: 21.00

ירושלים

אדיסון
השוטר מבברלי הילס 2
מוצ"ש: 9.30 ,7.10
חול: 9.15 ,7.00 ,4.30

אורגיל
בייבי אריזונה
חול: 9.15 ,7.15 ,4.30
מוצ"ש: 9.15 ,7.15

עדן
רובוקופ
מוצ"ש: 7.15 ,9.30
חול: 9.15 ,7 ,4.30

אורנע
לוחם עם כבוד
מוצ"ש: 7.00 ,9.00
חול: 9 ,7 ,4.30

מיטשל
המשפחה
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.15 ,7

סמדר
אני והחברה
מוצ"ש וחול: 9.15 ,7

כפיר
סוד ההצלחה
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7

אוריון

אור 1
מעקב חושני
מוצ"ש: 7.15 ,9.15
חול: 9.00 ,7.00 ,4.30

אור 2
לא שם זין
מוצ"ש: 7.15 ,9.15
חול: 9.00 ,7.00 ,4.30

אור 3
מרדף לוהט
מוצ"ש: 7.15 ,9.15
חול: 9.00 ,7.00 ,4.30

אור 4
לא יכולה בלי זה
שעות כנ"ל

אור 5
קוקה קולה קיד
מוצ"ש: 9.15
חול: 9.15 ,7.15 ,4.30

בית אגרון
מוצ"ש:
18.30 בעבור חופן דולרים
20.30 מנהטן
22.15 נערי הכרך
24.00 סודי ביותר
ראשון:
16.00 בילבי
17.30 עלובי החיים
20.00 נערי הכרך
21.45 קוקון
שני:
16.15 בילבי
17.30 עלובי החיים
20.30 זרים
22.15 סודי ביותר
שלישי:
16.15 בילבי
18.00 סרט אילם
19.30 עלובי החיים
22.00 בעבור חופן דולרים
24.00 נערי הכרך
רביעי:
16.45 בילבי
18.15 מנהטן
20.00 זרים
21.45 קוקון
חמישי:
16.45 בילבי
18.30 זרים
20.15 מנהטן
22.15 מל ברוקס – סרט אילם
24.00 בעבור חופן דולרים

תיאטרון ירושלים
מותו של סוכן
שישי: 14.30
מוצ"ש וחול: 9.30 ,7.00

נתניה

שרון
הנוכל האוהבת והמאהבת
מוצ"ש: 9.15 ,7
חול: 9.15 ,7 ,5

סטודיו
משהו פראי
מוצ"ש: 9.15 ,7
חול: 9.15 ,7 ,5

באר־שבע

חן
שומר ראש
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.30 ,7
חול: 9.30 ,7 ,4.30

חיפה

חן
האלמנה השחורה
שישי: 10 בערב
מוצ"ש: 9.15 ,7.00
חול: 9.15 ,7.00 ,4.30

אורלי
חנות מעבר לפינה
מוצ"ש וימי חול: 9.15 ,7.00

רון
משפחת פלודר
מוצ"ש: 9.15 ,7.00
חול: 9.00 ,6.45 ,4.30

אורה
השוטר מבברלי הילס 2
שישי: 10
מוצ"ש: 9.15 ,7.00
חול: 9.15 ,7.00 ,4.30

פאר
הטורף
שישי: 10
מוצ"ש: 9.15 ,7.00
חול: 9.15 ,7.00 ,4.30

אמפי
כלא הילטון
מוצ"ש: 9.15 ,7.00
חול: 9.15 ,7 ,4.30

עצמון 1
שומר ראש
מוצ"ש: 9.15 ,7.15
חול: 9.15 ,7.00 ,4.30

עצמון 2
גבר מאוהב
שישי: 10.15
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 7.00 ,4.30

עצמון 3
ילדים חורגים לאלוהים
שישי: 10
מוצ"ש: 9.30 ,7.00
חול: 9.10 ,6.45 ,4.15

חולון

ארמון
קרוקודיל דנדי
שישי: 10
מוצ"ש וחול: 9.30 ,7.30
מונטי פייטון והגביע הקדוש
ת. ו: 12.00

סבוי
רובוקופ
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.15 ,7.15
חול: 9.00 ,7.00 ,4.30

מגדל
הטורף
חול: 9.30 ,7.30 ,4.30
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.30 ,7.30

מתנ"ס קרית שרת סינמטק
מישימה
מוצ"ש וחול: 9.30 ,7.00
חוות הקסמים
חול: 4.00

רמת־גן

אואזיס
פגישה עיוורת
חול: 9.40 ,7.30
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.40 ,7.30

ארמון
הטורף
חול: 9.45 ,7.30 ,5.00
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 9.45 ,7.30

רב גן 1
המכשפות מאיסטוויק
חול: 9.45 ,7.25 ,5.00
שישי: 12.15 ,10
מוצ"ש: 9.25 ,7.30

רב גן 2
הנוכל האוהבת והמאהבת
חול: 9.40 ,7.30 ,5.00
שישי: 12.15 ,10.00
מוצ"ש: 9.40 ,7.30

רב גן 3
אני והחברה
חול: 7.30 ,5.00
ת. ו: 10.00
מוצ"ש: 7.30
חול: 7.30 ,5.00
ליבו של אנגל
שישי: 12.00
מוצ"ש וחול: 9.45

רב גן 4
מעקב חושני
חול: 9.45 ,7.30 ,5.00
שישי: 12.15 ,10
מוצ"ש: 9.45 ,7.30

כפר־סבא

בית ברל
התפוז המכני
שישי: 12 ,10
לוליטה
מוצ"ש: 10 ,8
חולית
א', ב': 10 ,8
שר הטבעות
ג': 10 ,8
מחפשת את מר גודבאר
ד', ה': 10 ,8

רעננה

אור 5
קוקה קולה קיד
מוצ"ש: 9.15
חול: 9.15 ,7.15 ,4.30

גבעתיים

חדר
רובוקופ
שישי: 10
מוצ"ש: 9.30 ,7.15
חול: 9.30 ,7.15 ,5

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - ביום ב', ה', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - ביום א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות לסקרים ותשוש - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
רביעי — ערב ראש השנה
שערי צדק - ילדים, הדסה ע"כ - פנימית, נשים, כירורגיות, עיניים, הדסה הר"צ - אורתופדיה, בקור חולים - א.א.ג.
חמישי — ראש־השנה
בקור חולים - ילדים. שערי צדק - פנימית, נשים. הדסה ע"כ - כירורגיות, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.
שישי — ראש־השנה
הדסה ע"כ - ילדים, פנימית. בקור חולים - א.א.ג. הדסה הר"צ - נשים. שערי צדק - כירורגיות, אורתופדיה, עיניים.
שבת
שערי צדק - ילדים, נשים, כירורגיות, אורתופדיה, עיניים. בקור חולים - א.א.ג. פנימית.

תורנות בתי־מרקחת

רביעי — ערב ראה"ש
בת־ים: כתר - הביכה רייק 20
חולון: כתר - הביכה רייק 20
ירושלים: הקופ"ח - כרמאת רוממה
נתניה: נגב - שער הגיא 14
פתח־תקוה: סופרפארם - ספירא 43
רמת־גן: רמת־גן - ביאליק 61
תל־אביב: נצח ישראל - נצח ישראל 11
צפון - יהודה המכבי 33
חיפה: הנשיא - שד' הנשיא 33

חמישי — ראש־השנה
בת־ים: גני בת־ים - הנביאים 3
חולון: גני בת־ים - הנביאים 3
ירושלים: הר הזיתים - הר הזיתים
נתניה: הנשיא - שד' וייצמן 36
פתח־תקוה: קופ"ח כללית - חיים עוזר
רמת־גן: המגן - ביאליק 30
תל־אביב: מונטיפיורי - שד' יהודית 9
שער נורדאו - מבקס 27
חיפה: קרית אליעזר - ככר מאירהוף 6

שישי — ראש־השנה
בת־ים: עצמאות - בלפור 75
חולון: עצמאות - בלפור 75
ירושלים: עוז - עוז 15
נתניה: המגן - שד' וייצמן 33
פתח־תקוה: קופ"ח כללית - חיים עוזר
רמת־גן: רמת יצחק - שד' ירושלים 96
תל־אביב: נצח ישראל - נצח ישראל 11
צפון - י. המכבי 31, מונטיפיורי - שד' יהודי
חיפה: הנשיא - שד' הנשיא

שבת
בת־ים: בלפור - בלפור 90
חולון: קופ"ח עין הבג, חולון
ירושלים: כרמאת רוממה - הר המ"ג 28
נתניה: תרופה - הרצל 2
פתח־תקוה: קופ"ח כללית - חיים עוזר
רמת־גן: רמה - ז'בוטינסקי 45
תל־אביב: בס - פרישמן 44, זיוה - אבן גבירול 62
חיפה: נרדדי - נורדוי 11

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' – קול ישראל – 22.9.78
1. לוליטה – גידי גוב
2. תמונות – אודם
3. שש עשרה – שבע עשרה – להקת הנחיל
4. רחבת הריקודים – יהודית רביץ
5. מישהו שר במדבר – חיים משה
6. קסמים – גלי עטרי
7. אורח – רמי קלינשטיין
8. אני אהיה הליצן שלך – חנן יובל
9. מובטל בלוז – אריאל זילבר
10. רדיו רמאללה – יהודה פוליקר
11. לא שותה לא מעשן – כמו צועני
12. לא זז מכאן – דני סנדרסון
13. רק בן־אדם – שלום חנוך
14. המלך הלבן – מני בגר
15. ערב ניגונים – יזהר כהן
16. מתוזות האהבה – ירדנה ארזי
17. קיר של אהבה – נער שוליים
18. מחלידים – חיים צינובר
19. עוד תראה אותי – אילנה אביטל
20. פלא – מני ג'ייקובסון
21. יונה עם עלה של זית – להקת פיקוד דרום
22. יום פראי – דפנה ארמוני
23. זמנך עבר – אהוד בנאי
23. תיק תוק – כל שעת עלד תינוק – סי חיימן
24. רגאיי קיץ – אבי אילות
25. טיפה אהבה – מירי אלוני
26. השיכור – מאיר בנאי
27. משחקים – אילן ויהודה חגר
28. במקום מכתב – חווה עמרני
28. אנחנו באותה סירה – אסתר שמיר
29. שטויות – דני אמיר
30. אל תשליכני מלפניך – שולי נתן
לשיפוטכם
31. שיר מולדת – להקת מנצ'ר
32. עתנאי קטן – אריק איינשטיין
33. זכרונות ילדות – להקת קו 8
34. אנחנו שניים – משינה
35. אביב – לימור שפירא
לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12
שם:
כתובת:
מיקוד ______ תאריך ______

יהודי צרפת חוגגים את ראש השנה באווירה עכורה

מאת ארנון יסמן, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראש השיטטים הצרפתיים ז'אן מרי לה־פן יצא „מנצח" בעימות וולגרי בטלוויזיה עם מועמד המפלגה הקומוניסטית לנשיאות בהציגו את הקומוניזם כרצחני יותר מהנאציזם, אך הצרפתים יודעים עתה, כי הוא פועל לפאר את המשטר הנאצי ומפחית ממשעיו. אות הקלון שורבק בו לא נראה מפריע לוא אלא להיפך, הוא פועל לנצלו למשוך בוחרים אנטישמיים וצעירים גזענים.

באווירה עכורה זו, חוגגים היהודים כאן את ראש השנה. המשטרה הגבירה את אמצעי הבטחון ברובעים היהודים ובבתי הכנסת, מחשש לפיגועים או להתקפות אנטישמיות.

מרגע הפתיחה החליפו היריבים גידופים חריפים. המועמד הקומוניסטי אנדרי לג'יוני זעק לעברו: „בן ברית של הנאצים". לה־פן ענה: „אתה משרת של סטלין, מקבל פקודות ממוסקווה." לה־פן הופיע במלוא הוולגריות שלו, ללא המסיכה. הוא התגלגל מצחוק, כאשר דיבר על מליוני קורבנות הגולאגים. שתי בנותיו, אמזונות בלונדיניות, נראו מתענגות מבוריות אביהן. לג'יוני הציג צילומים ותקליטים של נאומי היטלר ופזמוני מלחמה של הנאצים שמפיץ לה־פן, אך הוא גילה חולשה והסתבך לעומת הדמגוגיה הלאומנית של לה־פן.

הוא הציג עצמו כמי שבא „לחשוף את לה־פן", אך לה־פן כבר חשף עצמו בדבריו על תאי הגזים.

העיתונים תיארו זאת כעימות בין השוטה והרשע. למעשה היה זה עימות בין נאצים לגולאג, בין היטלר לסטלין. לה־פן הצליח ליצור סימטריה מזויפת בין פשעי הנאצים לקרבנות הגולאג וללבות שנאת זרים.

אנשי לה־פן במועצת מחוז פריס פרשו אתמול מהקואליציה עם מפלגות הימין, אחרי שסרבו לחתום על הצהרה המגנה את מכחישי השואה. שופט אסר לפסוק היום, אם לה־פן עבר עבירה בהטילו ספק בשואה.

הקרמלין מתכוון לבטל החוק נגד „משמיצי" המשטר הסובייטי

כן מתכוונת בריה"מ לבטל סעיפי חוק המגבילים חופש הדת

וושינגטון. — מנהיגים סובייטים גילו בשבוע שעבר לעמיתיהם האמריקנים, שהקרמלין מתכונן לבטל חוק, לפיו כל „השמצה" של המשטר הסובייטי היא עבירה פלילית.

אחד מראשי משרד החוץ האמריקני אמר, כי במהלך השיחות שקיים בוושינגטון ג'ורג' שולץ עם עמיתו הסובייטי אדוארד שוואר־נאדזה התברר, כי השלטונות הסובייטים עשויים גם לבטל כמה סעיפים של החוק הפלילי, המגבילים את חופש הדת והשלטונות מתכוננים לשחרר אסירים בברית המועצות שנידונו על הבעת דעותיהם הדתיות.

תמורת זאת ביקשו הסובייטים שארצות הברית תעיין מחדש בהיבטים שונים של המערכת המשפטית שלה, כולל התחיקה בענין הפעלת עונש המוות נגד פושעים זוטרים.

עוזר שר החוץ האמריקני לזכויות האדם וענינים הומניטאריים, ריצ'ארד שיפטר אמר, כי מסתמנת התקדמות בשאלת הגירתם של היהודים, במיוחד בקשר עם ההגבלות שהוטלו עד כה על־ידי השלטונות על הגירתם של אנשים היודעים סודות מדינה, או הבקיאים במהלך הפעילות המדעית בארץ מוצאם.

בתו של המתימטיקאי הסובייטי בנימין צ'ארני, שהורשתה להגר לארצות הברית בשבוע שעבר ללא הוריה, הופיעה במסיבת עתונאים וקראה לשלטונות הסובייטים לאפשר לאביה, שלקה בסרטן וסובל ממחלת לב, לצאת את גבולות ברית המועצות. (ע"צ)

שוחר הנשק הסעודי עדנן חאשוגי ואשתו הופיעו בבכורת האופרה „אאידה" בגיזה שליד קהיר, שהתקיימה בנוכחות 5000 אנשי „החוג הנוצץ" הבינלאומי. (צילום: אי.פי.)

„כולבוטק" סובייטי זוכה בהצלחה ללא תקדים

מוסקבה. — משדר טלוויזיה חדש, המקדיש מקום בולט לבעיות צרכנות ותוקף לא אחת פעולות של השלטונות בברית בריה"מ, זוכה להצלחה ללא תקדים.

המדובר במשדר „דוברי ואצ'ר, מוסקבה" (ערב טוב, מוסקבה), ששודר בפעם הראשונה בחודש נובמבר אשתקד, ואשר בו צופים כיום עשרים מיליון בני אדם מידי יום ביומו. מארגני המשדר מקבלים מידי יום ביומו יותר מארבע מאות מכתבי צופים.

מפיקי התוכנית מציינים, כי יש לראות בה הצלחה למדיניות „הפתיחות" של גורבצ'וב. התוכנית משודרת מידי יום במשך 75 דקות. היא מתחילה בשעה 19.00, שעת שיא בצפייה. היא מורכבת ממבזקי ידיעות, רפורטז'ות בשידור חי, ראיונות, קטעי מוסיקה, וכן שיחות עם צרכנים ועם נציגי השלטונות.

מידי כל יום ח' בשבוע משיבים פקידים בכירים של המפלגה הקומוניסטית במוסקבה בשיחות טלפון ישירות לשאלות ולתלונות מצד האזרחים.

באחד השידורים האחרונים הופנו שאלות מביכות לאישים המופקדים על מדיניות השיכון במוסקבה, לאחר ששודרה רפורטז'ה על דירות משותפות, שברבות מהן מתחלקות שלוש משפחות באותו חדר אמבטיה, אותם שירותים, אותו מטבח ואותו מכשיר טלפון.

„פראבדה" שיבחה את התוכנית, והביעה צער על כך כי היא משודרת באיזור מוסקבה בלבד. (ע"צ)

רוצח הוצא להורג על כיסא חשמלי

ג'קסון. — הנידון למוות תימותי מק'קורקודייל, הוצא אתמול להורג על כיסא חשמלי במדינת ג'ורג'יה. הוא נמצא אשם ברציחתה של צעירה בת 17 ב־1974, לאחר שראה אותה משוחחת עם שחור.

מק'קורקודייל, בן 35, לבן, טען במשפטו כי הוא לא זוכר דבר על רציחתה של רונה מארי דיקסון, אף היא לבנה.

עדי ראייה שהופיעו במשפט אמרו, כי מק'קורקודייל השתולל מזעם כאשר הבחין ברונה מארי דיקסון ששוחחה עם שחור בבאר באטלנטה. בעזרת חבר, הוא חטף אותה לדירה של אחד מבין ידידיו. השניים אנסו אותה ועינו אותה במשך שעתיים. לאחר מכן ניסו לחנקה בחוט ניילון, וכאשר לא הצליחו במאמצים אלה שבר לה מק'קורקודייל את מפרקתה בידיו. גופתה של הצעירה הוכנסה לתיבה והושלכה לרחוב. שותפו לפשע לא נתפס. (ע"צ)

תשמ"ז נסתיימה בגיאות בחופשיות

מאת אלחנן הורוביץ

ביום המסחר האחרון של שנת תשמ"ז בלטה מגמת העליה במניות החופשיות. ערך השוק שלהן עלה אתמול ב־2.3% ובסיכום השבועי עלה ב־2%. מניות ההסדר ירדו אתמול ב־0.11%, אולם עלו בסיכום השבועי ב־0.05% בממוצע. בשוק המניות כולו

גלגלי הבורסה

עלו אתמול 261 שערים, לעומת 53 שירדו ו־101 שנשארו בלי שינוי. בשנת תשמ"ז כולה עלו המניות החופשיות ב־87% בממוצע.

איגרות החוב הצמודות למדד עלו אתמול ב־0.1%. לעומתן ירד ערך השוק של הצמודות למט"ח ב־0.18%.

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 15 מיליון ש"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.08% ל־1.6770 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג עלה ב־0.08% ל־1.5879 ש"ח.

דולר נוסעים — 1.8812 ש"ח.

הדולר השחור נע בין 1.695 ל־1.71 ש"ח.

במלוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.60% ל־14.95%, תוך מחזור גדול יחסית של כ־55 מיליון ש"ח. המחזור במק"מ היה פי־5 ויותר, מאשר המחזור במניות החופשיות שהסתכם ב־10.2 מיליון ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים עלו כל השערים, חוץ מ־1 (של טבע, שירד ברבע אחוז). העלייה הגדולה ביותר — ב־3.5% — היתה בכלל 10. המחזור הגדול ביותר — 561 אלף ש"ח — היה בטבע. נערכו 277 עסקות ב־4 סיבובים. העלייה הממוצעת היתה 2.2%. מדד המניות עלה מ־162.69 ל־165.27 בסיבוב הראשון, ל־165.67 בסיבוב השני, ל־165.88 בסיבוב השלישי ול־165.98 בסיבוב הרביעי. מגמת העלייה נמשכה במסחר אחרי הצהריים ומדד המניות הגיע ל־166.36.

במניות הבנקים המסחריים שבהסדר נעו עליות השערים בין 0.1% (דיסקונט א') ל־2.3% (מימון סחר 1). לעומתן נעו ירידות השערים בין 0.2% (בכל"ל והמזרחי ע"ש ולמוכ"ז) ל־0.5% (אגוד רג' ומימון סחר 5). תשואותיהן השנתיות במונחים דולריים נעו בין 12.41% (בכל"ל) ל־12.60% (הפועלים למוכ"ז). הפועלים ע"ש — 12.53%. המחזור במניות ההסדר הגיע ל־1.9 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 2.1% (פי כי) ל־3.6% (הסמנות 05).

במניות התעשיות עלו 40 שערים ב־5% ויותר, לעומת 5 שירדו ב־5% ויותר. בלטה העלייה ב־11.8% בא.י.פ. אפ', ב־10% עלה ורדינון, אפיק 5. לעומתן בלטו הירידות ב־9% קונסורטיום 0.1 ב־15.0%. לתקלאות מכב' נרשם שער „מוכרים בלבד" עם שנייה ברציפות. ב־10% ירדו: סונף 1, דסק מב'. על המסחר במניות התעשיות השפיעה גם הידיעה על התימת־היתר להנפקת סופר־סל.

בשוק איגרות החוב עלה המחזור ל־6.4 מיליון ש"ח. בצמודות למדד נרשמו עליות שערים עד 1%. בצמודות במט"ח היו תנודות שערים עד 3%.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 22.9.87

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
		קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6664	1.6872	1.6770
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5871	1.6069	1.5979
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8744	0.8853	0.8790
לירה סטרלינג	1	2.57	2.69	2.6115	2.6441	2.6294
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2617	0.2650	0.2638
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1048	1.1186	1.1100
גילדן הולנדי	1	0.7	0.80	0.7758	0.7855	0.7811
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0556	1.0688	1.0612
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2490	0.2521	0.2503
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2386	0.2416	0.2403
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2272	0.2301	0.2288
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3612	0.3657	0.3637
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2050	1.2201	1.2133
דולר אוסטרלי	1	1.12	1.21	1.1615	1.1760	1.1694
ראנד דרום אפריקני	1	0.46	0.78	0.7736	0.7833	0.7791
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4207	0.4260	0.4235
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2406	1.2560	1.2491
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.26	1.2113	1.2265	1.2178

אנשים ואירועים

400 אלף בני אדם נהרגים מדי שנה בכבישים ברחבי העולם

ויסבאדן. — למעלה מ־1100 אנשים נהרגים מדי יום ברחבי תבל בתאונות דרכים — לפי נתונים שפורסמו אתמול על ידי משרד הסטאטיסטי המערב־גרמני בויסבאדן.

בהודעת המשרד נאמר, כי במהלך כל שנה מקפחים את חייהם 400.000 אנשים בתאונות דרכים ובמקביל נפצעים כ־12 מיליון בני אדם. נתונים סטאטיסטיים אלה נאספו ב־105 מדינות, ולגבי שאר מדינות העולם נערכו אומדנים.

אירופה, פרט לברית המועצות, היא הנפגעת הראשית על ידי תאונות דרכים. מדי שנה נהרגים ביבשת האירופית כ־66 אלף אנשים, לעומת 57 אלף בארצות הברית יפאן וקנדה.

„בריטיש איירווייס" תכבול באזיקים נוסעים אלימים

לונדון. — חברת התעופה הבריטית הגדולה „בריטיש איירווייס" החליטה לכבול באזיקים נוסעים שיתפרעו ויגלו סימני אלימות.

חברת התעופה הזמינה השבוע אלפי אזיקים פלסטיים, לאחר שצוותי המטוסים העלו תלונות רבות ודיווחו על התנהגות אלימה גוברת והולכת בקרב הנוסעים, וכי אנשי הצוות חשופים לאלימות פיזית ומילולית בייחוד בטיסות־שכר.

אנו הולכים בעקבותיהן של חברות תעופה רבות אחרות, המשתמשות בסרטי פלסטיק, שאפשר להלבישם במהירות על ידי הנוסעים, אמר דובר החברה.

חברות תעופה אחרות משתמשות באמצעי כפייה שונים, החל בסרט־מדביק חזק וגמור באזיקי מתכת. (עיר ועי"צ)

רפי איתן: אעשה הכל לעזור לפולרד

רפי איתן, מי שעמד במרכז פרשת פולרד, אמר כי יסייע לג'ונתן פולרד — ככל יכולתו.

„היתה זו שנה קשה בשבילי, עם מערכת לחצים, בה הייתי צריך לשריין את כל מה שיש בי, אבל עשיתי את זה", אומר רפי איתן בראיון מיוחד ל„יומן השנה" בגלי צה"ל.

לפולרד הכלוא בארה"ב איחל „כל טוב" ואומר, כי „יעשה כל־יכולתו לעזור לו, הן באופן חומרי והן באופן מוסרי. ואף אם אפשר, לפעול לקיצור שנות ישיבתו בכלא.

הראיון המלא עם רפי איתן ישודר בגלי צה"ל מחר א' ראש השנה, בשעה 10 בבוקר במסגרת „יומן השנה". מראיין יצחק בן־נר.

עצרת תפילה למען פולרד

קבוצת „אורחים למען פולרד" מארגנת עצרת הזדהות ותפילה לג'ונתן ואן. העצרת תתקיים ברחבת הכותל המערבי בירושלים, בתאריך 22.9.87 בשעה 16.00. במהלך העצרת, תצא קריאה לממשלת ישראל ולעם היהודי בעולם, שלא לשכוח את בני הזוג פולרד שפעלו למען מדינת ישראל ולנהל מאבק מתמשך עד לשחרורם והבאתם ארצה. (שעייה)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־23.9־30.9.87
מפ"ם

חג־שמח

* * *

יום חמישי — 24.9
גבעת־חביבה "10." — נחום שור - נופש מפ"ם עיוני.

יום שישי — 25.9
כפר עילוט — 10.00 — מופע מחמוד, מאיר יצחקי - חוג בית.

יום שבת — 26.9
גבעת־חביבה — 10.00 — חנן ארז — נופש מפ"ם.

יום ראשון — 27.9
קיבוץ גבעת־ברנר — 20.30 — ח"כ יאיר צבן — סמינר „ציונות חברתית"

יום שני — 28.9
וגבעת־חביבה - 16.30 - דוד אדן - סמינר מדריכי שוה"צ מאוסטרליה.

סמינר פעילים ומשלחת גבעת־חביבה 27-29.9.87

יום א' — 27.9
16.00-17.00 — התכנסות ורישום.
17.00־18.00 — שיחת פתיחה — נחום שור, נעמי ריפתין.
18.30־19.30 — מפ"ם בהסתדרות — אפרים ז'לוני.
19.30־21.00 — מאול — פעולת מפ"ם במגזרים השונים: פעילות: מוניציפאלית — יוסי מריציאנו.
מפ"ם בדור הצעיר — מגזר עירוני — אילן גלאון;
מפ"ם — דור צעיר — מגזר קיבוצי — אילן רגב.
מפ"ם — במגזר הערבי — אידריס מואסי.
איגוד מקצועי — דב אלקולתי — יוסי סולומון.
21.30 — שמאל וימין בישראל — פרופ' זאב שטרנהל.

יום ב' — 28.9
08.30־10.00 — העמדות הכלכליות של מפ"ם — דב פלג.
10.30־12.00 — תמונת מצב לאומית־חברתית — ח"כ יאיר צבן.
14.30־16.00 — פעילות מפ"ם — חנן ארז.
16.30־18.00 — תוכנית עבודה אזורית — עבודה בקבוצות.
19.00־20.00 — דיון במליאה על תוכנית העבודה האזורית וההערכות האזורית של מפ"ם — [illegible].
שעה 21.00 — מסיבה.

יום ג' — 29.9
08.00־09.30 — היערכות לבחירות — אבי שיוך.
10.00־11.00 — בחינוך — ח"כ אמירה סרטני.
11.00־12.00 — מפ"ם בכנסת — ח"כ ויקטור שם־טוב.
14.00־16.00 — כמאל בנעו, אבו־עסבה, אילן שדה.
16.00־17.30 — שיחת סיכום.

50 עולים מבריה"מ שהגיעו הבוקר יעשו החג במרכזי הקליטה בארץ

מאת אתי רונאל, יואב אביב ויהודה צור, כתבי „על המשמר"

50 עולים מברית־המועצות הגיעו היום בשעה 3 לפנות בוקר בטיסה מיוחדת מווינה ללוד. נציגי משרד־הקליטה קיבלו אותם בשדה התעופה עם יין, חלות ודבש לחג והם פוזרו במרכזי הקליטה ובתי מלון ברחבי הארץ.

מחר בערב יגיע ארצה מסורב העליה ויקטור ברייילובסקי עם אשתו, בניו ומשפחת בנו והם ישוכנו במעון עולים ברמת אביב.

מיבצע נוסף לכבוד החג הוא אירוחם של אסירי ציון בקיבוצים. אסירת ציון נדיה פרטקובה תתארח בקיבוץ גבע, תסייר באיזור ותשוט בכינרת. אסיר ציון ולדימיר ברודצקי יתארח בקיבוץ רמת רחל ואסיר ציון ולדימיר צוקרמן, שהיה קצין בחיל הים הרוסי, יהיה אורחו של בסיס חיל הים באשדוד.

היערכות המשטרה

מרחבי המשטרה ומחוזותיה נערכים בכוננות מוגברת לקראת ראש השנה. היערכות המשטרה כוללת את משמר הגבול, המשמר האזרחי, יחידות הסיור והתנועה של המשטרה והיחידות הטקטיות.

דגש מיוחד יושם על הפעילות בתחנות הרכבת והתחנות המרכזיות של „אגד". במרכזן יושם דגש על טרמפיאדות, כדי להבטיח את הגעתם של החיילים וטרמפיסטים אחרים בשלום לבתיהם.

במחוז הצפוני כונסו השבוע גבאי בתי־הכנסת והם תודרכו כיצד לנהוג באנשים או בחפצים חשודים. אנשי המשמר האזרחי יאבטחו את בתי־הכנסת.

המשטרה נערכת גם לקליטת המטיילים והנופשים בחופי הרחצה ובמקומות בילוי ונופש ציבוריים.

בכבישי הצפון יוקמו מחסומים בטחוניים בנקודות שונות.

עירמות אשפה בת"א

רוב עירמות האשפה שהצטברו ברחובות ת"א בימי השביתה האחרונים יישארו שם גם בפתיחת השנה החדשה. עובדי התברואה בעיריית ת"א חזרו אמנם אתמול בבוקר לעבודה, אולם מכיוון שניאותו לעבוד רק משמרת אחת ביום, יידרשו להם כחמישה־שישה ימים לאסוף את כל עירמות האשפה מהרחובות. כך אמר אתמול שמעון דרחי, יו"ר ועד עובדי התברואה בעיריית ת"א.

רבין הינחה את המטה הכללי:

מימוש החלופות ללביא — היעד המרכזי בחודשים הקרובים

600 עובדים בתעשייה האווירית קיבלו כבר הודעות פיטורין • מעריכים כי 2000 יפוטרו עד סוף אוקטובר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי, וכתבנו לענייני תעופה

שר־הבטחון יצחק רבין הינחה השבוע את המטה הכללי של צה"ל לראות במימוש הפרויקטים שנכללו בחלופות צה"ל ל„לביא" יעד מרכזי של הצבא בחודשים הקרובים.

כ־600 עובדים זמניים בתעשיה האווירית כבר קיבלו הודעה על מועד סיום עבודתם. להערכת גורמים מוסמכים במערכת הבטחון ישולם עד סוף חודש אוקטובר גל ראשון של פיטורים שיקיף כ־2000 עובדים בתעשיה האווירית, רובם אנשי אגף ההנדסה. הטיפול בעניין זה יחל מיד אחרי ראש־השנה. העובדים שיפוטרו הם זמניים וכאלה שמועסקים בחוזים אישיים.

יצויין, כי בשנתיים האחרונות לא נתנה התעשייה האווירית מעמד של קביעות לעובדים חדשים.

לדברי הגורמים במערכת הבטחון, ישלמו הפיטורים וההיערכות החדשה של התעשייה האווירית בעוד מספר חודשים.

מועצת המנהלים של התעשייה האווירית שמעה אתמול סקירות על המצב והוחלט כי מיד אחרי החגים תתחיל הנהלה במו"מ עם מועצת העובדים על הפיטורים.

בשלב זה נראה, כי התעשיה האווירית תתקשה לשלם למפוטרים פיצויים מוגדלים, שכן התקציב העומד לרשותה עד סוף שנת הכספים לא יאפשר זאת.

נראה, כי משרד־הביטחון יתבקש להקציב סכום מיוחד לתשלום הפיצויים, שכן אנשי מועצת העובדים אומרים כי ידרשו פיצויים מוגדלים למפוטרים.

תע"א תושבת בסוכות

התעשייה האווירית תושבת לחלוטין בשבוע סוכות כדי לחסוך בהוצאות. על כך הוחלט אתמול בהנהלת התעשייה האווירית כאחד מהצעדים לצמצום ההוצאות במפעל שנקלע למשבר קשה בעקבות הפסקת פרויקט ה„לביא".

רבים מעובדי חטיבות ההנדסה והייצור מושבתים מאונס מאז הוחלט על הפסקת פרויקט ה„לביא". הנהלת התעשייה האווירית עוסקת · על־פי הוראת מועצת המנהלים בהכנת תוכנית עסקית חדשה שתתאים למצב שנוצר. כיום אין בידי התעשייה האווירית אפילו פרויקט מרכזי אחד אחרי הפסקת ייצור מטוסי ה„כפיר", הקיפאון במכירת מטוסי ה„אסטרה" והפסקת פרוייקט ה„לביא" לדעת מועצת המנהלים יש להכין תוכנית עסקית שתהיה מבוססת על המציאות החדשה.

בארצות־הברית שוהה בימים אלה משלחת בראשותו של ראש מינהלת פרויקט ה„לביא", מנחם עיני, המטפלת בביטול חוזים והסכמים עם חברות אמריקניות.

רופאי בתיה"ח של קופ"ח פותחים בעיצומים ביום א'

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

מזכירות חטיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים החליטה אתמול לפתוח בעיצומים בכל בתי־החולים של קופת־חולים החל מיום א', במחאה על מה שהם מכנים הסחבת וההתחשה של הנהלת קופת־חולים בכל הקשור להפעלת משמרת שנייה בבתי־החולים.

בכל יום יושבתו שני בתי־חולים ובהם יעבדו הרופאים במתכונת שבת. יבוצעו רק ניתוחי חירום ומרפאות החוץ יהיו סגורות.

ביום ראשון הקרוב יושבתו בתי־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה ו„קפלן" ברחובות.

כתגובה על העיצומים אמר דובר קופ"ח, כי הנהלת קופת־חולים עשתה מאמצים עליונים במשא־ומתן ממושך ומייגע במשך שבועות רבים עם ועד רופאי בתי־החולים כדי להפעיל את בתי־החולים במשמרת שנייה, לשפר את השירות ולקצר את התורים לניתוחים. האיום בהשבתת בתי־החולים לסירוגין הוא מצער ומטרתו להשתמש בחולים על מנת ללחוץ על קופת־חולים לקבל דרישות אבסורדיות של ועד הרופאים".

אחותו של נעדר בלבנון: מידע חדש נמצא בבדיקה

מאת אלי הבהן, כתב „על המשמר"

„בעקבות ההכרזה על הקמת עמותת משפחות הנעדרים, לפני ימים אחדים, הגיע אלינו מידע חדש הנמצא עתה בבדיקה", הודיעה אמש פרוחה כפיר, אחותו של החייל יהודה כץ הנעדר מאז מלחמת לבנון.

בשיחה עם כתב „על המשמר" סיפרה פרוחה כפיר, כי ראש אגף המודיעין לשעבר במשטרה, סמי נחמיאס, ניאות אתמול לסייע לעמותה ולשמש לה יועץ. כמרכזן מייעצים לעמותה מספר אנשים שפרשו משירות צבאי ובטחוני.

בתשובה לשאלה אישרה כפיר, כי משפחות הנעדרים מקיימים מגעים עם גורמים בכל העולם. היא סירבה לאשר או להכחיש כי קיימה לאחרונה מגעים עם דיפלומטים ערבים או נציגי ארגונים פלשתיניים.

מאז הקמת העמותה זורמות תרומות מכל רחבי הארץ והעולם. לדוגמה סיפרה על מוכר מפות ירושלמי המפריש מכל מכירה אחוז קטן לעמותה.

„הן על סמך המידע שבידי והן על סמך רגשותי, אני סבורה שיותר מסביר שגם יהודה וגם חבריו נמצאים בסוריה", אמרה.

מספר החשבון של עמותת משפחות הנעדרים הוא 245119, סניף ברקליס דיסקונט ירושלים.

הופסק המו"מ על הפיצויים למפוטרי „רום כרמל"

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

המגעים בין נציגי מועצת פועלי חיפה לבין הנהלת „אורדן" על גובה הפיצויים לעובדי מפעל „רום כרמל" הופסקו, לאחר שלשום התפוצץ המו"מ בין הצדדים.

כמה עשרות מעובדי „רום כרמל" יפגינו הבוקר בבית „כלל" בתל־אביב במחאה על סירוב הנהלת „אורדן", שהיא חברה־בת של „כלל", להגיע להסדר תשלום פיצויים עם העובדים.

המו"מ בין הצדדים החל לפני כשלושה שבועות לאחר שהעובדים נצטוו בצו של בית־משפט לפנות את שטח המפעל, ובתחילתו תבעו העובדים פיצויים בשיעור של 230 אחוז. לפני כשבוע החליטה מועצת פועלי חיפה לתבוע פיצויים בשיעור 100 עד 170 אחוז שיסתכמו ב־1.7 מיליון דולר. ואילו הנהלת „אורדן" דבקה בעמדתה לשלם ל־120 עובדי המפעל מיליון דולר בלבד. מאז הצעתה האחרונה של מועצת פועלי חיפה לא חלה כל תזוזה בעמדת „אורדן" ולפיכך התפוצץ המו"מ בין הצדדים.

אתמול תרמו עובדי המפעל למועצת טירת־הכרמל שם בירכו אותם ראש המועצה ראובן בינר וחברי המועצה לרגל השנה החדשה.

16 עובדים שפוטרו בגל הראשון קיבלו לפני ימים אחדים הלוואה בסך 500 ש"ח מההסתדרות לכיסוי הוצאות החג.

שרון תובע הזרמה לרכישת תוצרת „סולתם"

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב.

במשרד־האוצר נבדקת בקשתו של שר־התעשייה־והמסחר, אריאל שרון, להעמיד תוספת תקציבית של 15 מיליון דולר למערכת הביטחון כדי שתוכל לרכוש עוד השנה מוצרים מהמלאי המצוי במפעל „סולתם".

משרד־הביטחון הודיע על נכונותו לרכוש בשנה הקרובה ציוד מ„סולתם" בהיקף של 30 מיליון דולר, אך היתנה זאת בכך שמחצית מהסכום יילקח מתקציב מערכת הביטחון, בעוד שהמחצית השנייה תבוא מתוספת תקציבית מיוחדת.

אתמול התקיים דיון בלשכתו של שרון בהשתתפות ראש מועצת יוקנעם, אילן גבריאלי, נציגי ההסתדרות וראשי התמ"ס ובסופו הוחלט לפנות גם לראש הממשלה כדי שיתערב למען הזרמה תקציבית לרכישת תוצרת „סולתם".

שר התמ"ס גם מניח על שולחן ועדת השרים לכלכלה הצעה להעניק מעמד של איזור פיתוח א' ליוקנעם, כדי לעודד משקיעים להקים מפעלי תעשייה בעיירה.

זכו בפיס

בהגרלת רב־פיס של מפעל הפיס מס. 39/87 שהתקיימה ביום 22.09.87 זכו הכרטיסים הבאים:

„וילה + וולוו" זכה המספר 504061.

בסך 10,000.00 ש"ח זכו המספרים: 274890, 507554, 541915, 585479, 610747, 776971, 809904, 837074.

בסך 1,000.00 ש"ח זכו המספרים: 008111, 019368, 031564, 042244, 044573, 088758, 098022, [illegible], 118098, 121456, 158010, 158247, 161372, 175378, 182811, [illegible], 283615, 307598, 307640, 324619, 392443, 441746, 456053, [illegible], 508586, 517988, 528556, [illegible], 585682, 587776, 591527, [illegible], 599470, 605869, 620258, [illegible], 655622, 668840, 677155, [illegible], 691018, 692206, 692258, [illegible], 695624, 702965, 712497, 727826, 746580, 760096, 767734, 769279, 790046, 791249, 799522, [illegible], 830904, 845886, 852288, [illegible], 859896, 862655, 869961, 886990.

בסך 200.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 1695, 5248, 5326, 8873.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 357, 743.

בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 360, 507, 597, 761.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 5, 7, 9, זכו בסך של 2.50 ש"ח.

רק הרשימה הכוללת של תוצאות ההגרלה מחייבת את מפעל הפיס.

אנו שרויים באבל
על מות חברנו
חיים רהט
מוותיקי הקיבוץ
ההלוויה תתקיים בקיבוץ ביום א' 27.9 בשעה 2.00 אחה"צ
קיבוץ משמר־העמק

במלאת שנה למותו של
בנקו אדר
נעלה לקברו ביום ראשון 27.9.87
בשעה 15.30.
המשפחה
וקיבוץ עין שמר

לדודיק ולמשפחת דורון
על מות
אמנון דורון (ספקטור)
מתאבלים
מת"ח
הועד לחקר השוה"צ ברומניה

לדודיק דורון (ספקטור)
תנחומים
עם מות
אמנון
עובדי מת"ח

למשפחת דורון (ספקטור)
משתתפים בצערכם הכבד
על מות יקירנו וחברנו
אמנון דורון
מת"ח — מרכז תיעוד וחקר של השומר הצעיר
הוועד לחקר תולדות השומר הצעיר ברומניה

אהרליה דינר
איננו
הלוויה תתקיים היום, יום רביעי 23.9.87
בשעה 11.00 לפנה"צ
הארון יוצב בשעה 10.00 במועדון „סינת אנה פרנק"
אוטובוס ייצא מ„אגד" חיפה (רציף מס' 1) בשעה 8.30 בבוקר
המשפחה
ובית סאסא

לפנינה ומאוריציו
וכל המשפחה
אנו אתכם
במות יקירכם
האב זליג קליימן
קרן השומר הצעיר

לפנינה צחור (ויסמן) והמשפחה
משתתפים באבלכם
במות האב
זליג קליימן
קיבוץ גזית

לבריס ונחום ציבלין
משתתפים באבלכם
במות
האם
מיברג
קיבוץ עין השופט